

UNICREDIT BANK SRBIJA AD, BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
I POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA 2018. GODINU**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 – 2
POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans stanja	3
Bilans uspeha	4
Izveštaj o ostalom rezultatu	5
Izveštaj o promenama na kapitalu	6
Izveštaj o tokovima gotovine	7 – 8
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje	9 – 107

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA BANKE „UNICREDIT BANK SRBIJA“ AD BEOGRAD

Izvršili smo reviziju priloženih pojedinačnih finansijskih izveštaja banke „UniCredit Bank Srbija“ a.d., Beograd, (u daljem tekstu: Banka), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2018. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu, kao i izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan, pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne za pripremu pojedinačnih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da, na osnovu izvršene revizije, izrazimo mišljenje o priloženim pojedinačnim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uveravanja da pojedinačni finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju prikupljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima datim u pojedinačnim finansijskim izveštajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima, bilo da je u pitanju kriminalna radnja ili greška. Prilikom procene rizika revizor uzima u obzir interne kontrole relevantne za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja Banke, u cilju odabira adekvatnih revizorskih procedura u datim okolnostima, ali ne i za izražavanje mišljenja o efektivnosti internih kontrola Banke. Revizija, takođe, obuhvata ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocenu opšte prezentacije pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dovoljni i adekvatni da obezbede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Nastavak)

Mišljenje

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji objektivno i istinito, po svim bitnim pitanjima, prikazuju finansijsku poziciju banke „UniCredit Bank Srbija“ a.d., Beograd na dan 31. decembra 2018. godine, rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Skretanje pažnje

Banka je u tekućem izveštajnom periodu otpočela sa primenom standarda MSFI 9 – Finansijski instrumenti. U skladu sa navedenim standardom, Banka je odabrala opciju bez promene uporednih podataka za 2017. godinu, te su uporedni podaci prikazani u skladu sa MRS 39 – Finansijski instrumenti – priznavanje i odmeravanje.

Efekte usklađivanja knjigovodstvene vrednosti finansijskih sredstava i obaveza na datum prve primene standarda su priznati na teret nerasporedjene dobiti i obelodanjeni su u Napomeni 2(g) uz pojedinačne finansijske izveštaje.

Naše mišljenje ne sadrži rezervu po navedenom pitanju.

Ostala pitanja

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 2(a) uz pojedinačne finansijske izveštaje, Banka je matično lice i konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja izdati su kao posebni finansijski izveštaji. Konsolidovani finansijski izveštaji Banke na dan 31. decembra 2018. godine bili su predmet revizije i u našem izveštaju o izvršenoj reviziji od 14. februara izrazili smo mišljenje bez rezerve.

Finansijski izveštaji Banke za 2017. godinu su bili predmet revizije od strane drugog revizora, koji je u svom Izveštaju od 23. februara 2018. godine izrazio mišljenje bez rezerve na predmetne finansijske izveštaje.

Beograd, 14. februar 2019. godine

Petar Grubor
Ovlašćeni revizor

TC Stari Merkator | Palmira Toljatija 5/III | 11070 Novi Beograd | Republika Srbija | Tel/fax: +381 11 30 18 445
www.pkf.rs | mat.br. 08752524 | PIB 102397694 | t.r. 285-2011000000084-52 Sberbank | šifra delatnosti 6920

PKF d.o.o. je članica PKF International Limited familije pravno nezavisnih firmi i ne prihvata bilo kakvu odgovornost i obaveze proistekle delovanjem ili nedelovanjem pojedinačnih članica ili korespondentskih firmi.
PKF d.o.o. is a member firm of the PKF International Limited family of legally independent firms and does not accept any responsibility or liability for the actions or inactions of any individual member or correspondent firm or firms.

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2018. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2018.	2017.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.l, 22	53.405.309	29.661.017
Potraživanja po osnovu derivata	3.m, 23	682.823	185.204
Hartije od vrednosti	3.k, 3.p, 24	101.927.293	84.345.367
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.k, 3.o, 25	20.974.936	11.825.650
Kredit i potraživanja od komitenata	3.k, 3.o, 26	255.642.820	232.553.107
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	3.n, 27	222.773	192.251
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.n, 28	2	9.195
Investicije u zavisna društva	3.z, 29	112.644	112.644
Nematerijalna imovina	3.r, 3.t, 30	1.617.855	1.162.458
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.q, 3.t, 31	1.589.673	1.551.389
Investicione nekretnine	32	1.331	1.364
Odložena poreska sredstva	3.j, 33	239.899	171.179
Ostala sredstva	34	982.931	977.727
Ukupna aktiva		437.400.289	362.748.552
Obaveze po osnovu derivata	3.m, 35	723.632	207.003
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.k, 3.u, 36	133.078.135	99.533.573
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.k, 3.u, 37	220.931.036	186.658.833
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.n, 38	488.580	448.794
Subordinirane obaveze	3.u, 39	-	2.718.490
Rezervisanja	3.v, 3.y, 40	1.131.110	1.072.531
Tekuće poreske obaveze	3.j, 21.4	461.958	178.821
Odložene poreske obaveze	3.j, 33	381	-
Ostale obaveze	41	2.756.959	2.590.012
Ukupno obaveze		359.571.791	293.408.057
Akcijski kapital	43.1	24.169.776	24.169.776
Dobitak	43.1	9.221.647	6.633.319
Rezerve	43.1	44.437.075	38.537.400
Ukupan kapital		77.828.498	69.340.495
Ukupna pasiva		437.400.289	362.748.552

Beograd, 14. februar 2019. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Feza Tan
Predsednica Izvršnog odbora

Bozobud

Sandra Vojnović
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

BILANS USPEHA

Za godinu koja se završava 31. decembra 2018. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2018	2017
Prihodi od kamata	3.d, 7	16.211.037	14.849.191
Rashodi kamata	3.d, 7	(2.531.688)	(2.700.513)
Neto prihod po osnovu kamata		13.679.349	12.148.678
Prihodi od naknada i provizija	3.e, 8	4.782.251	4.298.028
Rashodi naknada i provizija	3.e, 8	(1.289.437)	(1.348.524)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		3.492.814	2.949.504
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	3.f, 9	145.562	203.908
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3.g, 10	172.506	305.731
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	3.h, 11	(10.705)	(33.865)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.c, 12	1.415.932	1.371.936
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3.k, 13	(2.904.225)	(2.704.361)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	3.i, 14	2.099.033	12.760
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	15	-	120.379
Ostali poslovni prihodi	16	46.642	41.947
Ukupan neto poslovni prihod		18.136.908	14.416.617
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	17	(3.021.454)	(2.816.321)
Troškovi amortizacije	3.q, 3.r, 18	(579.879)	(535.679)
Ostali prihodi	19	88.730	82.011
Ostali rashodi	20	(4.582.729)	(4.048.987)
Dobitak pre oporezivanja		10.041.576	7.097.641
Porez na dobitak	3.j, 21	(819.929)	(464.322)
Dobitak nakon oporezivanja		9.221.647	6.633.319
Zarada po akciji			
Osnovna zarada po akciji (u dinarima bez para)	43.2	3.906	2.810
Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji (u dinarima bez para)	43.2	3.906	2.810

Beograd, 14. februar 2019. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Feza Tan
Predsednica Izvršnog odbora

Sandra Vojnović
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2018. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	2018.	2017.
DOBITAK PERIODA		9.221.647	6.633.319
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
- Aktuarski dobici		6.592	9.856
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
- Pozitivni/(negativni) efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		651.976	(255.417)
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	33.2	(989)	(1.478)
Ukupan pozitivan/(negativan) ostali rezultat perioda	43.3	657.579	(247.039)
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		9.879.226	6.386.280

Beograd, 14. februar 2019. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Feza Tan
Predsednica Izvršnog odbora

Feza Tan

Sandra Vojnović
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2018. godine
(U hiljadama dinara)

	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Dobitak	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	23.607.620	562.156	32.020.480	1.787.359	6.226.600	64.204.215
Korigovano početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	23.607.620	562.156	32.020.480	1.787.359	6.226.600	64.204.215
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(247.039)	-	x
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	6.633.319	x
Raspodela dobiti - povećanje	-	-	4.976.600	-	-	x
Raspodela dobiti, odnosno pokriće gubitka - smanjenje	-	-	-	-	(4.976.600)	x
Isplata dividendi	-	-	-	-	(1.250.000)	x
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	4.976.600	-	(6.226.600)	x
Stanje na dan 31. decembra prethodne godine	23.607.620	562.156	36.997.080	1.540.320	6.633.319	69.340.495
Početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	23.607.620	562.156	36.997.080	1.540.320	6.633.319	69.340.495
Efekti prve primene novih MSFI - povećanje	-	-	-	319.182	-	x
Efekti prve primene novih MSFI - smanjenje	-	-	-	-	(455.405)	x
Korigovano početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	23.607.620	562.156	36.997.080	1.859.502	6.177.914	69.204.272
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	657.579	-	x
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	9.221.647	x
Raspodela dobiti - povećanje	-	-	4.922.914	-	-	x
Raspodela dobiti, odnosno pokriće gubitka - smanjenje	-	-	-	-	(4.922.914)	x
Isplata dividendi	-	-	-	-	(1.255.000)	x
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	4.922.914	-	(6.177.914)	x
Stanje na dan 31. decembra tekuće godine	23.607.620	562.156	41.919.994	2.517.081	9.221.647	77.828.498

Beograd, 14. februar 2019. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Feza Tan
Predsednica Izvršnog odbora

Bojanović

Sandra Vojnović
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2018. godine

(U hiljadama dinara)

<u>Napomena</u>	2018.	2017.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	26.570.905	25.127.550
Prilivi od kamata	11.964.294	11.980.152
Prilivi od naknada	4.767.353	4.462.450
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	9.839.258	8.684.828
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	-	120
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(16.876.528)	(18.953.313)
Odlivi po osnovu kamata	(2.361.834)	(2.541.375)
Odlivi po osnovu naknada	(1.297.270)	(1.356.084)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(2.887.513)	(2.963.865)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(477.323)	(533.970)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(9.852.588)	(11.558.019)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	9.694.377	6.174.237
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	76.488.298	42.447.037
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	682.803	-
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	75.600.206	42.447.037
Povećanje drugih finansijskih obaveza	205.289	-
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(51.467.520)	(30.726.233)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(51.375.973)	(30.726.233)
Smanjenje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	(91.547)	-
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	34.715.155	17.895.041
Plaćeni porez na dobit	(606.120)	(320.025)
Isplaćene dividende	(1.255.000)	(1.250.000)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	32.854.035	16.325.016
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	120.379
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	-	120.379
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(14.512.169)	(3.834.761)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(13.397.250)	(3.066.018)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(1.114.919)	(768.743)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(14.512.169)	(3.714.382)

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE (nastavak)

Za godinu koja se završava 31. decembra 2018. godine

(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	2018.	2017.
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja		(10.521.642)	(6.543.717)
Odlivi po osnovu subordiniranih obaveza		(2.811.628)	-
Odlivi po osnovu uzetih kredita		(7.710.014)	(6.543.717)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja		(10.521.642)	(6.543.717)
Svega prilivi gotovine		103.059.203	67.694.966
Svega odlivi gotovine		(95.238.979)	(61.628.049)
Neto povećanje gotovine		7.820.224	6.066.917
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	3.I, 44	22.805.898	16.817.106
Negativne kursne razlike		(853)	(78.125)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	3.I, 44	30.625.269	22.805.898

Beograd, 14. februar 2019. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Feza Tan
Predsednica Izvršnog odbora

Sandra Vojnović
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd (u daljem tekstu: „Banka”) je prvobitno osnovana kao HVB Banka Jugoslavija („HVB”) 2001. godine nakon pribavljanja dozvole za rad od Narodne banke Jugoslavije 2. jula 2001. godine. Dana 1. oktobra 2005. godine registrovana je statusna promena spajanja uz pripajanje privrednih subjekata HVB banke Srbija i Crna Gora a.d., Beograd, kao sticaoca i Eksport-Import banke Eksimbanke a.d., Beograd, kao društva koje prestaje pripajanjem. Banka je promenila naziv u UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd 30. marta 2007. godine.

Banka je član UniCredit Grupe. U skladu sa reorganizacijom aktivnosti bankarske grupe u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31. avgusta 2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30. septembra 2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100% vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, poslova platnih usluga kao i drugih poslova definisanih Zakonom o bankama i Statutom Banke.

U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka se sastojala od centrale u Beogradu i sedamdeset i dve ekspoziture u različitim gradovima širom Republike Srbije (31. decembra 2017. godine: sedamdeset i jedna ekspozitura).

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je imala 1.280 zaposlenih radnika (31. decembra 2017. godine: 1.254 zaposlenih).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", "Sl. glasnik RS", br. 62/2013 i 30/2018). Banka, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor"), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija. Dodatno, u skladu sa Izmenama i dopunama Zakona o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 14/2015), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana njihovog izdavanja od strane nadležnih tela.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. 101/2017, 38/2018 i 103/2018).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

Banka posebno sastavlja i prikazuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Banka ima 100% učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica UniCredit leasing d.o.o., Beograd i UniCredit Partner d.o.o., Beograd. U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica iskazana su po nabavnoj vrednosti. Konsolidovani finansijski izveštaji su izdati 14. februara 2019. godine.

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja finansijskih sredstava i obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha i finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz ostali rezultat u tekućoj godini, odnosno, finansijskih sredstava i obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju u prethodnoj godini.

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrdiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije plaćanja akcijama, koje su u delokrugu MSFI 2, transakcija lizinga, koje su u delokrugu MRS 17 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Takođe, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena utvrdivosti parametara za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih parametara za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – parametri nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – parametri nivoa 2 su parametri koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su utvrdivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – parametri nivoa 3 su neutvrdivi za dato sredstvo ili obavezu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Objavljeni standardi/izmene postojećih standarda i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napomeni 2(b). Objavljeni standardi/izmene postojećih standarda i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu obelodanjeni su u napomeni 2(c).

(b) *Primena novih standarda i izmena postojećih standarda koji su na snazi u tekućoj godini*

U 2018. godini Banka je primenila sledeće nove standarde kao i izmene postojećih standarda koji su stupili na snagu za izveštajne periode na dan ili nakon 1. januara 2018. godine:

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti",
- MSFI 15 „Prihodi od ugovora sa kupcima” i tumačenja,
- Izmene MSFI 7 R „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“,
- Izmene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ – Primenom MSFI 9 „Finansijski instrumenti” sa MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“,

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(b) *Primena novih standarda i izmena postojećih standarda koji su na snazi u tekućoj godini (nastavak)*

- IFRIC 22 „Razmatranje transakcija i avansa u stranim valutama”,
- Izmene MRS 40 „Investicione nekretnine” – Prenos investicionih nekretnina,
- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama” – Klasifikacija i merenje transakcija plaćanja akcijama,
- Izmene MSFI 1 i MRS 28 na osnovu „Unapređenja MSFI (za period od 2014. do 2016. godine)”

U nastavku su data detaljnija objašnjenja efekata primene MSFI 9 i MSFI 15 na finansijske izveštaje Banke.

(i) *MSFI 9: “Finansijski instrumenti”*

MSFI 9 zamenjuje MRS 39 za izveštajne periode na dan ili nakon 1. januara 2018. godine. Kao što je dozvoljeno standardom, Banka je odabrala opciju da ne menja uporedne podatke za 2017. godinu. Saglasno tome, uporedni podaci za 2017. godinu su prikazani prema MRS 39 i time nisu uporedivi sa podacima koji su prikazani za 2018. godinu. Efekti usklađivanja knjigovodstvene vrednosti finansijskih sredstava i obaveza na datum prve primene standarda su priznati preko nerasporedjene dobiti kao korekcija početnog stanja za 2018. godinu i obelodanjeni su u napomeni 2(g).

Ključni zahtevi MSFI 9:

○ *Klasifikacija i vrednovanje finansijskih instrumenata*

MSFI 9 uvodi značajne izmene vezano za klasifikaciju i vrednovanje finansijskih instrumenata u poređenju sa MRS 39.

Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava, izuzev vlasničkih instrumenata i derivata, se zasnivaju na biznis modelu na osnovu kojeg Banka upravlja finansijskim sredstvom i karakteristikama novčanih tokova (SPPI kriterijum). Novi standard uvodi tri osnovne kategorije finansijskih sredstava: finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti, finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat i finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha čime su zamenjene kategorije finansijskih sredstava po MRS 39 (kreditni i potraživanja, finansijska sredstva koja se drže do dospeća, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha). Takođe, prema MSFI 9, ukoliko se instrument kapitala ne drži radi trgovanja, može se doneti neopoziva odluka pri početnom priznavanju da se takav instrument meri po fer vrednosti kroz ostali rezultat, pri čemu se jedino prihod od dividendi priznaje u okviru bilansa uspeha.

U vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijskih obaveza MSFI 9 zadržava osnovne zahteve MRS 39. Medjutim vezano za odmeravanje finansijskih obaveza inicijalno označenih po fer vrednosti kroz bilans uspeha, MSFI 9 zahteva da iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja nastane usled promena kreditnog rizika bude prikazan u ostalom rezultatu, osim ako bi prezentacija efekta promene kreditnog rizika obaveze prouzrokovala ili uvećala računovodstvenu neusaglašenost u bilansu uspeha. Promene fer vrednosti obaveze koje nastaju usled kreditnog rizika naknadno se ne reklasifikuju u bilansu uspeha. Prema MRS 39, ceo iznos promene fer vrednosti finansijske obaveze označene za odmeravanje po fer vrednosti kroz bilans uspeha, prikazuje se u okviru bilansa uspeha.

○ *Obezvredjenje finansijskih instrumenata*

U vezi sa obezvredjenjem finansijskih sredstava, MSFI 9 zahteva primenu modela očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) za razliku od modela nastalih kreditnih gubitaka prema MRS 39. MSFI 9 zahteva da Banka utvrdi ECL za kredite i ostale dužničke instrumente izuzev instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, kao i za finansijske garancije i preuzete neopozive obaveze po osnovu nepovučanih kredita i plasmana. Saglasno MSFI 9 kreditni gubici se ranije priznaju u odnosu na MRS 39 s obzirom da više nije neophodno da se kreditni događaj desi pre priznavanja kreditnih gubitaka.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(b) *Primena novih standarda i izmena postojećih standarda koji su na snazi u tekućoj godini (nastavak)*

(i) *MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)*

o *Računovodstvo zaštite od rizika*

MSFI 9 je uveo nova pravila koja se primenjuju na računovodstvo zaštite od rizika vezano za određivanje odnosa zaštite i testiranje njegove efikasnosti.

Kao što je dozvoljeno odredbama MSFI 9, Banka je odabrala opciju da nastavi da primenjuje MRS 39 vezano za računovodstvo zaštite od rizika.

Promene računovodstvenih politika vezano za klasifikaciju i vrednovanje, obezvređenje finansijskih instrumenata i ostale zahteve MSFI 9 detaljnije su prikazane u napomeni 3(k). Kvantitativni efekti prve primene MSFI 9 na dan 1. januar 2018. godine obelodanjeni su u napomeni 2(g).

(ii) *MSFI 7 R*

Sa ciljem iskazivanja razlika između MSFI 9 i MRS 39, izmenjen je postojeći standard MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ što je Banka primenila, zajedno sa MSFI 9, za godinu koja počinje 1. januara 2018. godine. Izmene obuhvataju tranziciona obelodanjivanja kao što je prikazano u napomeni 2(g), detaljne kvalitativne i kvantitativne informacije o obračunu ECL, kao što su pretpostavke i podaci koji su korišćeni, prikazane su u napomenama 3(k)(viii) i 4(b). Usaglašavanje krajnjeg knjigovodstvenog stanja ispravke vrednosti saglasno MRS 39 i početnog stanja ispravke vrednosti saglasno MSFI 9 prezentovano je u napomeni 2(g)(ii).

(iii) *MSFI 15 „Prihodi od ugovora sa kupcima“*

MSFI 15 je stupio na snagu za izveštajne periode na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, zamenjujući prethodni set međunarodnih računovodstvenih principa i tumačenja o priznavanju prihoda, a posebno MRS 18.

MSFI 15 predviđa:

- dva pristupa za priznavanje prihoda (“u trenutku” ili “tokom vremena”);
- novi model za analizu transakcija (“model pet koraka”) koji je usmeren na prenos kontrole; i
- zahtev za detaljnijim obelodanjivanjima u okviru napomena uz finansijske izveštaje

Usvajanje novog računovodstvenog standarda moglo bi da utiče na: (i) reklasifikaciju između linija bilansa uspeha koji se koriste za predstavljanje prihoda, (ii) promene u vremenu priznavanja takvog prihoda, kada ugovor sa klijentom sadrži nekoliko obaveza izvršenja koje moraju biti odvojeno prikazane prema računovodstvenom standardu i/ili (iii) drugačije odmeravanje prihoda kako bi se odrazila njihova varijabilnost.

Na osnovu izvršene analize, nisu identifikovani značajni ekonomski i finansijski uticaji usvajanja MSFI 15.

(c) *Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni*

Na dan odobravanja ovih finansijskih izveštaja, bili su izdati sledeći standardi, izmene postojećih standarda i nova tumačenja ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 16 „Lizing” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmene MSFI 9 „Finansijski instrumenti” – Karakteristike plaćanja unapred sa negativnim kompenzacijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(c) *Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni (nastavak)*

- Izmene MRS 19 „Primanja zaposlenih“ – izmene, smanjenje ili izmirenje planova naknada (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmene MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ – Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmene raznih Standarda na osnovu „Unapređenja MSFI za period od 2015. do 2017. godine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- IFRIC 23 „Neizvesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobitak“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmene MSFI 3 „Biznis kombinacije“,
- Izmene MRS 1 i MRS 8: „Definicija materijala“,
- Izmene MSFI konceptualnog okvira .

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu početne primene izuzev primene MSFI 16. Očekivani efekti prve primene MSFI 16 na finansijske izveštaje Banke su u nastavku detaljnije obrazloženi.

(i) *Efekti prve primene MSFI 16 „Lizing“*

MSFI 16, koji je na snazi od 1. januara 2019. godine, zamenjuje postojeći set međunarodnih računovodstvenih načela i tumačenja o lizingu, a posebno MRS 17.

MSFI 16 uvodi novu definiciju lizinga. Računovodstveni tretman lizing ugovora kod davaoca lizinga ostaje različit kod operativnog i finansijskog lizinga. Računovodstveni tretman lizinga kod korisnika lizinga je novim računovodstvenim standardom promenjen i predviđa priznavanje sredstva za sve tipove lizinga. Sredstvo predstavlja pravo na korišćenje imovine koja je predmet lizinga dok se u isto vreme priznaje i obaveza za buduća plaćanja predviđena ugovorom o lizingu (lizing obaveza). Prilikom početnog priznavanja sredstvo (pravo na korišćenje) se meri na osnovu ugovorenih novčanih tokova iz ugovora o lizingu. Nakon početnog priznavanja, pravo na korišćenje će se odmeravati na osnovu pravila postavljenih za sredstva definisanih prema MRS 16, MRS 38 ili MRS 40 i biće primenjen model nabavne vrednosti, umanjeno za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti, ili revalorizacioni model ili model fer vrednosti, gde je primenljivo.

Banka je sprovela aktivnosti radi usklađivanja s ovim standardom, a posebno u domenu obračuna i računovodstvenog tretmana prava na korišćenje i lizing obaveze koji predstavljaju glavnu razliku u odnosu na trenutni računovodstveni model koji zahteva MRS 17. Aktivnosti na razvoju pravila, načela i informatičkih sistema koji će se koristiti za pravilnu procenu novih sredstava i obaveza i naknadni obračun povezanih ekonomskih učinaka su implementirane u cilju adekvatne primene standarda. Banka je odlučila, kao što je dopušteno standardom, da ne primeni odredbe MSFI 16 na lizing (zakup) nematerijalne imovine, kratkoročne zakupe (zakupi sa kraćim trajanjem od 12 meseci) i zakupe sredstava male vrednosti.

U obračunu lizing obaveze i prava na korišćenje, Banka koristi diskontovanje budućih lizing plaćanja koristeći adekvatnu diskontnu stopu. S tim u vezi, buduća novčana tokovi se utvrđuju na osnovu ugovornih odredbi bez PDV-a buduća da obaveza za plaćanje takvog poreza počinje u trenutku izdavanja fakture, a ne na dan početka ugovora o lizingu. Buduća lizing plaćanja treba diskontovati kamatnom stopom koja je implicitna za ugovor ili, u nedostatku iste, inkrementalnom stopom pozajmljivanja. Inkrementalna stopa pozajmljivanja se određuje na bazi troškova finansiranja obaveze sličnog trajanja i sličnog obezbeđenja kao one u okviru lizing ugovora.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(c) Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni (nastavak)

(i) Efekti prve primene MSFI 16 „Lizing” (nastavak)

Prilikom određivanja lizing perioda, neophodno je uzeti u obzir period bez mogućnosti otkaza u toku koga korisnik lizinga ima pravo na imovinu iz lizing ugovora, a potrebno je uzeti u obzir i potencijalne opcije za produženje ukoliko su one razumno sigurne. Konkretno, ukoliko je ugovorom definisano pravo korisnika lizinga da produži lizing ugovor nakon određenog broja godina, lizing period će biti definisan uzimajući u obzir faktore kao što su dužina prvog perioda, postojanje planova za prestanak korišćenja lizing imovine i drugih okolnosti koje ukazuju na razumnu sigurnost produženja ugovora.

Banka je odlučila da ne menja uporedne podatke i prilikom prve primene MSFI 16 vrednost prava na korišćenje će biti jednaka lizing obavezama. Efekat prve primene MSFI 16 na pokazatelj osnovnog akcijskog kapitala (CET 1) iznosio bi -0,29%.

(d) Uporedni podaci

Uporedni podaci u ovim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz finansijskih izveštaja Banke za 2017. godinu sastavljenih u skladu sa MRS 39 (dok su finansijski izveštaji za 2018. godinu sastavljeni u skladu sa MSFI 9).

(e) Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

(f) Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(g) Tranziciona obelodanjanja

U nastavku su obelodanjeni efekti primene MSFI 9 na finansijske izveštaje Banke.

- (i) Usklađivanje neto knjigovodstvene vrednosti po kategorijama finansijskih instrumenata saglasno MRS 39 i MSFI 9 na dan 1. januar 2018. godine je prikazano u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2017.	Nova klasifikacija i vrednovanje finansijskih instrumenata			Efekat		1. januar 2018.
		Po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Po fer vrednosti kroz ostali rezultat - dužnički instrumenti	Po amortizovanoj vrednosti	Ponovno vrednovanje kreditnih gubitaka	Ponovno vrednovanje po osnovu reklasifikacije	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	29.661.017	-	-	29.661.017	43	-	29.661.060
Potraživanja po osnovu derivata	185.204	185.204	-	-	-	-	185.204
Hartije od vrednosti							
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	77.886	-	-	77.886	1.522	-	79.408
Hartije od vrednosti namenjene trgovanju	2.095.845	2.095.845	-	-	-	-	2.095.845
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	82.171.636	-	82.171.636	-	-	-	82.171.636
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11.825.650	-	-	11.825.650	(2.126)	-	11.823.524
Kredit i potraživanja od komitenata	232.553.107	-	-	232.553.107	(135.875)	-	232.417.232
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	192.251	192.251	-	-	-	-	192.251
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	9.195	9.195	-	-	-	-	9.195
Investicije u zavisna društva*	112.644	-	-	-	-	-	112.644
Nematerijalna imovina*	1.162.458	-	-	-	-	-	1.162.458
Nekretnije, postrojenja i oprema*	1.551.389	-	-	-	-	-	1.551.389
Investicione nekretnine*	1.364	-	-	-	-	-	1.364
Odložena poreska sredstva*	171.179	-	-	-	-	-	171.179
Ostala sredstva	977.727	-	-	977.727	(1.223)	(4.992)	971.512
Ukupno aktiva	362.748.552	2.482.495	82.171.636	275.095.387	(137.659)	(4.992)	362.605.901

* Pozicije bilansa stanja koje nisu predmet klasifikacije i vrednovanja saglasno MSFI 9.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(g) Tranziciona obelodanjivanja (nastavak)

	31. decembar 2017.	Nova klasifikacija i vrednovanje finansijskih instrumenata			Efekat		1. januar 2018.
		Po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Po fer vrednosti kroz ostali rezultat - dužnički instrumenti	Po amortizovanoj vrednosti	Ponovno vrednovanje kreditnih gubitaka	Ponovno vrednovanje po osnovu reklasifikacije	
Obaveze po osnovu derivata	207.003	207.003	-	-	-	-	207.003
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	99.533.573	-	-	99.533.573	-	-	99.533.573
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	186.658.833	-	-	186.658.833	-	-	186.658.833
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	448.794	448.794	-	-	-	-	448.794
Subordinirane obaveze	2.718.490	-	-	2.718.490	-	-	2.718.490
Rezervisanja	1.072.531	-	-	1.072.531	(6.428)	-	1.066.103
Tekuće poreske obaveze*	178.821	-	-	-	-	-	178.821
Ostale obaveze	2.590.012	-	-	2.590.012	-	-	2.590.012
Kapital							
Akcijski kapital*	24.169.776	-	-	-	-	-	24.169.776
Dobitak*	6.633.319	-	-	-	(450.413) ¹⁾	(4.992) ²⁾	6.177.914
Rezerve*	38.537.400	-	-	-	319.182	-	38.856.582
Ukupno pasiva	362.748.552	655.797	-	292.573.439	(137.659)	(4.992)	362.605.901

* Pozicije bilansa stanja koje nisu predmet klasifikacije i vrednovanja saglasno MSFI 9.

Ukupni efekat prve primene standarda iznosi 455.405 hiljade dinara na teret neraspoređene dobiti od čega:

- 1) Efekat po osnovu vrednovanja kreditnih gubitaka saglasno modelu "očekivanog gubitka" po MSFI 9 umesto modela "nastalog gubitka" po MRS 39 iznosi 450.413 hiljade dinara;
- 2) Efekat po osnovu reklasifikacije i vrednovanja ostalih investicija u kapital pravnih lica iznosi 4.992 hilj. dinara. Naime, Banka nema promene u načinu klasifikacije i vrednovanja finansijskih instrumenata izuzev ostalih investicija u kapital pravnih lica koje Banka vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Medjutim, kako Banka procenjuje da je "cost" metod najbolja aproksimacija fer vrednosti, isti se vode po "costu" odnosno po neto sadašnjoj vrednosti koja je na dan 31.12.2017. godine iznosila nula. Za iznos od 4.992 hiljade dinara je ukinuta ispravka vrednosti u korist neraspoređene dobiti, a u istom iznosu je na teret neraspoređene dobiti izvršeno usklađivanje vrednosti investicija tako da kumulativno nema efekta.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(g) Tranziciona obelodanjivanja (nastavak)

- (ii) Usklađivanje krajnjeg knjigovodstvenog stanja ispravke vrednosti saglasno MRS 39 i početnog stanja ispravke vrednosti saglasno MSFI 9 dato je u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2017.	Nova klasifikacija i vrednovanje finansijskih instrumenata			Efekat		1. januar 2018.
		Po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Po fer vrednosti kroz ostali rezultat - dužnički instrumenti	Po amortizovanoj vrednosti	Ponovno vrednovanje kreditnih gubitaka	Ponovno vrednovanje po osnovu reklasifikacije	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	196	-	-	196	(43)	-	153
Hartije od vrednosti							
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	1.648	-	-	1.648	(1.522)	-	126
Hartije od vrednosti namenjene trgovanju	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	-	-	-	-	319.182 ¹⁾	-	319.182
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8.517	-	-	8.517	2.126	-	10.643
Kredit i potraživanja od komitenata	9.373.710	-	-	9.373.710	135.875	-	9.509.585
Ostala sredstva	32.412	-	-	32.412	1.223	-	33.635
Ukupno aktiva	9.416.483	-	-	9.416.483	456.841	-	9.873.324
Rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilanskih stavki	324.841	-	-	-	(6.428) ²⁾	-	318.413
Ukupan efekat prve primene MSFI 9	-	-	-	-	450.413	-	-

Banka je priznala efekte po osnovu vrednovanja kreditnih gubitaka saglasno MSFI 9 u ukupnom iznosu od 450.413 hiljade dinara od čega je evidentirano:

- 1) na teret neraspoređene dobiti 137.659 hiljade dinara po osnovu finansijskih sredstava koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i 319.182 hiljade dinara po osnovu hartija od vrednosti kroz ostali rezultat;
- 2) u korist neraspoređene dobiti 6.428 hiljade dinara po osnovu vanbilanskih stavki.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike Banke saglasno MSFI 9 koje su primenjene na tekući period kao i računovodstvene politike saglasno MRS 39 primenjene na prethodnu godinu detaljno su obrazložene u nastavku.

(a) *Konsolidacija*

Banka ima 100% učešće u kapitalu pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o., Beograd. U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica iskazana su po nabavnoj vrednosti. Konsolidovani finansijski izveštaji se posebno pripremaju i objavljuju.

(b) *Načelo stalnosti poslovanja*

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

(c) *Iznosi u stranim valutama*

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, kao i one u koje je ugrađena valutna klauzula, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu plaćanja i naplata izvršenih u stranoj valuti u toku perioda kao i kursne razlike nastale kao rezultat preračuna monetarnih pozicija aktive i pasive, iskazane su u bilansu uspeha Banke, u okviru pozicije "Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule".

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane Narodne banke Srbije, bili su sledeći:

	31.12.2018.	31.12.2017.
USD	103,3893	99,1155
EUR	118,1946	118,4727
CHF	104,9779	101,2847

(d) *Prihodi i rashodi od kamata*

(i) *Metod efektivne kamatne stope*

Prema MSFI 9 i MRS 39 prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose i obračunati su primenom metode efektivne kamatne stope za sve kamatonosne finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti i po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Prihodi od kamata na finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat prema MSFI 9, slično kao i na finansijska sredstva koja su klasifikovana kao raspoloživa za prodaju ili koja se drže do dospeća prema MRS 39, takođe se evidentiraju metodom efektivne kamatne stope.

Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva ili obaveze (ili, gde je to prikladno tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(d) *Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)*

(i) *Metod efektivne kamatne stope (nastavak)*

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove transakcije, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze. Oni uključuju naknade i provizije koje se plaćaju agentima, savetnicima, brokerima i dilerima, dažbine regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i dažbine vezano za transfer. Troškovi transakcije ne uključuju premije ili popuste, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove održavanja. Samo transakcioni troškovi koji su izvesni ili određivi se uključuju u amortizovanu vrednost prilikom početnog priznavanja finansijskog sredstva. Ukoliko Banka prima naknadu od klijenta kojom se prebijaju slični troškovi koji su plaćeni od strane Banke, samo neto iznos se uključuje u amortizovanu vrednost sredstva. Ukoliko troškovi transakcije nisu materijalni u odnosu na fer vrednost određenog finansijskog sredstva prilikom početnog priznavanja mogu biti evidentirani kao trošak/prihod perioda.

Naknade koje su deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta uključuju:

- a) "origination fee" - naknada koju Banka naplaćuje u vezi za emitovanjem ili sticanjem finansijskog sredstva. Takve naknade uključuju naknade procene finansijskog stanja zajmoprimca, procena i evidentiranje garancija, kolaterala i drugih sigurnosnih aranžmana, pregovaranje o uslovima instrumenta, priprema i obrada dokumenata i zatvaranje transakcije,
- b) "commitment fee" – naknada primljena za izdavanje kredita kada je verovatno da će se kreditni aranžman realizovati,
- c) "origination fee" – naknade koje se plaćaju po osnovu emitovanja finansijskih obaveza koji su vrednovani po amortizovanoj vrednosti.

Banka obračunava prihod od kamate primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava izuzev onih koji su obezvređeni. Prihodi od redovne kamate na obezvređena finansijska sredstva klijenata obračunavaju se na neto vrednost plasmana primenom metoda efektivne kamatne stope. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređene plasmane obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisane plasmane bez otpusta duga, gde Banka odlučuje da od momenta otpisa bez otpusta duga, odnosno računovodstvenog otpisa, prestaje sa daljim obračunom i evidentiranjem kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Obezvređenim kreditima i plasmanima smatraju se krediti i plasmani klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10) odnosno koji su svrstani u Nivo 3 prema MSFI 9. Ukoliko se status finansijskog sredstva poboljša u smislu da više nije obezvređen Banka se vraća na obračun prihoda od kamate na bruto osnovi. Za finansijska sredstva koja se po MSFI 9 svrstavaju u POCI ("purchased or originated credit – impaired) Banka obračunava prihod od kamate primenom kreditno usklađene efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost sredstva. Kreditno usklađena efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja, prilikom inicijalnog priznavanja, diskontuje očekivane novčane tokove uključujući i kreditne gubitke na amortizovanu vrednost POCI finansijskog sredstva.

(iv) *Prezentacija*

Prihodi i rashodi od kamata iskazani u okviru bilansa uspeha uključuju:

- kamate obračunate za finansijska sredstva i finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope,
- kamate za hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat (odnosno hartije od vrednosti klasifikovane kao raspoložive za prodaju prema MRS 39) obračunate primenom efektivne kamatne stope i
- kamate po osnovu kupona kod kuponskih hartija od vrednosti namenjenih trgovanju.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(d) *Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)*

(ii) *Prezentacija (nastavak)*

Prihodi i rashodi od kamata za sva sredstva i obaveze kojima se trguje (osim kamate po kuponu) smatraju se sporednim za poslove trgovanja Banke i prikazuju se zajedno sa svim ostalim promenama u fer vrednosti sredstava i obaveza kojima se trguje u okviru neto prihoda po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju.

(e) *Prihodi i rashodi od naknada i provizija*

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u obračun efektivne kamatne stope i prema tome iskazani su u okviru prihoda, odnosno rashoda od kamata.

Naknade koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta i koje se obračunavaju u skladu sa MSFI 15 uključuju:

- a) naknade koje se naplaćuju za servisiranje kredita ("monitoring" ili "management" fee);
- b) "commitment fee" – naknada za izdavanje kredita kada je malo verovatno da će se kreditni aranžman realizovati; i
- c) naknade vezane za sindicirani kredit koje je Banka primila za uslugu aranžera/agenta transakcije.

Saglasno MSFI 15 predviđena su dva pristupa za priznavanje prihoda od naknada i provizija: "u trenutku" i "tokom vremena". Prihodi od naknada i provizija uključuju prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga.

Rashodi naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge.

(f) *Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata*

Neto dobitci/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju efekte usklađivanja fer vrednosti derivata, izuzev derivata namenjenih zaštiti od rizika, kao i efekata usklađivanja fer vrednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(g) *Neto dobitci/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti*

Neto dobitci/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, kao i finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

(h) *Neto dobitci/gubici po osnovu zaštite od rizika*

Neto dobitci/gubici po osnovu zaštite od rizika obuhvataju neto dobitke/gubitke po osnovu promene vrednosti derivata koji su namenjeni zaštiti od rizika kao i promene fer vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti kao stavki koje se štite, a gde se promena fer vrednosti može pripisati riziku koji je predmet zaštite.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(i) **Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih sredstava koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti**

Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti.

(j) **Poreski rashod**

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru ostalog rezultata.

(i) *Tekući porez na dobit*

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu oporezive dobiti za obračunski period, primenom poreskih stopa koje važe ili će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodnih godina. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srbije. Propisana poreska stopa za 2018. godinu iznosi 15%. Poreska osnovica predstavlja poslovni rezultat pre oporezivanja iskazan u bilansu uspeha i korigovan za iznose trajnih razlika u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije.

Zakon o porezu na dobit pravnih lica izmenjen je krajem 2018. godine, s' tim da se većina odredbi primenjuje na utvrđivanje, obračunavanje i plaćanje poreza počev od 2019. godine.

Izuzetno, nova pravila propisana u članu 25a Zakona, primenjuju se od dana stupanja na snagu Zakona, odnosno na utvrđivanje, obračunavanje i plaćanje poreza na dobit za 2018. godinu. Izmena koja se primenjuje kod utvrđivanja poreza na dobit za 2018. godinu, a koja je od značaja za utvrđivanje oporezive dobiti Banke za 2018. godinu, je:

- priznavanje efekata prve primene MSFI, po osnovu kojih se vrši korekcija početnog stanja u Bilansu stanja, odnosno njihovo uključivanje kao prihoda i rashoda u poreskom bilansu.

(ii) *Odloženi porez na dobit*

Odloženi porez na dobit se obračunava na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izveštajima. Prilikom odmeravanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na datum izveštavanja.

Na osnovu njihovih budućih poreskih posledica, privremene razlike mogu da budu:

- oporezive privremene razlike, koje će za posledicu imati oporezive iznose pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) u budućim periodima kada knjigovodstveni iznos sredstva bude nadoknađen ili obaveza izmirena u skladu sa odgovarajućim poreskim režimom, ili
- odbitne privremene razlike koje će za posledicu imati iznose koji će moći da se odbiju pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) budućeg perioda u kojem će knjigovodstveni iznos sredstva biti nadoknađen ili obaveza izmirena u skladu sa odgovarajućim poreskim režimom.

(iii) *Ostali porezi i doprinosi*

U skladu sa važećom regulativom u Republici Srbiji, Banka plaća različite poreze, doprinose i javne dažbine kao što su: porez na imovinu, doprinosi na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u poziciju "Ostali rashodi" u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijska sredstva i obaveze*

(i) *Priznavanje i početno vrednovanje*

Banka vrši početno priznavanje finansijskih sredstava i obaveza na datum poravnanja.

Finansijsko sredstvo ili obaveza se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju ili izdavanju, osim za finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, u čije se početno vrednovanje ne uključuju ovi troškovi.

(ii) *Klasifikacija i naknadno vrednovanje*

Finansijska sredstva

Do 1. januara 2018. godine saglasno MRS 39 Banka je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije:

- krediti i potraživanja,
- finansijska sredstva koja se drže do dospeća,
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Videti računovodstvene politike 3(o) i 3(p).

Od 1. januara 2018. godine saglasno MSFI 9 Banka klasifikuje finansijska sredstva prilikom inicijalnog priznavanja u sledeće kategorije sredstava:

- finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti,
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat i
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Zahtevi u pogledu klasifikacije dužničkih i vlasničkih instrumenata su opisani u nastavku:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji ispunjavaju definiciju finansijske obaveze iz perspektive izdavaoca, kao što su krediti, hartije od vrednosti i druga slična potraživanja.

Klasifikacija i vrednovanje dužničkih instrumenata zavise od dva osnovna kriterijuma:

- 1) poslovnog modela na osnovu kojeg Banka upravlja finansijskim sredstvom i
- 2) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva (tzv. SPPI kriterijum)

Poslovni model

Poslovni model odražava način na koji Banka upravlja svojim finansijskim sredstvima sa ciljem prikupljanja novčanih tokova. To podrazumeva procenu da li je cilj Banke da prikuplja novčane tokove po osnovu držanja finansijskog sredstva ili je cilj prikupiti novčana sredstva kako po osnovu držanja tako i po osnovu prodaje finansijskog sredstva. Ukoliko nijedno od navedenog nije primenjivo (npr. finansijsko sredstvo je namenjeno trgovanju) finansijsko sredstvo se drži u okviru "ostalog" poslovnog modela i klasifikuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Procena poslovnog modela vrši se na nivou grupe finansijskih sredstava kao što je nivo portfolija ili podportfolija pri čemu se uzimaju u obzir sve relevantne i objektivne informacije kao što su prodaje sredstava koje su realizovane u prošlosti, namere rukovodstva u pogledu budućih prodaja, upravljanje rizicima, vrednovanje performansi sredstva i njihovo izveštavanje rukovodstvu i drugo. Procena poslovnog modela se zasniva na realnim budućim očekivanjima. Reklasifikacija finansijskog sredstva se vrši ukoliko se promeni poslovni model na osnovu kojeg se upravlja tim sredstvom. Banka ne očekuje česte promene poslovnih modela.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)*

(ii) *Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)*

Finansijska sredstva (nastavak)

SPPI kriterijum

Ukoliko je poslovni model držanje radi prikupljanja novčanih tokova ili držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaja, Banka procenjuje da li ugovoreni novčani tokovi finansijskog sredstva predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate ("SPPI test"). Za svrhu ove procene, "glavnica" se definiše kao fer vrednost finansijskog sredstva na dan inicijalnog priznavanja. "Kamata" se definiše kao nadoknada za vremensku vrednost novca, prihvaćeni nivo kreditnog rizika dužnika, ostale osnovne rizike kreditiranja uključujući i odgovarajuću maržu. Ukoliko ugovoreni uslovi finansijskog sredstva uključuju izloženost rizicima koji nisu u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijsko sredstvo se klasifikuje i vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Na osnovu gore navedenih kriterijuma dužnički instrumenti se klasifikuju u sledeće kategorije sredstava:

1) Finansijsko sredstvo po amortizovanoj vrednosti

Finansijsko sredstvo koje se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja novčanih tokova i čiji ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, a nije neopozivo označeno da se vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrednuje se po amortizovanoj vrednosti. Amortizovana vrednost ovih finansijskih sredstava se naknadno koriguje za utvrđena smanjenja vrednosti odnosno procenjeno obezvređenje kao što je objašnjeno u napomeni 3(k)(viii). Prihodi od kamate po osnovu ovih finansijskih sredstava priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

2) Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz ostali rezultat

Finansijsko sredstvo koje se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha i držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja novčanih tokova i prodaja i čiji ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, a nije neopozivo označeno da se vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrednuje se po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju ovih sredstava se evidentiraju u okviru ostalog rezultata. Kao i kod finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti, utvrđena smanjenja vrednosti ovih sredstava odnosno obezvređenje, prihodi od kamate kao i dobici/gubici po osnovu promene kursa valuta priznaju se u bilansu uspeha. Prilikom prestanka priznavanja, kumulirani dobici i gubici prethodno priznati u okviru ostalog rezultata, reklasifikuju se i iskazuju u okviru pozicije "Neto dobici/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih sredstava po fer vrednosti" u bilansu uspeha. Prihodi od kamate po osnovu ovih finansijskih sredstava priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

3) Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijsko sredstvo koje ne zadovoljava kriterijume za klasifikaciju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat meri se po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Pored toga, u ovu grupu finansijskih sredstava se klasifikuju:

- finansijska sredstva kojima se trguje ukoliko su kupljeni za svrhu trgovanja u bliskoj budućnosti ili su prilikom inicijalnog priznavanja deo portfolija finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja sa ciljem ostvarivanja kratkoročnog profita;
- finansijska sredstva koju Banka prilikom inicijalnog priznavanja označava da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha nezavisno od poslovnog modela i karakteristika novčanih tokova sa ciljem da se eliminiše ili znatno umanjiti tzv. "računovodstvena neusklađenost".

Efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju ovih sredstava se evidentiraju kroz bilans uspeha u okviru pozicije "Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata". Prihodi od kamate po osnovu kupona finansijskih sredstava namenjenih trgovanju priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)*

(ii) *Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)*

Finansijska sredstva (nastavak)

Vlasnički instrumenti (instrumenti kapitala)

Instrumenti kapitala su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca, odnosno instrumenti koji ne sadrže ugovorenu obavezu plaćanja i koji predstavljaju udeo u neto imovini izdavaoca. Banka instrumente kapitala vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat izuzev u slučajevima kada se njima trguje što podrazumeva da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Takva klasifikacija se vrši za svaki instrument kapitala pojedinačno. Instrumenti kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju, osim ukoliko Banka u određenim slučajevima proceni da nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu fer vrednosti.

Efekte promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i nikada se ne reklasifikuju u bilans uspeha, čak ni prilikom prestanka priznavanja. Odredbe MSFI 9 u pogledu obezvređenja finansijskih sredstava se odnose samo na dužničke instrumente. Za instrumente kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat ne priznaju se efekti obezvređenja kroz bilans uspeha, već se sve promene u fer vrednosti evidentiraju u okviru ostalog rezultata. Dividende se priznaju u poziciji "Ostali poslovni prihodi" u okviru bilansa uspeha kada je pravo Banke na dividendu ustanovljeno.

Efekte promene fer vrednosti instrumenata kapitala po fer vrednosti kroz bilans uspeha se evidentiraju u okviru pozicije "Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspeha.

Finansijske obaveze

Nije bilo promena u klasifikaciji finansijskih obaveza od 1. januara 2018. godine. Banka klasifikuje finansijske obaveze, izuzev preuzetih neopozivih obaveza po osnovu nepovučenih kredita i plasmana i finansijskih garancija, kao obaveze koje se mere po amortizovanoj vrednosti ili kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha (videti napomenu 3(u)).

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuju derivate, finansijske obaveze koje su namenjene trgovanju (npr. kratke pozicije u knjizi trgovanja) i druge finansijske obaveze koje su označene po fer vrednosti kroz bilans uspeha prilikom inicijalnog priznavanja. Međutim, vezano za odmeravanje finansijskih obaveza inicijalno označenih po fer vrednosti kroz bilans uspeha, MSFI 9 zahteva da iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja nastane usled promena kreditnog rizika bude prikazan u ostalom rezultatu, osim ako bi prezentacija efekta promene kreditnog rizika obaveze prouzrokovala ili uvećala računovodstvenu neusaglašenost u bilansu uspeha. Promene fer vrednosti obaveze koje nastaju usled kreditnog rizika naknadno se ne reklasifikuju u bilansu uspeha.

(iii) *Prestanak priznavanja*

Finansijska sredstva

Banka prestaje da priznaje finansijsko sredstvo kada su:

- ugovorena prava na tokove gotovine datog finansijskog sredstva istekla;
- kada Banka prenese finansijsko sredstvo transakcijom u kojoj se na kupca prenose suštinski svi rizici i koristi vlasništva nad sredstvom ili u kojoj ni ne prenosi ni ne zadržava rizike i koristi proizašle iz vlasništva ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom;
- značajno modifikovani ugovorni uslovi finansijskog sredstva (videti napomenu 3(k)(iv)).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)*

(iii) *Prestanak priznavanja (nastavak)*

Finansijska sredstva (nastavak)

Po prestanku priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti alocirane na deo sredstva koji je prenet) i zbira (i) primljene naknade (uključujući novo pribavljeno sredstvo umanjeno za eventualnu novo preuzetu obavezu) i (ii) eventualnih kumulativnih dobitaka ili gubitka koji su prethodno bili priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata, priznaje se u bilansu uspeha.

Banka obavlja transakcije kojima vrši prenos sredstava priznatih u bilansu stanja, gde zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako Banka zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, repo transakcije.

Kada se sredstva prodaju trećim licima sa istovremenim svopom ukupne stope prinosa na prenetu sredstva, transakcija se računovodstveno obuhvata kao osigurana finansijska transakcija slično repo transakcijama s obzirom da Banka zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad takvim sredstvom.

Kod transakcija u kojima Banka, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, a zadržava kontrolu nad sredstvom, Banka nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

Finansijske obaveze

Banka prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada je ugovorna obaveza izmirena, ukinuta ili istekla.

(iv) *Modifikacija*

Prestanak priznavanja usled značajne modifikacije ugovornih uslova

U slučajevima promene ugovornih uslova, Banka procenjuje da li su novčani tokovi značajno modifikovani. Ukoliko su novčani tokovi finansijskog sredstva/obaveze značajno modifikovani u odnosu na originalno ugovorene dolazi do prestanka njihovog priznavanja i priznavanja novog finansijskog sredstva/obaveze po fer vrednosti uvećane za eventualne transakcione troškove. Eventualne razlike između knjigovodstvene vrednosti postojećeg i fer vrednosti novog finansijskog sredstva/obaveze se priznaju u bilansu uspeha u okviru pozicija "Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti" i "Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti".

Od 1. januara 2018. godine Banka pod značajnom modifikacijom novčanih tokova podrazumeva: izmene ugovora usled komercijalnih razloga koje su u skladu sa tržišnim uslovima, izmena valute ili dužnika, kao i promene kojima se uvode ugovorene odredbe koje dovode do neispunjenja SPPI kriterijuma. Saglasno MSFI 9, novo finansijsko sredstvo je klasifikovano u Nivo 1 za potrebe ECL merenja, izuzev ukoliko se ne radi o sredstvu koje predstavlja POCI.

Modifikacije finansijskog sredstva koje ne dovode do prestanka priznavanja

Izmene ugovora usled finansijskih teškoća dužnika ne smatraju se značajnom modifikacijom koja dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)*

(iv) *Modifikacija (nastavak)*

Modifikacije finansijskog sredstva koje ne dovode do prestanka priznavanja (nastavak)

Saglasno MSFI 9, od 1. januara 2018. godine, Banka utvrđuje novu bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznaje prihod ili rashod po osnovu modifikacije u bilansu uspeha (pozicija "Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha"). Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se uvrđuje kao sadašnja vrednost modifikovanih novčanih tokova diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom. Eventualno nastali transakcioni troškovi koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom njegovog veka trajanja.

Do 1. januara 2018. godine promene ugovornih uslova usled finansijskih teškoća dužnika, uticale su na obračun obezvređenja koje se merilo primenom originalne kamatne stope i efekti su evidentirani kao rashodi/prihodi po osnovu obezvređenja.

(v) *Netiranje*

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo kada Banka ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu grupe sličnih transakcija, kao što su transakcije koje Banka ima po osnovu trgovanja.

(vi) *Merenje po amortizovanoj vrednosti*

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili obaveze je iznos po kojem se sredstva ili obaveze naknadno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju primenom metoda efektivne kamatne stope na razliku između početno priznate vrednosti i vrednosti na dan dospeća instrumenta, umanjen za obezvređenje.

(vii) *Merenje po fer vrednosti*

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum odmeravanja pod tekućim tržišnim uslovima bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja.

Kada god je moguće, Banka meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, Banka određuje fer vrednost upotrebom metodologije procene. Metodologije procene uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (ako su dostupne), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski isti, analizu diskontovanih tokova gotovine i druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Banku, a uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju značajnim za definisanje cene, i u skladu je sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)*

(vii) *Merenje po fer vrednosti (nastavak)*

Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Banka podešava metode procene i testira njihovu ispravnost upotrebom cena iz utvrdivih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih utvrdivih tržišnih podataka.

Sredstva i duge pozicije se mere po ponuđenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Kada Banka ima poziciju sa netiranjem rizika, srednje tržišne cene se koriste za merenje netiranja rizičnih pozicija, dok se usklađivanja po ponuđenoj ili traženoj ceni primenjuje samo na neto otvorene pozicije. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Banke i druge ugovorne strane, gde je to relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriguju za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u meri u kojoj Banka smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih uzmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji, tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena. Međutim, ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim utvrdivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (tj. bez modifikovanja ili preformulisanja) ili je zasnovana na metodi procene čije promenljive uključuju samo podatke koji su utvrđivi na tržištu, u tom slučaju se razlika priznaje u bilansu uspeha prilikom početnog priznavanja instrumenta. U suprotnom, razlika se ne priznaje odmah u bilansu uspeha, već tokom trajanja instrumenta na odgovarajućoj osnovi, ili kada se instrument otkupi, prenese ili proda ili kada fer vrednost postane utvrđiva.

(viii) *Identifikacija i merenje obezvređenja*

Identifikacija i merenje obezvređenja (računovodstvena politika u primeni od 1. januara 2018. godine)

Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu. Drugim rečima, Banka preračunava rezervisanja za kreditne gubitke za sve kreditne izloženosti osim onih koje se već vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (uključujući i neproblematičnu i problematičnu finansijsku aktivu).

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta. Ovakav pristup rezultira u ranijem prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti (tzv. Nivo 1). Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo značajno pogoršanje kreditnog rizika (tzv. Nivo 2).

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno Banka ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Osnovni principi i pravila Banke pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9

Banka obračunava dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)*

(viii) *Identifikacija i merenje obezvređenja (nastavak)*

Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u Nivou 1 obračunavaju se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u Nivou 2 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Za finansijske instrumente u Nivou 3 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta i prihodi od kamata se obračunavaju na neto izloženost.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na sve finansijske instrumente. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike.

Četiri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. Forbearance klasifikacija) – rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih 9 meseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watch-listu 2 se klasifikuju u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

U postupku obezvređenja, Banka posebno tretira kupovinu već obezvređene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvređeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao tzv. POCI (Purchased and/or originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promenu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja. Pozitivna promena u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog veka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog umanjenja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja. Imajući u vidu poslovni model, Banka trenutno u svom portfoliju nema identifikovanu aktivu koja bi se smatrala POCI aktivom, odnosno nema kupljen NPL portfolio kao ni dodatno materijalno značajno finansiranje već postojećih NPL klijenata u svom portfoliju.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)*

(viii) *Identifikacija i merenje obezvređenja (nastavak)*

Identifikacija i merenje obezvređenja (računovodstvena politika u primeni do 1. januara 2018. godine)

Do 1. januara 2018. godine Banka je na svaki datum izveštavanja procenjivala da li postoje objektivni dokazi da su finansijska sredstva koja nisu vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha obezvređena. Finansijsko sredstvo ili grupa sredstava su bili obezvređeni ukoliko su objektivni dokazi umanjenja vrednosti nedvosmisleno ukazivali na nastanak događaja gubitka nakon početnog priznavanja sredstva, kao i da taj događaj ima uticaj na buduće tokove gotovine datog sredstva koji se može pouzdano proceniti.

Objektivni dokazi umanjenja vrednosti finansijske imovine (uključujući vlasničke hartije od vrednosti) su mogli obuhvatiti značajne finansijske teškoće dužnika ili emitenta, docnju ili neizvršenje obaveza od strane dužnika, reprogramiranje kredita ili plasmana od strane Banke pod uslovima koje Banka u normalnim okolnostima ne bi razmatrala, indikacije da se protiv dužnika ili emitenta pokreće stečajni postupak, nestanak aktivnog tržišta za određenu hartiju od vrednosti ili drugi utvrđivi podaci koji se odnose na grupu sredstava, kao što su nepovoljne promene kreditnog statusa dužnika emitenta u okviru grupe ili ekonomski uslovi koji se podudaraju sa neizvršenjem obaveza u okviru grupe. Takođe, za ulaganja u vlasničke instrumente značajno ili kontinuirano smanjenje fer vrednosti instrumenta ispod nabavne vrednosti smatralo se objektivnim dokazom obezvređenja.

Banka je razmatrala dokaze o obezvređenju kredita i potraživanja, kao i hartija od vrednosti koje se drže do dospeća, kako na nivou pojedinačnog sredstva, tako i na grupnom nivou. Svi pojedinačno značajni krediti i plasmani, kao i hartije od vrednosti koje se drže do dospeća su se pojedinačno procenjivali u cilju utvrđivanja obezvređenja. Svi pojedinačno značajni krediti i potraživanja, kao i hartije od vrednosti koje se drže do dospeća za koje se ustanovilo da nisu pojedinačno obezvređeni naknadno su se grupno procenjivali da bi se utvrdilo obezvređenje koje je nastalo ali nije identifikovano. Krediti i potraživanja i hartije od vrednosti koje se drže do dospeća koji nisu pojedinačno značajni bili su predmet grupe procene obezvređenja grupisanjem kredita i potraživanja i hartija od vrednosti koje se drže do dospeća po sličnim karakteristikama.

U procenjivanju grupnog obezvređenja Banka je koristila statističke modele istorijskih kretanja u verovatnoći neizvršenja, vremenu naplate i iznosa nastalog gubitka, korigovanih za procenu rukovodstva o tome da li su tekući ekonomski i kreditni uslovi takvi da postoji verovatnoća da stvarni gubici mogu biti veći ili manji od onih na koje ukazuju istorijski modeli. Stopa neizvršenja, stopa gubitka i očekivano vreme budućeg povraćaja redovno se porede sa stvarnim rezultatima da bi se ustanovilo da li su odgovarajući.

Gubici usled obezvređenja sredstava koja se evidentiraju po amortizovanoj vrednosti su mereni kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrednosti budućih procenjenih tokova gotovine diskontovanih upotrebom originalne efektivne kamatne stope datog sredstva. Gubici su se priznavali u bilansu uspeha, a reflektovali se na računima ispravke vrednosti. Kada događaji nakon bilansa stanja utiču na smanjenje iznosa gubitka po osnovu obezvređenja, takvo smanjenje gubitka evidentiralo se kroz bilans uspeha.

Gubici usled obezvređenja hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju bili su evidentirani sa prenosom kumulativnog gubitka koji je priznat u ostalom ukupnom rezultatu u bilans uspeha kroz korektivnu reklasifikaciju. Kumulativni gubitak koji je reklasifikovan sa ostalog ukupnog rezultata na bilans uspeha je razlika između nabavne cene umanjene za otplate glavnice i amortizaciju s jedne i tekuće fer vrednosti umanjene za eventualni gubitak usled obezvređenja prethodno priznat u bilansu uspeha. Promene u rezervisanjima za gubitke po osnovu obezvređenja koje se pripisuju vremenskoj vrednosti novca bile su uključene u prihode od kamata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)*

(ix) *Otpisi*

Računovodstvena politika vezano za otpis plasmana se nije menjala ni nakon primene MSFI 9.

Kada utvrdi da su određena finansijska sredstva nenaplativa, Banka ih otpisuje. Otpis finansijskog sredstva predstavlja prestanak priznavanja sredstva u bilansu, pri čemu se razlikuje otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga ili računovodstveni otpis i otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga.

Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga ili računovodstveni otpis vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo neće biti naplaćeno, ali se Banka ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu sredstva, osim dela zakonske zatezne kamate na čije obračunavanje bi Banka imala pravo i nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali sa čijim obračunavanjem Banka odlučuje da prestane nakon sprovođenja navedenog otpisa. U tim slučajevima Banka procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (sem gore pomenute kamate čiji obračun i evidentiranje se obustavlja). Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis Banka sprovodi na osnovu odluka nadležnih organa i/ili odluka NBS za finansijska sredstva niskog stepena naplativosti koji su u potpunosti obezvređeni (100% ispravljeni). S obzirom da se Banka ne odriče prava na naplatu finansijskog sredstva, otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis predstavlja prestanak priznavanja finansijskog sredstva u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. U momentu kada Banka proceni da ne postoji opravdanost za preduzimanje daljih aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (okončan stečaj, likvidacija, sudsko rešenje i drugo) donosi se odluka nadležnih organa za isknjižavanje istog iz vanbilansne evidencije.

Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo nije naplativo i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog. U tim slučajevima, prestaje se sa priznavanjem finansijskog sredstva u bilansu bez bilo kakvog daljeg evidentiranja.

U slučaju naplate otpisanih finansijskih sredstava prihod se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije "Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha".

(l) *Gotovina i sredstva kod centralne banke*

Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju gotovinu u blagajni, žiro račun Banke, ostala novčana sredstva i obaveznu rezervu kod centralne banke u stranoj valuti. Gotovina i sredstva kod centralne banke su iskazani po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

Za potrebe sastavljanja izveštaja o tokovima gotovine, pod gotovinom se smatraju i sredstva na računima kod stranih banaka, dok se sredstva obavezne rezerve kod centralne banke u stranoj valuti ne uključuju.

(m) *Potraživanja ili obaveze po osnovu derivata*

Derivati su izvedeni finansijski instrumenti ili drugi ugovori koji poseduju tri osnovne karakteristike: njihova vrednost se menja zavisno od promena neke bazične – osnovne vrednosti, ne zahtevaju nikakvo početno neto ulaganje ili se zahteva relativno malo neto ulaganje i izmiruju se na datum u budućnosti. Derivati obuhvataju forvard transakcije, valutne svopove, kamatne svopove kao i kamatne opcije. U bilansu stanja se prikazuju u okviru aktive ukoliko je njihova fer vrednost pozitivna, odnosno u okviru pasive ukoliko je njihova fer vrednost negativna. Inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a efekti promene fer vrednosti pri naknadnom merenju iskazuju se u bilansu uspeha, u okviru pozicije "Neto dobici/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata".

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(n) *Derivati koji se drže radi zaštite od rizika i računovodstvo hedžinga*

Derivati koji se drže radi zaštite od rizika obuhvataju sva derivativna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao sredstva ili obaveze kojima se trguje. Derivati koji se drže radi upravljanja rizicima se vrednuju po fer vrednosti i iskazuju u bilansu stanja.

Banka označava određene derivativne instrumente kao instrumente zaštite od rizika u kvalifikovanom hedžing odnosu. Prilikom početnog određivanja hedžinga, Banka formalno dokumentuje odnos između instrumenta zaštite i stavke koja se štiti, što uključuje i cilj upravljanja određenim rizikom i strategiju preduzimanja zaštite kao i metod koji će primeniti u oceni efektivnosti zaštite. Banka ocenjuje i prilikom početnog određivanja hedžinga i kontinuirano nakon toga da li se očekuje da instrument zaštite bude visoko efektivan u kompenzovanju promena u fer vrednosti ili tokovima gotovine određene stavke pod zaštitom tokom perioda za koji je hedžing naznačen i da li se ostvareni rezultati efektivnosti svakog naznačenog odnosa zaštite kreću od 80% do 125%.

(i) *Hedžing fer vrednosti*

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od promene fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze koja bi mogla da utiče na rezultat, promene u fer vrednosti derivata se priznaju direktno u bilansu uspeha zajedno sa promenama fer vrednosti stavke koja se štiti, a koje su posledica rizika od kojeg se stavka štiti.

Ako su predmet hedžinga samo određeni rizici koji se mogu pripisati stavki hedžinga, priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga koje nisu u vezi sa rizikom koji je predmet hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Banke za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

(o) *Kredit i potraživanja*

Od 1. januara 2018. godine, saglasno MSFI 9, pozicije "Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija" i "Kredit i potraživanja od komitenata" u bilansu stanja obuhvataju finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz bilans uspeha (videti napomenu 3(k)(ii)). Ukoliko su iskazani po amortizovanoj vrednosti, kredit i potraživanja se u bilansu stanja prikazuju u neto iznosu umenjenom za formiranu ispravku vrednosti (napomena 3(k)(viii)). Ispravka vrednosti se formira umanjenjem knjigovodstvene vrednosti kredita i potraživanja kod kojih je identifikovano obezvređenje na teret rashoda da bi se njihova knjigovodstvena vrednost svela na nadoknadivi iznos. Ako se u narednom periodu iznos gubitaka usled obezvređenja smanji, prethodno priznat gubitak usled obezvređenja se ukida korigovanjem računa ispravke vrednosti. Ukinuti iznos se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije "Neto prihodi/rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha".

Do 1. januara 2018. godine, saglasno MRS 39, Banka je u kredite i potraživanja klasifikovala nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim otplatama koja nisu bila kotirana na aktivnom tržištu i koja Banka nije imala nameru da proda odmah ili u bliskoj budućnosti. Kredit i potraživanja su obuhvatali plasmane odobrene bankama i plasmane date klijentima. Kredit i potraživanja su inicijalno mereni po fer vrednosti uvećanoj za direktne transakcione troškove, a naknadno po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope. Amortizovana vrednost se obračunavala uzimajući u obzir sve troškove izdavanja kao i popuste ili premije prilikom izmirenja. Kredit i potraživanja su bili iskazani u neto iznosu umenjenom za pojedinačnu i grupnu ispravku vrednosti. Pojedinačna i grupna ispravka vrednosti su formirani umanjenjem knjigovodstvene vrednosti kredita i potraživanja kod kojih je identifikovano obezvređenje da bi se njihova knjigovodstvena vrednost svela na nadoknadivi iznos.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(p) *Hartije od vrednosti*

Od 1. januara 2018. godine, saglasno MSFI 9, pozicija "Hartije od vrednosti" u bilansu stanja obuhvata dužničke hartije od vrednosti koje mogu biti klasifikovane u sve tri kategorije finansijskih sredstava zavisno od poslovnog modela i SPPI kriterijuma. U pogledu klasifikacije i vrednovanja videti napomenu 3(k)(ii).

Do 1. januara 2018. godine, prema MRS 39, Banka je dužničke hartije od vrednosti klasifikovala kao hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Inicijalno su navedene hartije od vrednosti bile priznate po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove izuzev u slučaju hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Hartije od vrednosti, za koje je rukovodstvo imalo i nameru i mogućnost da ih drži do dospeća, klasifikovane su kao hartije od vrednosti koje se drže do dospeća. Bile su iskazane po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. U slučaju prodaje značajnog dela ovih sredstava, MRS 39 je zahtevao da se cela kategorija reklasifikuje u hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, odnosno Banka ne bi bila u mogućnosti da izvrši ponovnu klasifikaciju hartija od vrednosti koje se drže do dospeća, ni u tekućem, ni u naredna dva izveštajna perioda. Međutim, postojali su slučajevi kada prodaja ili reklasifikacija nisu ugrožavali klasifikaciju kao što je prodaja ili reklasifikacija koje su izvršene neposredno pre roka dospeća, ili nakon što je Banka naplatila najveći deo ili ceo originalni iznos glavnice hartije od vrednosti ili su posledica pojedinačnih događaja koji nisu bili pod kontrolom Banke.

Hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuju hartije od vrednosti koje je Banka držala u cilju ostvarivanja dobiti po osnovu trgovanja u kratkom vremenskom periodu ili koje su prilikom početnog priznavanja označene od strane Banke kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Dobici/gubici pri njihovom naknadnom vrednovanju po fer vrednosti evidentirani su u bilansu uspeha.

Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju uključuju hartije od vrednosti za koje je postojala namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, a mogle su biti prodane zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Nekotirane akcije čija se fer vrednost nije mogla pouzdano utvrditi predstavljale su izuzetak i vrednovane su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za eventualne ispravke vrednosti. Ispravke vrednosti se priznaju na teret bilansa uspeha, kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine. Sve ostale hartije od vrednosti raspoložive za prodaju su vrednovane po fer vrednosti. Prihodi od kamata po osnovu hartija od vrednosti koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju priznaju se u bilansu uspeha primenom metode efektivne kamatne stope. Prihode od dividendi po osnovu vlasničkih hartija koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju Banka priznaje kada je utvrđeno pravo Banke na dividendu. Prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika koji nastaju po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju priznaju se u okviru bilansa uspeha. Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju u bilansu uspeha. Ostale promene fer vrednosti se priznaju u okviru ostalog rezultata do trenutka prodaje ili obezvređenja hartije od vrednosti, kada se kumulirani dobiti i gubici, prethodno priznati u okviru ostalog rezultata, reklasifikuju u bilans uspeha.

(q) *Nekretnine, postrojenja i oprema*

(i) *Priznavanje i merenje*

Nekretnine, postrojenja i oprema se vrednuju po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja.

Nabavna vrednost uključuje i zavisne troškove nabavke sredstava.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(q) **Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**

(i) *Priznavanje i merenje (nastavak)*

Kupljeni softver koji je neophodan za funkcionalnost opreme za koju je namenjen kapitalizuje se kao deo te opreme. Kada delovi istog osnovnog sredstva imaju različit korisni vek upotrebe, računovodstveno se obuhvataju kao odvojena sredstva (glavne komponente) nekretnina, postrojenja i opreme. Dobici ili gubici nastali otuđenjem nekretnina, postrojenja i opreme utvrđuju se kao razlika između priliva ostvarenih njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u neto iznosu u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

(ii) *Naknadni troškovi*

Naknadni troškovi se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomski koristi od takvih izdataka priticati u Banku.

Troškovi zamene dela osnovnog sredstva kapitalizuju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom priticati u Banku i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Troškovi redovnog servisiranja osnovnih sredstva priznaju se u bilansu uspeha u trenutku nastanka.

(iii) *Amortizacija*

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec kada su ova sredstva raspoloživa za upotrebu. Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja svake stavke nekretnina, postrojenja i opreme pošto se na taj način najverodostojnije odražava očekivani obrazac potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u datom sredstvu. Sredstva pribavljena putem lizinga se amortizuju tokom perioda trajanja lizinga ili korisnog ekonomskog veka upotrebe, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Stope amortizacije primenjene u tekućem i uporednom periodu su sledeće:

Opis	Procenjeni korisni vek (u godinama)	Minimalna godišnja stopa %
Građevinski objekti	Maksimalno 50	2 %
Nameštaj	Maksimalno 25	4 %
Elektronski sistemi	Maksimalno 15	6,67 %
Ostalo	Maksimalno 10	10 %

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

(r) **Nematerijalna imovina**

Nematerijalna imovina obuhvata softver, licence i ostalu nematerijalnu imovinu.

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna sredstva se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi sadržane u konkretnom sredstvu na koje se odnose. Svi ostali izdaci predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(r) *Nematerijalna imovina (nastavak)*

Obračun amortizacije nematerijalne imovine se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalne imovine, počev od narednog meseca u odnosu na mesec kada je ulaganje raspoloživo za upotrebu. Procenjeni korisni vek nematerijalne imovine iznosi 5 godina, a amortizaciona stopa iznosi 20%, osim za ulaganja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se amortizacija vrši u rokovima predviđenim ugovorom.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

(s) *Lizing*

Lizing je klasifikovan kao finansijski u slučaju kada su sve koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga preneti na Banku. Lizing je klasifikovan kao operativni u slučaju kada koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga nisu preneti na Banku.

(i) *Operativni lizing*

Sva plaćanja tokom godine po osnovu operativnog lizinga, evidentirana su kao trošak u bilansu uspeha proporcionalnom metodom, tokom trajanja perioda lizinga. Odobrene stimulacije od strane davalaca lizinga se priznaju u okviru ukupnih troškova lizinga tokom trajanja perioda lizinga.

(ii) *Finansijski lizing – Banka kao korisnik lizinga*

Lizing u kome Banka preuzima suštinski sve rizike i koristi od vlasništva klasifikuje se kao finansijski lizing. Prilikom početnog priznavanja sredstvo pribavljeno putem lizinga se vrednuje po nižoj od fer vrednosti i sadašnje vrednosti minimalnih rata lizinga. Nakon početnog priznavanja, sredstvo se evidentira u skladu sa računovodstvenom politikom koja se primenjuje na to sredstvo.

Minimalne rate finansijskog lizinga se raspodeljuju između finansijskih troškova i smanjenja preostalog iznosa obaveze po osnovu finansijskog lizinga. Finansijski troškovi se razgraničavaju na sve periode tokom trajanja perioda lizinga, tako da daju ujednačenu periodičnu kamatnu stopu za preostali iznos obaveze po osnovu lizinga.

(iii) *Finansijski lizing – Banka kao davalac lizinga*

Plasmani po osnovu finansijskog lizinga iskazani su u bilansu stanja u visini neto ulaganja u lizing. Banka prenosi rizike koji su svojstveni vlasništvu, tako da se potraživanja za lizing rate smatraju otplatom glavnice i pripadajućeg dela finansijskog prihoda.

Priznavanje finansijskog prihoda zasniva se na obrascu koji odražava konstantnu periodičnu stopu prinosa na neizmiren iznos neto ulaganja po osnovu finansijskog lizinga. Lizing rate koje se odnose na obračunski period, izuzimajući troškove za usluge, iskazuju se na teret bruto ulaganja u lizing kao smanjenje glavnice i nezarađenog finansijskog prihoda.

(t) *Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine*

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje nagoveštaji koji ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknativi iznos sredstva. Nematerijalna ulaganja sa neograničenim korisnim vekom upotrebe se analiziraju u cilju utvrđenja eventualnog obezvređenja jednom godišnje. Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu i nadoknativog iznosa tog sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(t) *Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine (nastavak)*

Nadoknativa vrednost sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu je vrednost u upotrebi ili fer vrednost umanjena za troškove prodaje, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procene vrednosti u upotrebi, procenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrednosti primenom diskontne stope pre opozivanja koja odražava sadašnju tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i rizike specifične za to sredstvo ili jedinicu koja generiše gotovinu.

Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva i nadoknativog iznosa tog sredstva i priznaje se u bilansu uspeha.

Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknativne vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za ispravku vrednosti, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

(u) *Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze*

Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Banke.

Banka klasifikuje instrumente kapitala kao obaveze ili vlasničke instrumente u skladu sa suštinom ugovornih odredbi konkretnog instrumenta.

Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji im se mogu direktno pripisati, dok se nakon početnog priznavanja, vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metode efektivne kamatne stope.

(v) *Rezervisanja*

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Banka, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje je neophodan odliv resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Banku. Rezervisanje se utvrđuje diskontovanjem očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, po potrebi, rizika specifičnih za datu obavezu. Banka ne vrši diskontovanje očekivanih budućih novčanih odliva za koje se, prema najboljim procenama, očekuje da će nastati u kratkom roku.

(x) *Finansijske garancije*

Finansijske garancije predstavljaju ugovore po kojima je Banka u obavezi da izvrši naznačeno plaćanje u vidu isplate držaocu za gubitak koji je pretrpeo zato što naznačeni dužnik nije izvršio blagovremeno plaćanje odnosno činjenje u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

Obaveze po osnovu finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrednosti i početna fer vrednost se amortizuje u toku trajanja finansijske garancije, u skladu sa uslovima ugovora. Obaveza po osnovu finansijske garancije se naknadno evidentira po amortizovanoj vrednosti ili po sadašnjoj vrednosti najbolje procene svih budućih plaćanja (kada je plaćanje po garanciji verovatno), u zavisnosti od toga koji je iznos veći. Finansijske garancije su prikazane u okviru potencijalnih obaveza.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(y) *Naknade zaposlenima*

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je u obavezi da plaća obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročna rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazana na dan 31. decembra 2018. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki.

Za utvrđivanje rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju korišćene su statističke tablice smrtnosti, stope fluktuacije i invalidnosti, a takođe i tablice iščezavanja sastavljene od strane aktuara, kao i projektovana godišnja stopa rasta zarada od 2% i godišnja diskontna stopa od 5%. Pored toga, Banka je u 2018. godini izvršila ukalkulisavanje troškova za neiskorišćene dane godišnjeg odmora.

(z) *Investicije u zavisna društva*

Zavisno društvo je onaj entitet nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena ili ima prava na varijabilne prinose po osnovu učešća u pravnom licu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala. Investicije u zavisna društva se inicijalno vrednuju po nabavnoj vrednosti saglasno MSFI 10 i MRS 27. Na svaki datum izveštavanja, Banka procenjuje da li postoje objektivni dokazi da su investicije u zavisna društva obezvređene. Gubici usled obezvređenja priznaju se u bilansu uspeha.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

(a) *Uvod i pregled*

Banka je u svom poslovanju naročito izložena sledećim materijalno značajnim rizicima:

- Kreditni rizik¹,
- Tržišni rizik²,
- Operativni rizik³,
- Rizik likvidnosti,
- Rizik usklađenosti poslovanja,
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma,
- Strateški rizik,
- Poslovni rizik,
- Reputacioni rizik,
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi⁴,
- Rizik informacionog sistema.

¹ Uključuje rizik neizvršenja obaveza, rizik koncentracije, FX inducirani kreditni rizik, rezidualni rizik, rizik države i migracioni rizik. Dodatna informacija za rezidualni i migracioni rizik trenutno nije predviđen obračun internog kapitala.

² Uključuje kamatni rizik u trading portfoliju, devizni rizik, rizik kreditnog spread-a i bazni rizik. Takođe, kao komponente VaR modela koji je osnova za obračun ekonomskog kapitala, su uključeni i rizik volatilnosti, rizik migracije kreditnog rizika u knjizi trgovanja i rizik eliminisanja otvorene pozicije. Posebno treba izdvojiti IDRC (incremental Default Risk Charge), dodatnu komponentu kapitala obračunatu na pozicije knjige trgovanja, a koja potiče od rizika nastupanja statusa nemogućnosti izmirenja obaveza ("default") izdavaoca hartija od vrednosti.

³ Uključuje internu i eksternu prevaru, odnose sa zaposlenima i sistem bezbednosti na radnom mestu, klijente, proizvode i poslovne postupke, štete na materijalnoj imovini, prekide u poslovanju i greške u sistemima Banke, kao i izvršenje transakcija i isporuku i upravljanje procesima u Banci.

⁴ Uključuje kamatni gap, rizik opcija, bazni rizik.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod i pregled (nastavak)

Banka je uspostavila proces za prikupljanje podataka, merenje i upravljanje pojedinačnim rizicima koji čine i uključeni su u profil rizika Banke. Ovaj proces je osiguran sveobuhvatnim procesom procene rizika koji se sprovodi na godišnjem nivou.

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke prouzrokovan nemogućnošću Banke da ispuní svoje obaveze kao rezultat povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili nemogućnosti obezbeđivanja novih izvora finansiranja ili poteškoća u pretvaranju aktive u likvidna sredstva usled poremećaja na tržištu.

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa. U okviru upravljanja kamatnim rizikom, Banka posebnu pažnju posvećuje sledećim izvorima rizika:

- rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (repricing risk);
- rizik krive prinosa (yield curve risk) kome je banka izložena usled promene oblika krive prinosa;
- bazni rizik (basis risk) kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- rizik opcija (optionality risk) kome je izložena zbog ugovornih odredbi u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni sa mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja)

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled ljudskih grešaka, neadekvatnih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nepredvidljivih spoljašnjih događaja.

Okvir za upravljanje rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje ključnim vrstama rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala Banke. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika i obezbeđivanjem njihove primene. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Banke obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Sektor za upravljanje rizicima.

Sektor za upravljanje rizicima organizovan je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad pet direkcija: Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, Direkcije za kreditna odobrenja za privredu, Direkcije za kreditne poslove sa stanovništvom, Direkcije za problematične plasmane privredi i Direkcije za finansijski i operativni rizik.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod i pregled (nastavak)

Okvir za upravljanje rizicima (nastavak)

Sve direkcije direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Direkcija interne revizije

Direkcija interne revizije obavlja svoje aktivnosti na bazi godišnjeg plana i strateškog petogodišnjeg plana odobrenog od strane Upravnog odbora. Učestalost vršenja interne revizije (učestalost ili dužina revizije) određenog poslovnog segmenta može da varira od jedne do pet godina i direktno zavisi od nivoa procenjenog rizika. Direkcija interne revizije redovno prati implementaciju preporuka (akcionih planova) u izveštajima interne revizije i izveštajima Izvršnom odboru, Odboru za reviziju i Upravnom odboru, kao i sva potencijalna kašnjenja u implementaciji mera.

(b) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci ili potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta.

Kreditni proces u Banci zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju sektori koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih direkcija u okviru Sektora za upravljanje rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „čtetvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljena postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „čtetvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

Banka u cilju adekvatnog i pravovremenog upravljanja rizicima u oblasti kreditiranja primenjuje sledeća interna akta: Pravilnik o upravljanju rizicima, Pravilnik o nadležnostima u kreditnim poslovima, dokumente kojima se uređuju pravila dodele kreditnog rejtinga, Poslovnik o radu kreditnog odbora, Politiku za ublažavanje kreditnog rizika, Politiku za procene vrednosti nepokretnosti, Pravila za upravljanje restrukturiranim i spornim klijentima – pravnim licima, Pravilnik o obračunu rezervisanja prema MRS/MSFI i druga akta. Cilj Banke je da se definisanjem procedura i odgovornosti pojedinaca u procesu upravljanja rizicima zaštiti, ali i optimizuje nivo preuzetih rizika.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određenje prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Banka takođe uzima u obzir analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma pri odlučivanju o preuzimanju kreditnog rizika.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Ovlašćenja, odgovornosti i nadležnosti lica uključenih u sistem upravljanja rizicima Banke definisani su Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima. Prilikom donošenja odluka u oblasti kreditiranja, nezavisno od nivoa odlučivanja poštuje se princip tzv. „četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da za svaki zahtev postoje dve strane koje se međusobno proveravaju - ona koja predlaže i ona koja odobrava određeni plasman.

Izveštavanje o kreditnom riziku

Banka upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolia i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika,
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturnih karakteristika portfolija,
3. Kontinuirano praćenje kreditnog rizika,
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja u vezi kreditnog rizika.

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki), kao i posebne i potrebne rezerve za procenjene gubitke, obračunatih u skladu sa Odlukom o klasifikaciji i relevantnim internim aktima.

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Banke u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD),
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD),
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD).

Banka koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom na osnovu master rejting skale. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI), čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktima Banke.

U cilju ispunjavanja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme UniCredit Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Limiti

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem odgovarajućih limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava, a bliže su pojašnjeni u odeljku o riziku izloženosti.

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se sledeći izveštaji:

Izveštaj	Odgovoran org. deo	Periodika	Korisnik izveštaja				
			CRO Sektor	Kreditni odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj/SB prezentacija	CFO/Direkcija za strateško upravljanje rizicima	kvartalno (ili češće)	+	-	++	++	+
Credit Risk Dashboard	Odeljenje za kontrolu kreditnog rizika	mesečno***	+	-	-	-	-
Izveštaj o kreditnom portfoliju	Sektor za upravljanje rizicima	kvartalno	+	+++	+	-	-

*izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru

**izveštaj se dostavlja Kreditnim odborima nakon što je predstavljen Izvršnom odboru

***predefinisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktorima Sektora za upravljanje rizicima i direktorima direkcija i odeljenja u okviru CRO funkcije.

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je Direkcija za strateško upravljanje rizicima i kontrolu. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- pregled statusa najbitnijih aktivnosti Sektora za upravljanje rizicima,
- podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija,
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke,
- osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti.

Credit Risk Dashboard platforma se ažurira na mesečnom nivou od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Sektor za upravljanje rizicima, kao i direktorima svih direkcija u okviru tog Sektora. Podaci su dati na nivou subsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- struktura plasmana (vrsta i valuta),
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama,
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata,
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke)
- PD i LGD po segmentima,
- troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec),
- trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštaji (nastavak)

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Izvršnom odboru Banke, a nakon toga se dostavlja i Kreditnim odborima Banke radi informacije. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima,
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtinima itd.,
- pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti,
- status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout),
- podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima.

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Banku, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Banka sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku

Naredna tabela prikazuje maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku, po vrstama finansijskih instrumenata:

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (napomena 22)		Hartije od vrednosti (napomena 24)		Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 25)		Kreditni i potraživanja od komitenata (napomena 26)		Ostala sredstva (napomena 34)		Vanbilansne stavke	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
U hiljadama dinara												
Pojedinačna ispravka vrednosti												
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	-	-	1.649.611	1.833.363	4.699	14.724	2.984	3.084
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani*	-	-	-	-	-	7	5.342.760	10.588.175	6.407	30.170	138.752	213.576
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	-	-	-	-	2.084.885	1.398.583	5.496	3.076	1.642	724
Bruto plasmani	-	-	-	-	-	7	9.077.256	13.820.121	16.602	47.970	143.378	217.384
Ispravka vrednosti	-	-	-	-	-	7	5.058.607	8.083.030	13.952	31.869	89.729	126.577
Knjigovodstvena vrednosti	-	-	-	-	-	-	4.018.649	5.737.091	2.650	16.101	53.649	90.807
Grupna ispravka vrednosti												
Pravna lica, rejting 1-6	23.788.821	38.226	100.424.606	2.190.401	20.981.215	11.834.160	165.420.012	147.265.403	111.073	72.120	148.856.844	134.431.232
Pravna lica, rejting 7	-	-	-	-	10.911	-	1.894.008	5.158.399	622	2.438	829.633	3.675.251
Pravna lica, rejting 8	-	-	9.140	9.355	172	-	2.040.926	458.097	386	499	465.448	41.710
Fizička lica < 90 dana kašnjenja	-	-	-	-	-	-	84.127.598	75.224.008	1.653	388	1.580.678	1.575.544
Bruto plasmani	23.788.821	38.226	100.433.746	2.199.756	20.992.298	11.834.160	253.482.544	228.105.907	113.734	75.445	151.732.604	139.723.737
Ispravka vrednosti	211	196	5	1.648	17.362	8.510	1.858.373	1.290.680	794	543	152.438	198.264
Knjigovodstvena vrednosti	23.788.610	38.030	100.433.741	2.198.108	20.974.936	11.825.650	251.624.171	226.815.227	112.940	74.902	151.580.165	139.525.473
Knjigovodstvena vrednosti aktive sa dodeljenim rejtingom	23.788.610	38.030	100.433.741	2.198.108	20.974.936	11.825.650	255.642.820	232.552.318	115.590	91.003	151.633.815	139.616.280
Knjigovodstvena vrednosti aktive bez dodeljenog rejtinga	29.616.699	29.622.987	1.493.552	82.147.259	-	-	-	789	867.341	886.724	-	-
Ukupna knjigovodstvena vrednost	53.405.309	29.661.017	101.927.293	84.345.367	20.974.936	11.825.650	255.642.820	232.553.107	982.931	977.727	151.633.815	139.616.280

*Kategorija „Pravna lica – restrukturirani plasmani“ uključuje klijente sa internim rejtingom 8- čija ispravka vrednosti nije pojedinačna već je formirana grupno.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Implementacija bazelskih standarda

U oblasti primene bazelskih standarda težište aktivnosti bilo je prvenstveno na potvrđi prediktivne moći interno razvijenih rejting modela koji su u upotrebi, kao i odgovarajućih parametara kreditnog rizika za segmente: pravnih lica, fizičkih lica, preduzetnika i malih preduzeća. U toku 2018. godine urađena je interna validacija interno razvijenih rejting modela i parametara kreditnog rizika, čime je potvrđena njihova prediktivna moć i kalibrisanost u odnosu na identifikovani nivo rizika u dosadašnjem poslovanju. U odnosu na preporuke interne validacije unapređena je kalibracija PD modela za segment poslovanja sa preduzetnicima i deo malih preduzeća. Nakon implementacije MSFI 9 i Bazel III standarda, tokom 2018. godine, nastavljeno je dalje unapređenje i kontinuirana analiza implementiranih obračuna sa fokusom na analizu uticaja primenjenih metodoloških rešenja i pojedinih varijabli u postupku obračuna, kao i analizi transfera podataka uz unapređenje kvaliteta podataka.

Interni rejting sistem (rejting skala)

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit Grupe i kao takva su jedinstvena za sve članice Grupe. Rejting sistem Banke je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Banka koristi Grupne rejting modele za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa.

Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizvršenja. Za prve 24 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar” do „prihvatljiv”. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8- pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuju klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka

U skladu sa važećim dokumentom MSFI Obračun rezervisanja - Pravilnik, Banka obračunava dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak (u daljem tekstu: ECL) ili ECL za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja. Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 – pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koja nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta u odnosu na inicijalno priznavanje ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 – pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali gde ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 – uključuje finansijska sredstva koja imaju objektivne dokaze o obezvređenju na izveštajni datum.

Na kraju Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu, dok Nivo 3 uključuje problematičnu finansijsku aktivu. U kalkulaciji očekivanih gubitaka za finansijske instrumente u stage 1 primenjuje se dvanaestomesečni obračun očekivanog gubitka, dok se za finansijske instrumente u Nivou 2 primenjuje obračun na nivou životnog veka (lifetime).

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na sve finansijske instrumente. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike.

Četiri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. Forbearance klasifikacija) – rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih 9 meseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watch-listu 2 se klasifikuju u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3)

Shodno dokumentu MSFI Obračun rezervisanja - Pravilnik, ukoliko postoji objektivni dokaz obezvređenja (u daljem tekstu default status) na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, sva finansijska sredstva se klasifikuju u Nivo 3 obezvređenja. Za finansijske instrumente klasifikovane u Nivo 3 pravilo je da se obezvređenje zasniva na obračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek plasmana. U tom procesu Banka posebno tretira klijente u statusu defaulta čija se izloženost smatra značajnom i takve plasmane odnosno klijente Banka individualno procenjuje, na pojedinačnoj osnovi (case by case), dok za plasmane koji nisu individualno značajni tu proceni vrši na kolektivnoj osnovi.

Finansijsko sredstvo je obezvređeno, a umanjenje vrednosti se pojavilo ukoliko postoji objektivni dokaz o obezvređenju koji proizilazi iz jednog ili više događaja nastalih nakon datuma inicijalnog priznavanja sredstva, a koji imaju uticaj na procenjene buduće novčane tokove tog finansijskog sredstva. Ukoliko bilo koji takav dokaz postoji, Banka je dužna da izvrši obračun iznosa tog obezvređenja u cilju određivanja da li treba priznati gubitak po osnovu umanjenja vrednosti. Drugim rečima, ukoliko postoji bilo kakav dokaz o obezvređenju, Banka treba da proceni iznos koji može da se povрати za to sredstvo ili grupu sredstava i prizna gubitak po osnovu umanjenja vrednosti.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente grupisane u kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti, na osnovu segmenta kom klijent pripada i ukupnog iznosa izloženosti na nivou klijenta. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na nivou klijenta. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući buduća umanjenja vrednosti koja nisu identifikovana kao nastala) diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno. U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je definisana u skladu sa internim aktima Banke. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti potraživanja, prvo se računa diskontovani novčani tok iz otplate glavnice, kamate ili bilo koji drugi novčani tok iz plasmana. Nakon toga, računa se diskontovani novčani tok iz neto ostvarive vrednosti sredstava obezbeđenja po datom plasmanu. Konačna neto sadašnja vrednost budućih novčanih tokova plasmana se poredi sa knjigovodstvenom vrednošću istog i određuje se iznos rezervisanja za gubitke po datom plasmanu koji se priznaju u bilansu uspeha.

Obračun rezervisanja za izloženosti sa umanjenjem vrednosti koje nisu klasifikovane kao individualno značajne vrši se na grupnoj osnovi grupisanjem klijenata u default statusu u homogene kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti. Prilikom definisanja homogenih kategorija, Banka primenjuje kriterijume korišćene za segmentaciju prilikom razvoja modela za izračunavanje stope gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD modela).

Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi u okviru Nivoa 3, vrši se za klijente u default statusu a da pri tome klijenti ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu rezervisanja. Kalkulacija rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se prema kalkulaciji: $ECL = unsecEAD \times LGDs3 \text{ (time in default)}$

Gde je:

- unsecEAD – Exposure u default- u umanjen za vrednost kolaterala
- LGDs3 (time in default) - gubitak u trenutku default-a

Ukoliko je potraživanje u potpunosti obezbeđeno kolateralom te je iz tog razloga unsecEAD jednak 0, primenjuje se kalkulacija:

$ECL = EAD \times \text{ponder rezervisanja za Nivo 1}$

Ponder rezervisanja za Nivo 1 utvrđuje se na šestomesečnom nivou, preračunavanjem ove vrednosti na osnovu prosečnog nivoa rezervisanja po segmentima portfolija.

Vrednosti LGDs3 (time in default) zavise od klijentskog segmenta, iznosa EAD-a, godina otplate, kao i perioda u kojem je klijent proveo u default-u.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Naredna tabela prikazuje analizu bruto i neto poroblematičnih plasmana bankama i klijentima. Problematični plasmani su oni kod kojih je najmanje jedna rata otplate u kašnjenju više od 90 dana. Ovakvi plasmani se ispravljaju 100% nakon razmatranja očekivane naplate iz tokova gotovine iz poslovanja ili iz sredstava obezbeđenja.

	Hartije od vrednosti (napomena 24)		Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 25)		Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 26)		Ostala sredstva (napomena 34)		Vanbilansne stavke	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
U hiljadama dinara										
31. decembar 2018.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	1.649.611	315.518	4.699	568	2.984	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	-	-	5.342.760	2.539.173	6.407	1.515	138.752	52.540
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	-	2.084.885	1.163.958	5.496	567	1.642	1.109
Ukupno	-	-	-	-	9.077.256	4.018.649	16.602	2.650	143.378	53.649
31. decembar 2017.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	1.833.363	571.006	14.724	3.262	3.084	85
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	7	-	10.588.175	4.205.748	30.170	12.700	213.576	90.139
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	-	1.398.583	960.337	3.076	139	724	583
Ukupno	-	-	7	-	13.820.121	5.737.091	47.970	16.101	217.384	90.807

Starosna struktura dospelih, a neobezvređenih plasmana na dan 31. decembra 2018. godine, prikazana je u narednoj tabeli:

	Dospeli do 30 dana	Dospeli od 31 do 60 dana	Dospeli od 61 do 90 dana	Dospeli preko 90 dana	Ukupno
U hiljadama dinara					
Kredit i potraživanja od komitenata					
Bruto vrednost	11.985.167	524.328	251.400	-	12.760.895
Ispravka vrednosti	(176.839)	(70.384)	(38.546)	-	(285.769)
Neto knjigovodstvena vrednost	11.808.328	453.944	212.854	-	12.475.126

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja - kolaterali

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Banka je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka je uspostavila posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima, izrada stručnih mišljenja, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Banka koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Banka prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- plative garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim objektima, vrednovanje najviše do 70% i 60% respektivno u odnosu na procenjenu vrednost objekta,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su relevantnom internom regulativom kojom se definiše proces ublažavanja kreditnog rizika.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja – kolaterali (nastavak)

Procena fer vrednosti kolaterala, uzetih kao obezbeđenje po osnovu plasmana Banke do nivoa izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembar je prikazana u narednoj tabeli:

	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		Kredit i potraživanja od kmitenata		Vanbilansne stavke	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
U hiljadama dinara						
Pravna lica, rejting 10	-	-	470.620	627.258	-	-
Nekretnine	-	-	470.620	627.258	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-
Nekretnine	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	773.446	3.217.452	24.631	75.832
Nekretnine	-	-	743.205	2.313.590	5.184	70.805
Ostalo	-	-	30.241	903.862	19.447	5.027
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	228.427	376.898	-	-
Nekretnine	-	-	228.427	376.898	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Grupna ispravka vrednosti na osnovu procene kolaterala	592.478	1.304.963	45.596.671	59.485.755	7.978.701	10.298.486
Nekretnine	878	2.000	40.808.961	50.342.776	4.013.898	5.555.007
Ostalo	591.600	1.302.963	4.787.710	9.142.979	3.964.803	4.743.479
Ukupno	592.478	1.304.963	47.069.164	63.707.363	8.003.332	10.374.318

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Uspostavljenim sistemom limita za izloženost Banke tržišnim rizicima uspostavlja se granica ukupne apsorpcije ekonomskog kapitala kao i prihvatljivi nivo ekonomskog gubitka kako za aktivnosti koje se sprovode kroz knjigu trgovanja tako i za ukupnu poslovnu aktivnost Banke, a u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Neki od osnovnih indikatora za praćenje izloženosti Banke tržišnom riziku su:

- VaR - potencijalni gubitak vrednosti portfolija u toku jednog dana sa 99% intervalom pouzdanosti; VaR se izračunava na osnovu istorijskog simulacionog pristupa i prati se dnevno. Osnovni faktori rizika koji su obuhvaćeni ovom kalkulacijom su: rizik kamatne stope, kredinog spreda, devizni rizik, volatilnost i inflacija
- Stresirani VaR – istorijski pristup dodatno stresiran parametrima koji su bili karakteristični za periode velikih ekonomskih kriza.

Pored ovih osnovnih indikatora, prilikom praćenja i upravljanja izloženosti tržišnom riziku, Banka koristi i neke dodatne (granularne) limite - imaju za cilj sprečavanje povećane izloženosti u pojedinačnim faktorima rizika, kao i u faktorima rizika koji nisu dovoljno uzeti u obzir prilikom VaR analize.

Najvažniji od ovih indikatora su analize senzitivnosti – BPV i CPV.

Tokom 2018. godine, izloženost banke tržišnim rizicima bila je u okviru definisanih limita i u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Pregled VaR pozicije portfolija trgovanja Grupe uključuje samo pozicije knjige trgovanja Banke:

U hiljadama dinara	Na dan 31.decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2018.				
Devizni rizik	5.542	4.459	9.095	200
Rizik od promene kamatne stope	914	1.963	4.707	681
Rizik kreditnog raspona	3.086	4.301	7.395	1.648
Kovarijansa	(3.220)	-	-	-
Ukupno	6.322	6.592	10.577	1.683
2017.				
Devizni rizik	316	4.053	20.870	121
Rizik od promene kamatne stope	2.930	2.777	7.116	89
Rizik kreditnog raspona	3.691	3.441	8.170	1.116
Kovarijansa	(2.220)	-	-	-
Ukupno	4.718	6.059	19.790	1.571

Analiza osetljivosti kamatnog gema na povećanje/smanjenje kamatnih stopa, uz pretpostavku paralelne promene krive prinosa i statičke bankarske knjige je prikazana u tabeli ispod:

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
	Efekat paralelne promene kamatne stope za 1 bp	Efekat paralelne promene kamatne stope za 1 bp
RSD	(17.292)	(11.739)
EUR	5.878	2.901
USD	(287)	(200)
GBP	-	-
CHF	(457)	(441)
Ostale valute	-	-
Ukupna efekat*	23.914	15.281

* Ukupan efekat je jednak zbiru apsolutnih vrednosti po valutama.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

(i) Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznih kurseva.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne otvorene devizne pozicije Banke i kapitala Banke, obračunat u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke. Banka je dužna da odnose između aktive i pasive održava tako da njena ukupna otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% njenog kapitala. Direkcija finansijskog i operativnog rizika priprema izveštaj o deviznom riziku za potrebe NBS na dnevnom i mesečnom nivou.

Banka je izložena efektima promena kurseva najznačajnijih valuta na finansijsku poziciju i tokove gotovine. Rukovodstvo Banke uspostavlja limite izloženosti riziku određenih valuta i vrši stalni nadzor kako bi pozicije po različitim valutama bile u okviru uspostavljenih limita. Limiti važe za sve devizno relevantne proizvode u okviru Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu. Oni pokrivaju i pozicije u trgovanju kao i selektivne strateške devizne pozicije Odeljenja za upravljanje aktivom i pasivom. Sve osetljivosti koje proizilaze iz pozicija vezanih za devize su limitirane opštim VaR limitom određenim na nivou Banke i na nivou Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu i Odeljenja za upravljanjem aktivom i pasivom.

U cilju zaštite od rizika promene deviznih kurseva Banka zaključuje derivatne ugovore i ugovara kredite i plasmane sa valutnom klauzulom.

Upravljanje deviznim rizikom Banke na operativnom nivou je odgovornost Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu.

	2018.	2017.
Pokazatelj deviznog rizika		
- na 31. decembar	1,05	0,93
- maksimalan za period - mesec decembar	4,48	3,59
- minimalni za period - mesec decembar	0,33	0,06

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

(i) Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Banke na dan 31. decembra 2018. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	145.772	14.924.268	173.224	68.397	38.093.648	53.405.309
Potrazivanja po osnovu derivata	-	624.660	-	-	58.163	682.823
Hartije od vrednosti	2.112.792	20.564.386	-	-	79.250.115	101.927.293
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	322.053	15.419.289	15.669	213.736	5.004.189	20.974.936
Kredit i potraživanja od komitenata	444.835	190.718.451	4.414.382	-	60.065.152	255.642.820
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	1	222.772	-	-	222.773
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	2	-	-	-	2
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	112.644	112.644
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	1.617.855	1.617.855
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1.589.673	1.589.673
Investicione nekretnine	-	-	-	-	1.331	1.331
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	239.899	239.899
Ostala sredstva	1.597	44.932	105	3	936.294	982.931
Ukupna aktiva	3.027.049	242.295.989	4.826.152	282.136	186.968.963	437.400.289
Obaveze po osnovu derivata	-	651.294	-	-	72.338	723.632
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	450.417	120.506.759	479.611	1.993	11.639.355	133.078.135
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	15.558.121	101.127.525	1.780.158	1.725.130	100.740.102	220.931.036
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	170.554	318.026	-	-	488.580
Rezervisanja	-	-	-	-	1.131.110	1.131.110
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	461.958	461.958
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	381	381
Ostale obaveze	108.529	1.113.117	911	9.658	1.524.744	2.756.959
Kapital	-	-	-	-	77.828.498	77.828.498
Ukupna pasiva	16.117.067	223.569.249	2.578.706	1.736.781	193.398.486	437.400.289
Finansijski instrumenti iz vanbilansa	13.096.064	(17.574.823)	(2.246.527)	1.520.309	5.124.285	(80.692)
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2018. godine	6.046	1.151.917	919	65.664	(1.305.238)	(80.692)

*Napomena: sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koje su indeksiran.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

(i) Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Banke na dan 31. decembra 2017. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	190.858	10.011.837	97.931	126.245	19.234.146	29.661.017
Potrazivanja po osnovu derivata	-	157.024	-	-	28.180	185.204
Hartije od vrednosti	1.946.572	20.653.196	-	-	61.745.599	84.345.367
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.764.534	9.804.623	20.209	233.452	2.832	11.825.650
Kredit i potraživanja od komitenata	4.303.490	161.563.932	4.855.601	-	61.830.084	232.553.107
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	141	192.110	-	-	192.251
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	9.195	-	-	-	9.195
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	112.644	112.644
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	1.162.458	1.162.458
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1.551.389	1.551.389
Investicione nekretnine	-	-	-	-	1.364	1.364
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	171.179	171.179
Ostala sredstva	601	47.038	4	330	929.754	977.727
Ukupna aktiva	8.206.055	202.246.986	5.165.855	360.027	146.769.629	362.748.552
Obaveze po osnovu derivata	-	152.548	-	-	54.455	207.003
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.397.484	86.359.808	771.632	457	9.004.192	99.533.573
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	15.120.973	96.095.671	1.443.969	1.160.204	72.838.016	186.658.833
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	171.484	277.310	-	-	448.794
Subordinirane obaveze	-	-	2.718.490	-	-	2.718.490
Rezervisanja	-	-	-	-	1.072.531	1.072.531
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	178.821	178.821
Ostale obaveze	194.790	1.099.908	1.852	4.235	1.289.227	2.590.012
Kapital	-	-	-	-	69.340.495	69.340.495
Ukupna pasiva	18.713.247	183.879.419	5.213.253	1.164.896	153.777.737	362.748.552
Finansijski instrumenti iz vanbilansa	10.503.270	(18.275.802)	60.771	836.823	6.841.896	(33.042)
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2017. godine	(3.922)	91.765	13.373	31.954	(166.212)	(33.042)

*Napomena: sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koje su indeksirane.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Operativni rizici

Operativni rizik je rizik od gubitka usled grešaka, povreda, prekida, šteta koje su izazvali interni procesi, osoblje ili sistemi ili eksterni događaji. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka, osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom. Strateški rizici, poslovni rizici i reputacioni rizici se razlikuju od operativnog rizika, dok je pravni rizik i rizik neusklađenosti obuhvaćen definicijom operativnog rizika.

Direkcija finansijskog i operativnog rizika nadležna je za evidentiranje, praćenje i upravljanje operativnim rizikom Banke i direktno odgovorna članu Izvršnog odbora zaduženom za upravljanje rizicima (CRO). Osnovni zadatak Direkcije je koordinacija i saradnja sa menadžerima za operativni rizik, kao i komunikacija sa kolegama iz Odeljenja za operativni rizik u Milanu, u cilju osiguranja informacija za efikasno praćenje operativnog rizika na svim nivoima. Direkcija prati promene na posebno definisanim računima i nedeljno, na osnovu izveštaja dobijenih od menadžera za operativni rizik, izveštava članove Izvršnog odbora o svim bitnim promenama u vezi operativnog rizika. Radi efikasnog praćenja operativnog rizika u Banci imenovani su menadžeri za operativni rizik i njihovi zamenici iz različitih organizacionih jedinica koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim štetnim događajima njihovog organizacionog dela kao i za evidenciju svih nastalih šteta u bazu podataka. Svi nastali događaji evidentiraju se u grupnoj aplikaciji ARGO.

Komitet za praćenje operativnog rizika organizuje se kvartalno u cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizikom. Izvršni odbor Banke odgovoran je za donošenje odluka po pitanju operativnog rizika. U nadležnosti Direkcije je i obračun kapitalnog zahteva za operativne rizike koji se izračunava po Standardizovanom pristupu kao i izveštaji za potrebe izveštavanja lokalnog rukovodstva i Grupe.

(e) Rizik likvidnosti

Osnovni cilj ukupnog upravljanja likvidnošću Banke je održavanje adekvatne likvidnosti i pozicije finansiranja kako bi se omogućilo banci da ispuni svoje obaveze plaćanja ne samo u redovnom poslovanju, već i u stresnim okolnostima.

Rizik likvidnosti sa kojim se Banka susreće u svakodnevnom poslovanju može imati različite oblike:

- Unutar dnevna likvidnost - rizik likvidnosti u toku dana javlja se kada Banka nije u mogućnosti da pravovremeno i na vreme ispunjava obaveze plaćanja i u normalnim i stresnim uslovima.
- Rizik kratkoročne likvidnosti se odnosi na rizik neusklađenosti između iznosa i/ ili ročnosti priliva gotovine i odliva gotovine u bliskom vremenskom periodu (do jedne godine).
- Tržišna likvidnost - rizik da se Banka može suočiti sa značajnim gubitkom vrednosti svojih likvidnih sredstava kad god je potrebno da ih likvidira putem prodaje ili repo operacija.
- Rizik strukturalne likvidnosti definiše se kao nemogućnost prikupljanja potrebnih sredstava za održavanje adekvatnog odnosa između srednjoročnih i dugoročnih (preko jedne godine) sredstava i obaveza po razumnim cenovnim nivoima, na stabilan i održiv način, bez uticaja na dnevne operacije ili finansijsko stanje Banke.
- Rizik nepredviđenih ili stresnih okolnosti je vezan za buduće i neočekivane obaveze koje bi mogle zahtevati od banke veću količinu likvidnosti u odnosu na ono što se smatra iznosom za vođenje redovnog poslovanja.
- Rizik koncentracija finansiranja nastaje kada Banka koristi ograničeni broj izvora finansiranja, da oni postaju takvi da je povlačenje jednog ili više njih moglo izazvati probleme sa likvidnošću.
- Rizik likvidnosti u stranoj valuti (FX rizik) koji nastaje zbog trenutne i projektovane neusklađenosti likvidnosti između priliva gotovine i odliva gotovine u stranim valutama ili različitog raspoređivanja imovine i obaveza u stranim valutama u vremenskom horizontu.

Banka u okviru upravljanja rizikom likvidnosti adresira svaki od gore navedenih izvora rizika likvidnosti kroz odgovarajući sistem limita.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sistem limita koji se koristi u dnevnom upravljanju rizikom likvidnosti osigurava da Banka održava poziciju likvidnosti i finansiranja koja je dovoljno snažna da nosi moguće efekte nepovoljnih scenarija u kojima se gore navedeni rizici mogu materijalizovati. Sistem limita za Grupu je definisan u Okviru apetita za rizike (RAF) kao i drugim granularnim limitima. RAF definiše nivo rizika koji je Banka spremna da preuzme u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnog plana, uzimajući u obzir interes svojih akcionara, kao i kapitalne i druge regulatorne i zakonske zahteve. Kao takav, RAF je odobren od strane Upravnog odbora, dok granularni limiti (ili drugi oblik ograničenja) proizilaze iz RAF-a: njihov proces odobravanja i eskalacije, međutim, uključuje i druge komitete ili funkcije koje su postavljene na niži hijerarhijski nivo u organizaciji Banke.

Neki od osnovnih pokazatelja likvidnosti uključenih u RAF za 2018. godinu bili su:

- Pokazatelj likvidnosti Banke
- Uži pokazatelj likvidnosti Banke
- Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)
- Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR)

Tokom 2018. godine, likvidnost Banke je bila na adekvatnom nivou i nije bilo prekoračenja ni jednog od definisanih limita.

Pokazatelj likvidnosti Banke i uži pokazatelj likvidnosti Banke

Banka je dužna da odnos između zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju i bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća, sa druge strane održava tako da:

- iznosi najmanje 1,0 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,8 – kada je obračunat za radni dan.

Pored toga, Banka je dužna da održava nivo likvidnosti tako da uži pokazatelj likvidnosti:

- iznosi najmanje 0,7 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,5 – kada je obračunat za radni dan.

Banka je dužna da o neusklađenosti pokazatelja likvidnosti u toku dva uzastopna radna dana obavesti Narodnu banku Srbije i to narednog radnog dana. Ako Banka utvrdi kritično nizak nivo likvidnosti, dužna je da o tome obavesti Narodnu banku Srbije – najkasnije narednog radnog dana. Ovo obaveštenje sadrži podatke o iznosu likvidnih sredstava koje nedostaju, o razlozima nelikvidnosti i o planiranim aktivnostima za otklanjanje uzroka nelikvidnosti. Direkcija finansijskog i operativnog rizika priprema izveštaj o dnevnoj likvidnosti za potrebe Narodne banke Srbije na dnevnom nivou.

Ostvarene vrednosti pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti ukazuju na visok nivo likvidnosti tokom 2018. godine:

	2018.	2017.
Pokazatelj likvidnosti Banke:		
- na 31. decembar	1,53	1,39
- prosek za period - mesec decembar	1,57	1,32
- maksimalan za period - mesec decembar	2,02	1,40
- minimalan za period - mesec decembar	1,37	1,25
Uži pokazatelj likvidnosti:		
- na 31. decembar	1,19	1,05
- prosek za period - mesec decembar	1,29	1,07
- maksimalan za period - mesec decembar	1,44	1,18
- minimalan za period - mesec decembar	1,12	0,99

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)

Ovaj indikator predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Ovaj pokazatelj se računa na mesečnom nivou za Banku i 2 puta godišnje konsolidovano na nivou Grupe. Banka je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Ostvarene vrednosti LCR ukazuju na visok nivo likvidnosti tokom 2018. godine:

U hiljadama dinara Na dan 31. decembra	2018.	2017.
Zaštitni sloj likvidnosti	125.544.812	86.227.529
Neto odlivi likvidnih sredstava	85.018.851	46.919.089
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	148%	184%

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti definiše i specifične limite koji obezbeđuju da su rezerve likvidnosti dovoljno velike da pokrivaju i periode intenzivnog stresa.

Stres test rizika likvidnosti se sprovodi na nedeljnom nivou i zasniva se na analizi scenarija. Analiza scenarija ima za cilj testiranje sposobnosti Banke vezano za nastavak poslovnih aktivnosti dok se suočava sa stresnim događajem. Analiziraju se tri osnovna scenarija:

- Tržišni scenario (stresne okolnosti uzrokovane tržišnim dešavanjima)
- Kriza imena (stresne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vestima u medijima ili dešavanjima vezano za banku)
- Kombinovani scenario (kombinacija prethodna dva scenarija)

Radi obezbeđenja blagovremenog i adekvatnog postupanja u slučajevima povećanog rizika likvidnosti, Banka ima usvojen Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih okolnosti kojima su precizno definisani:

- Procedure za rano otkrivanje problema u vezi sa likvidnošću Banke koje uključuju listu ranih indikatora upozorenja;
- Jasno utvrđene aktivnosti, obaveze i odgovornosti u upravljanju krizom likvidnosti;
- Način pristupanja raspoloživim ili potencijalnim izvorima likvidnosti kao i procedure za obezbeđenje pristupa dopunskim izvorima finansiranja, odnosno izvorima koji se ne koriste u redovnom poslovanju.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2018. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	53.405.309	-	-	-	-	53.405.309
Potraživanja po osnovu derivata	42.646	2.442	7.202	153.228	477.305	682.823
Hartije od vrednosti	2.288.192	10.392.019	6.453.726	79.354.801	3.438.555	101.927.293
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20.170.018	-	591.567	213.351	-	20.974.936
Kredit i potraživanja od komitenata	3.612.637	4.606.855	41.869.545	95.221.440	110.332.343	255.642.820
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	2	-	2
Ostala sredstva	982.931	-	-	-	-	982.931
Ukupna aktiva	80.501.733	15.001.316	48.922.040	174.942.822	114.248.203	433.616.114
Pasiva						
Obaveze po osnovu derivata	19.764	7.914	36.314	155.702	503.938	723.632
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	41.610.519	7.765.703	19.793.638	51.231.904	12.676.371	133.078.135
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	183.014.573	12.972.449	13.909.807	9.771.850	1.262.357	220.931.036
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	170.553	318.027	488.580
Tekuće poreske obaveze	461.958	-	-	-	-	461.958
Ostale obaveze	2.756.959	-	-	-	-	2.756.959
Ukupna pasiva	227.863.773	20.746.066	33.739.759	61.330.009	14.760.693	358.440.300
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2018.godine	(147.362.040)	(5.744.750)	15.182.281	113.612.813	99.487.510	75.175.814

Struktura dospeća sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2018. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća sredstava i obaveza do jednog i od jednog do tri meseca. Ova neusklađenost je nastala pre svega zbog ročne strukture depozita, odnosno značajnog učešća depozita po viđenju u ukupnim depozitima Banke. Ovakvo učešće depozita po viđenju uzrokovano je ponašanjem klijenata koji svoja sredstva usmeravaju na što kraću ročnost imajući u vidu prisutni pad kamatnih stopa na tržištu. Međutim, na osnovu istorijskih podataka i prethodnog iskustva, značajan procenat depozita po viđenju se smatra dugoročnim izvorom finansiranja imajući u vidu njihovu stabilnost, stopu rasta i stopu povlačenja. U isto vreme Banka raspolaže likvidnim instrumentima, hartijama od vrednosti, koje u svakom momentu može založiti kod Narodne banke Srbije ili prodati na sekundarnom trzistu i ima na raspolaganju sredstva od matične banke i međunarodnih finansijskih institucija u skladu sa usvojenim planom finansiranja za tekuću godinu.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2017. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	29.661.017	-	-	-	-	29.661.017
Potraživanja po osnovu derivata	11	22.771	5.398	98.691	58.333	185.204
Hartije od vrednosti	48.681	9.034.738	3.596.100	63.530.380	8.135.468	84.345.367
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	10.047.969	-	1.773.127	4.554	-	11.825.650
Kredit i potraživanja od komitenata	9.237.530	4.399.647	33.900.614	83.022.614	101.992.702	232.553.107
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	9.195	-	9.195
Ostala sredstva	977.727	-	-	-	-	977.727
Ukupna aktiva	49.972.935	13.457.156	39.275.239	146.665.434	110.186.503	359.557.267
Pasiva						
Obaveze po osnovu derivata	54.456	-	-	98.690	53.857	207.003
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	27.747.586	3.121.932	21.728.958	35.188.026	11.747.071	99.533.573
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	146.517.472	14.033.430	14.298.078	10.489.356	1.320.497	186.658.833
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	17.524	431.270	448.794
Subordinirane obaveze	1.022	-	2.717.468	-	-	2.718.490
Tekuće poreske obaveze	178.821	-	-	-	-	178.821
Ostale obaveze	2.590.012	-	-	-	-	2.590.012
Ukupna pasiva	177.089.369	17.155.362	38.744.504	45.793.596	13.552.695	292.335.526
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2017.godine	(127.116.434)	(3.698.206)	530.735	100.871.838	96.633.808	67.221.741

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Rizici usklađenosti poslovanja Banke

Rizik usklađenosti poslovanja Banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i drugim procedurama, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik. U Banci je formirana posebna organizaciona jedinica u čijem je delokrugu kontrola usklađenosti poslovanja.

Primarna nadležnost Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke je da identifikuje i procenjuje rizik usklađenosti poslovanja Banke i o tome izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju, a po potrebi i Upravni odbor, kao i da predlaže planove za upravljanje glavnim rizicima usklađenosti poslovanja. Direkcija vrši procenu rizika u skladu sa usvojenom metodologijom i Godišnjim planom aktivnosti.

Dodatno, funkcija usklađenosti poslovanja Banke pruža podršku drugim organizacionim delovima Banke prilikom definisanja procedura, uvođenja novih bankarskih proizvoda, kao i izmene postojećih, u primeni zakona, podzakonskih akata, pravila, standarda i internih akata Banke, koji naročito uređuju oblasti: sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, finansijske sankcije, bankarske tajne, zaštite podataka o ličnosti, insajderskih informacija i zloupotrebe tržišta, standarde tržišnog ponašanja, sukoba interesa, korupcije, zelenašenja, profesionalno ophođenje sa klijentima i obezbeđenje primerenih saveta klijentima, primene standarda iz oblasti zaštite potrošača i transparentnosti u ponašanju, zaštite konkurencije i druge regulatorne oblasti u skladu sa pravilima UniCredit Grupe i usvojenim programom funkcije usklađenosti poslovanja Banke.

U okviru Direkcije, formirana je posebna organizaciona jedinica Odeljenje za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, čiji broj zaposlenih koji obavljaju poslove identifikovanja, merenja i praćenja rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanja tim rizikom je srazmeran obimu, vrsti i složenosti organizacione strukture Banke, kao i rizičnom profilu Banke i nivou njene izloženosti riziku od pranja novca i finansiranja terorizma.

(g) Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Banke usled korišćenja Banke za pranje novca i/ili finansiranje terorizma.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja Banke sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima Banke kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja.

Identifikovanje, merenje i procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje tim rizikom Banka je uredila odgovarajućim politikama i procedurama.

Banka je obrazovala posebnu organizacionu jedinicu u okviru Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke, Odeljenje za sprečavanje pranja novca, koja se stara o unapređenju i kontinuiranoj primeni politika i procedura za upravljanje rizikom od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Zaposlenima u Odeljenju za sprečavanje pranja novca Banka je obezbedila odgovarajuće kadrovske, materijalne, informaciono-tehničke i druge uslove za rad, kao i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje.

(h) Strateški rizici

Strateški rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja na te promene.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(h) Strateški rizici (nastavak)

Upravljanje strateškim rizikom je odgovornost svakog zaposlenog u okviru sistema upravljanja rizicima, a svakako najbitniju ulogu u uspostavljanju ovog sistema ima Upravni odbor Banke, kao i Izvršni odbor koji je nadležan za njegovo sprovođenje kao i identifikovanje, merenje i procenu rizika. Organi Banke između ostalog sprovode praćenje strateškog rizika kroz kreiranje i praćenje budžeta koji se izrađuje svake godine kao i višegodišnjeg strateškog plana, čime su najmanje kvartalno upoznati i u situaciji da reaguju na sve promene u okruženju u kome Banka posluje. Sistem izveštavanja rukovodstva koji je uspostavljen u svim segmentima poslovanja obezbeđuje adekvatan i pravovremeni set informacija potreban za proces odlučivanja rukovodstva Banke, a u cilju reagovanja na poslovne promene.

Organizaciona struktura Banke, uspostavljena od navedenih organa upravljanja, je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni politika i strategija, razvoju i implementaciji metodologija, pravilnika i drugih akata. Banka kontinuirano prati, procenjuje, usklađuje sve relevantne akte i procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke.

Neizostavni element u upravljanju strateškim rizikom jeste sistem unutrašnjih kontrola koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Navedeni sistem obezbeđuje i sprovođenje odgovarajućih politika i strategija u praksi i otklanjanje eventualnih nedostataka, čime se dodatno prati i upravlja strateškim rizikom kome je Banka izložena.

(i) Poslovni rizik

Poslovni rizik je definisan kao mera razlike između neočekivanih i očekivanih neželjenih promena u budućim prihodima Banke.

Poslovni rizik pre svega može proisteci iz izrazito nepovoljnih kretanja u tržišnom okruženju, promena u konkurenciji ili ponašanju klijenata, kao i promena pravnog okvira. Izvori ovih podataka predstavljaju seriju finansijskih izveštaja koji uključuju i stavke čija je varijabilnost ocenjena u okviru drugih tipova rizika (kreditni, tržišni, operativni). Stoga, kako bi se izbeglo preklapanje sa procenom drugih vrsta rizika (npr. kreditni, tržišni, operativni) fokus je na posebnim tipovima prihoda i rashoda banke, a koji se, nakon procene, identifikuju i agregiraju sa drugim vrstama rizika kako bi se dobila ukupna procena profila rizika kroz ekonomski kapital banke.

(j) Reputacioni rizik

Reputacioni rizik je trenutni ili budući rizik od pada profita kao rezultat negativne percepcije imidža Banke od strane klijenata, ugovornih strana, akcionara Banke, investitora ili regulatora.

Banka je, u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasno razgraničenja odgovornosti zaposlenih u okviru Sektora za upravljanje rizicima, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti, donela i primenjuje politike i druga interna akta nižeg ranga.

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik se definiše kao mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Izloženost Banke kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (i u nekim slučajevima, sami novčani tokovi)
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na zaradu promenom neto prihoda od kamata.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Sistemom limita za merenje izloženosti kamatnom riziku prate se potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene u očekivanom neto prihodu od kamata (NII) ili dobiti, adresirajući sve materijalne izvore rizika, posebno:

- kamatni gep - proizilazi iz termenske strukture bankarske knjige i odnosi se na vremensku neusklađenost dospeća i ponovnog određivanja cena,
- rizik krive prinosa - koji proizilazi usled promena oblika krive prinosa,
- bazni rizik kome je banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena
- rizik opcija kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni sa mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja).

Banka je implementirala okvir scenarija rizika promene kamatne stope koji adresira sve navedene izvore kamatnog rizika, a u zavisnosti od jačine pretpostavki mogu se podeliti u dve osnovne grupe:

- scenarija redovnog poslovanja
- scenarija stres testa.

Scenarija se razlikuju u zavisnosti od konkretnog generatora rizika, čiji se parametri menjaju, odnosno stresiraju:

- pretpostavke stresa na kamatne stope (paralelne, neparalelne promene kamatnih stopa)
- pretpostavke stresa na bilansu stanja (dinamički bilans stanja, konstantni bilans stanja)
- jednofaktorska analiza
- višefaktorska analiza.

Efekti svih scenarija se analiziraju sa aspekta promene ekonomske vrednosti i neto prihoda od kamata.

Scenariji rizika kamatnih stopa uključeni u RAF 2018. godine:

- osetljivost ekonomske vrednosti (EV)
- osetljivost neto prihoda od kamatnih stopa (NII).

Jedan od zadataka Direkcije za finansije/Odeljenja za upravljanje aktivom i pasivom Banke je uspostavljanje postupaka kako bi Banka bila u okviru definisanih limita za rizik kamatne stope. Ovo se ostvaruje kroz aktivnosti na finansijskim tržištima (kroz međubankarske transakcije, transakcije hartija od vrednosti) koje se sprovode u saradnji sa Direkcijom za poslovanje na finansijskom tržištu, kao i ostalih aktivnosti na strani aktive i pasive kojima se se upravlja kamatnim gap-ovima u cilju zaštite od kamatnog rizika, a u skladu sa poželjnim profilom rizika. U isto vreme, Odeljenje se bavi upravljanjem investicionim portfoliom Banke što zajedno sa odobrenim instrumentima omogućava postizanje strateške pozicije koja omogućava stabilnost kamatnih prihoda iz bankarske knjige. U cilju zaštite od rizika kamatnih stopa Odeljenje pristupa i transakcijama hedžinga određenih portfolio-a ili transakcija.

Analiza osetljivosti Banke na povećanje ili smanjenje kamatnih stopa na tržištu na pozicije u bankarskoj knjizi (EV), uz pretpostavku da nema asimetričnih kretanja u krivama prinosa, predstavljena je kao što sledi:

U hiljadama dinara	Paralelno povećanje od 200 bp	Paralelno smanjenje od 200 bp
2018.		
Na dan 31. decembar	(2.258.022)	2.551.880
Prosek za godinu	(2.235.410)	2.683.621
Maksimum za godinu	(1.953.384)	3.174.515
Minimum za godinu	(2.352.775)	1.943.336
2017.		
Na dan 31. decembar	(1.670.590)	2.178.791
Prosek za godinu	(2.109.802)	2.131.679
Maksimum za godinu	(3.003.411)	3.104.805
Minimum za godinu	(1.407.624)	1.237.088

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31.decembra 2018. godine prikazana je na celokupan kamatonosni deo bilansa stanja:

	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
U hiljadama dinara							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	53.405.309	18.945.448	-	-	-	-	34.459.861
Potraživanja po osnovu derivata	682.823	-	-	-	-	-	682.823
Hartije od vrednosti	101.927.293	3.781.744	10.392.019	87.753.530	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20.974.936	20.164.960	-	804.874	-	-	5.102
Kreditni i potraživanja od komitenata	255.642.820	3.759.029	5.948.073	235.441.345	3.984.342	5.756.802	753.229
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	2	-	-	-	-	-	2
Ostala sredstva	982.931	-	-	-	-	-	982.931
Ukupna aktiva	433.616.114	46.651.181	16.340.092	323.999.749	3.984.342	5.756.802	36.883.948
Obaveze po osnovu derivata	723.632	-	-	-	-	-	723.632
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	133.078.135	40.951.782	23.801.512	19.342.253	47.259.926	1.447.884	274.778
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	220.931.036	60.223.289	20.587.164	15.385.259	7.556.718	23.200	117.155.406
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	488.580	-	-	-	-	-	488.580
Tekuće poreske obaveze	461.958	-	-	-	-	-	461.958
Ostale obaveze	2.756.959	-	-	-	-	-	2.756.959
Ukupna pasiva	358.440.300	101.175.071	44.388.676	34.727.512	54.816.644	1.471.084	121.861.313
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31.decembra 2018. godine	75.175.814	(54.523.890)	(28.048.584)	289.272.237	(50.832.302)	4.285.718	(84.977.365)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31.decembra 2017. godine prikazana je na celokupan kamatonosni deo bilansa stanja:

	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
U hiljadama dinara							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	29.661.017	15.965.402	-	-	-	-	13.695.615
Potraživanja po osnovu derivata	185.204						185.204
Hartije od vrednosti	84.345.367	2.144.526	8.827.206	3.567.870	61.670.297	8.135.468	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11.825.650	10.046.067	-	1.773.129	4.554	-	1.900
Kredit i potraživanja od komitenata	232.553.107	8.384.437	4.398.789	197.850.446	16.578.446	4.487.915	853.074
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	9.195	-	-	-	-	-	9.195
Ostala sredstva	977.727	-	-	-	-	-	977.727
Ukupna aktiva	359.557.267	36.540.432	13.225.995	203.191.445	78.253.297	12.623.383	15.722.715
Obaveze po osnovu derivata	207.003	-	-	-	-	-	207.003
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	99.533.573	26.276.233	4.078.331	68.404.055	260.000	-	514.954
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	186.658.833	75.244.759	72.897.649	20.078.300	4.350.796	-	14.087.329
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	448.794	-	-	-	-	-	448.794
Subordinirane obaveze	2.718.490	-	2.718.490	-	-	-	-
Tekuće poreske obaveze	178.821	-	-	-	-	-	178.821
Ostale obaveze	2.590.012	-	-	-	-	-	2.590.012
Ukupna pasiva	292.335.526	101.520.992	79.694.470	88.482.355	4.610.796	-	18.026.913
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31.decembra 2017. godine	67.221.741	(64.980.560)	(66.468.475)	114.709.090	73.642.501	12.623.383	(2.304.198)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(l) Rizik informacionog sistema

Rizik informacionog sistema je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital, ostvarivanje poslovnih ciljeva, poslovanje u skladu s propisima i reputaciju Banke usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili druge slabosti u tom sistemu koja negativno utiče na njegovu funkcionalnost ili bezbednost, odnosno ugrožava kontinuitet poslovanja Banke.

U cilju kontrole, odnosno umanjnja ove vrste rizika, kao i unapređenja upravljanja tim rizikom, Banka je usvojila i primenjuje strategiju razvoja informacionog sistema.

Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje poslovna pravila, procedure kao i druge interne akte nižeg ranga.

(m) Upravljanje kapitalom

Narodna banka Srbije (u daljem tekstu: NBS), kao regulatorno telo, definiše način izračunavanja kapitala i adekvatnosti kapitala, koji se zasnivaju na Bazel III okviru. Regulatorni kapital, pokazatelji adekvatnosti kapitala i obračun rizične aktive definisani su Odlukom o adekvatnosti kapitala banke koja se primenjuje od 30. juna 2017. godine (u daljem tekstu: Odluka). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banka prati na kvartalnom nivou u skladu sa standardizovanim pristupom.

Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje adekvatnosti kapitala:

1. pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive – CET1 ratio; Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 4,5%;
2. pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive – T1 ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 6%;
3. pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive – CAR ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 8%.

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog osnovnog kapitala ni u jednom trenutku ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od EUR 10.000.000, prema zvaničnom srednjem kursu NBS na dan obračuna. Dodatno, Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini potrebnoj za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala, odnosno uvećanih pokazatelja – ako NBS Banci odredi pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih. NBS Banci u 2018. godini nije odredila pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Osnovni kapital banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

Osnovni akcijski kapital čini zbir sledećih elemenata korigovan za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala;
- pripadajuće emisije premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- dobiti banke;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Regulatorna prilagođavanja – Prilikom obračuna vrednosti elemenata kapitala, Banka je dužna da iz vrednosti tih elemenata, utvrđenih u skladu sa MSFI/MRS, isključi iznos povećanja kapitala koji je rezultat sekjuritizacije. Budući da u Republici Srbiji nije doneta zakonska regulativa koja pokriva ovu oblast, ovo regulatorno prilagođavanje nije primenljivo.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(m) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Banka u elemente kapitala ne uključuje:

- fer vrednost rezervi u vezi sa dobicima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove;
- dobitke ili gubitke po osnovu obaveza banke vrednovanih po fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke;
- dobitke ili gubitke koji proizilaze iz kreditnog rizika po osnovu obaveza po derivatima vrednovanim po fer vrednosti, pri čemu banka ne može ove dobitke ili gubitke da netira s onima koji proizilaze iz kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Nerealizovani dobitci ili gubici po osnovu imovine ili obaveza vrednovanih po fer vrednosti, osim pomenutih dobitaka ili gubitaka iz prethodnog stava, uključuju se u obračun kapitala.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici.
- nematerijalna ulaganja, uključujući i gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu sa propisima;
- imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu s tačkama 19. i 20. Odluke;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, u skladu s tačkom 19. Odluke;
- iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1,25%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder i to:
 - učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravog lica,
 - sekjuritizovane pozicije, u skladu s tačkom 201. stav 1. odredba pod 2), tačkom 202. stav 1. odredba pod 2) i tačkom 234. Odluke,
 - slobodne isporuke, ako druga ugovorna strana u roku od četiri radna dana od ugovorenog datuma isporuke/plaćanja nije izmirila svoju obavezu, u skladu s tačkom 299. Odluke,
- iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka
- iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(m) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Prilikom utvrđivanja odbitnih stavki, odloženih poreskih sredstava i primenljivih iznosa direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, banka nije dužna da od osnovnog akcijskog kapitala odbija iznos stavki, koji je u zbiru jednak ili manji od iznosa limita koji se izračunava tako što se iznos stavki osnovnog akcijskog kapitala koji preostane nakon umanjenja za regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke pomnoži sa 17,65%:

- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala banke izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke;
- ako banka ima značajno ulaganje u lice u finansijskom sektoru, direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala tih lica u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala banke izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke.

Banka na dan 31. decembra 2018. godine osnovni akcijski kapital nije umanjila za iznos direktnih ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala i za iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika s obzirom da je njihov zbir manji od definisanog limita.

Dodatni osnovni kapital banke čini zbir sledećih elemenata umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. Odluke;
- pripadajuće emisije premije.

Banka na dan 31. decembra 2018. godine nije imala dodatni osnovni kapital.

Dopunski kapital Banke čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima;
- pripadajuće emisije premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik za banke koje taj iznos obračunavaju primenom standardizovanog pristupa.

Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subordinirane obaveze, uključuju u obračun dopunskog kapitala banke tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća, dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subordiniranih obaveza, na dan vršenja obračuna.

Banka na dan 31. decembar 2018. godine nije imala dopunski kapital.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(m) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela koja sledi prikazuje stanje kapitala na dan 31. decembra 2018. godine i na dan 31. decembra 2017. godine:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Osnovni akcijski kapital - CET1		
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	23.607.620	23.607.620
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	562.156	562.156
Dobit iz ranijih godina koja ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	-	-
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici	2.517.701	1.545.736
(-) Nerealizovani gubici	(620)	(5.416)
Ostale rezerve	41.919.994	36.997.080
(-) Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza)	(1.617.855)	(1.162.458)
(-) Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka	(377.655)	(231.860)
(-) Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	(9.958.131)	(13.237.594)
Ukupan osnovni akcijski kapital - CET1	56.653.210	48.075.264
Dodatni osnovni kapital - AT1	-	-
Ukupan osnovni kapital - T1 (CET1 + AT1)	56.653.210	48.075.264
Dopunski kapital - T2		
Uplaćeni iznos subordiniranih obaveza	-	538.731
Ukupan dopunski kapital - T2	-	538.731
Ukupan regulatorni kapital (T1 + T2)	56.653.210	48.613.995

Banka je za 2018. i za 2017. godinu ostvarila pokazatelje poslovanja u okviru limita definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala i Odlukom o upravljanju rizicima.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA

Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva da prosuđuje, da pravi procene i pretpostavke koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prikazane vrednosti sredstava i obaveza, prihoda i rashoda iskazanih u finansijskim izveštajima. Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene i pretpostavke se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na prethodnom (istorijskom) iskustvu i drugim faktorima, uključujući i predviđanja budućih događaja za koje se smatra da su razumna u datim okolnostima. Revidirane računovodstvene procene se priznaju u onom periodu u kojem su procene revidirane, kao i u budućim periodima na koje promene procena utiču.

Ova obelodanjivanja dopunjuju komentare o upravljanju rizicima (napomena 4).

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(a) Ključni izvori neizvesnosti pri procenjivanju

(i) Rezervisanja za kreditne gubitke

Obezvredjenje finansijskih sredstava se procenjuje na način koji je opisan u računovodstvenoj politici 3(k)(viii).

Merenje gubitaka od umanjenja vrednosti kako po MSFI 9 tako i po MRS 39 za sve kategorije finansijskih sredstava zahteva procene, posebno procene koje se odnose na utvrđivanje iznosa i očekivanog vremena po osnovu priliva budućih novčanih tokova, kao i novčanih tokova koji potiču od realizacije procenjene vrednosti kolaterala prilikom utvrđivanja gubitaka od umanjenja vrednosti i procene značajnog povećanja kreditnog rizika. Ove procene su vođene nizom faktora, čija kombinacija i interakcija može da dovede do različitih nivoa rezervacija za kreditne gubitke, u različitim scenarijima.

ECL kalkulacije Banke su rezultati složenih modela sa određenim brojem pretpostavki koje se tiču izbora input varijabli kao i njihove međuzavisnosti. Elementi ECL modela koji se smatraju delom računovodstvenih rasuđivanja i procena uključuju:

- Interni model ocenjivanja kreditne sposobnosti Banke, koji dodeljuje PD pojedinačnim rejting kategorijama;
- Kriterijumi Banke za procenu da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika te posledično dovode do obračuna ECL-a na osnovu celog veka trajanja instrumenta (tzv. LT ECL – life time ECL), kroz korišćenje kvantitativnih kriterijuma (promene u PD-u u odnosu na datum inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva), kao i kvalitativne procene (forbearance, restructuring klasifikacija, 30 dana docnje, watch list 2 kategorizacija);
- Segmentacija finansijskih sredstava kada se njihova ECL procenjuje na kolektivnoj osnovi;
- Razvoj ECL modela uključujući različite formule i izbor inputa;
- Određivanje povezanosti između makroekonomskih scenarija i ekonomskih inputa, kao što su kretanje GDP-a, nivoa nezaposlenosti i zarada, kao i kamatnih stopa, te i modeliranje njihove povezanosti i uticaja na korišćeni PD i LGD;
- U saradnji sa UniCredit Grupom, izbor makroekonomskih scenarija koji se odnose na budućnost (tzv. forward looking scenarios) i njihovih ponderisanja verovatnoće, kako bi se izvela veza između ECL modele i mogućih ekonomskih kretanja.

U skladu sa internim politikama, Banka će redovno preispitivati i održavati svoje modele u kontekstu stvarnog iskustva u pogledu kreditnih gubitaka kada je to potrebno.

Obezvredjenje finansijskih sredstava i verovatan gubitak po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja Banka procenjuje na pojedinačnoj osnovi. Procena obezvredjenja finansijskih sredstava na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza ovog obezvredjenja odnosno postojanje statusa neizmirenja obaveza. Iznos obezvredjenja finansijskih sredstava utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova po tom potraživanju, dok procena verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki obuhvata procenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu.

Procenu obezvredjenja finansijskih sredstava i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi Banka vrši za sva potraživanja kod kojih se ovo obezvredjenje ili ovi gubici ne mogu direktno povezati s tim potraživanjima, ali za koje se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju. Pri ovoj proceni, Banka grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koje odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima (segmenti portfolija, rejting kategorije i sl.). Procena obezvredjenja na grupnoj osnovi predstavlja zajedničku procenu budućih novčanih tokova pojedinačne grupe potraživanja na osnovu podataka o gubicima iz ranijih perioda za potraživanja s karakteristikama kreditnog rizika sličnim onima u toj grupi, a u skladu s metodologijom.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(a) Ključni izvori neizvesnosti pri procenjivanju (nastavak)

(ii) Utvrđivanje fer vrednosti

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji utvrdiva tržišna cena zahteva korišćenje tehnika procene opisanih u računovodstvenoj politici 3(k)(vii). Za finansijske instrumente kojima se retko trguje i čija cena nije vrlo transparentna, fer vrednost je manje objektivna i zahteva različite stepene procene, u zavisnosti od likvidnosti, koncentracije, neizvesnosti tržišnih faktora, pretpostavki o formiranju cena i drugih rizika vezanih za konkretne instrumente.

(b) Ključne računovodstvene procene za primenu računovodstvenih politika Banke

Ključne računovodstvene procene u primeni računovodstvenih politika Banke uključuju:

(i) Vrednovanje finansijskih instrumenata

Računovodstvena politika Banke o merenju fer vrednosti je obelodanjena u računovodstvenoj politici 3(k)(vii).

Banka meri fer vrednost finansijske imovine koristeći sledeću hijerarhiju kvaliteta ulaznih podataka koji se koriste prilikom vrednovanja:

- Nivo 1: Zvanične tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identične instrumente.
- Nivo 2: Tehnike procenjivanja zasnovane na ulaznim podacima koji nisu tržišne cene za identične instrumente, ali su informacije dostupne i utvrdive bilo direktno (na primer cene) ili indirektno (na primer izvedeni iz cene). Ova kategorija obuhvata instrumente koji se mere putem: zvaničnih tržišnih cena na aktivnom tržištu za instrumente sličnih karakteristika, zvaničnih tržišnih cena za iste ili za instrumente sličnih karakteristika na tržištu koje se smatra manje aktivnim ili drugih tehnika procene gde su svi značajniji podaci direktno ili indirektno dostupni na tržištu.
- Nivo 3: Tehnike procenjivanja koje koriste ulazne podatke koji nisu dostupni i utvrdivi. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čija se procena vrši na bazi podataka koji nisu dostupni i utvrdivi i kao takvi imaju značajan efekat na procenu vrednosti instrumenta. Ova kategorija obuhvata instrumente koji se vrednuju na osnovu zvanične cene za instrumente sličnih karakteristika, gde su značajne neutvrdive korekcije ili pretpostavke potrebne da bi odrazile razlike između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnom tržištu je zasnovana na tržišnim cenama. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednost korišćenjem tehnika procenjivanja.

Tehnike procenjivanja uključuju neto sadašnju vrednost i diskontovane gotovinske tokove, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje utvrdive tržišne cene, kao i druge metode procene. Pretpostavke i ulazni podaci koji se koriste kod tehnika procenjivanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne raspone i druge faktore koji se koriste prilikom procene diskontnih stopa, cene obveznica i kapitala, devizne kurseve, kapital i indekse cena kapitala i očekivanu nestabilnost cena i korelacije. Cilj tehnika procenjivanja je da se ustanovi fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila ustanovljena od učesnika na tržištu u transakciji „van dohvata ruke“.

Banka koristi opšte prihvaćene modele procenjivanja za određivanje fer vrednosti redovnih i uobičajenih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi za koje se isključivo koriste utvrdivi tržišni parametri koji zahtevaju nizak stepen procenjivanja i pretpostavki od strane rukovodstva. Utvrdivi ulazni parametri modela su uglavnom dostupni na tržištu kotiranih dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, derivata kojima se trguje i jednostavnih derivata kao što su kamatni svopovi. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka modela smanjuje potrebu za procenama i pretpostavkama rukovodstva i takođe smanjuje neizvesnost koja se povezuje sa određivanjem fer vrednosti. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka se uglavnom razlikuje, u zavisnosti od proizvoda i tržišta, i sklona je promenama uslovljenim različitim događajima i opštim uslovima na budućim tržištima.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(b) Ključne računovodstvene procene za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)

(ii) Procena poslovnog modela i SPPI test

Klasifikacija i merenje dužničkih finansijskih instrumenata saglasno MSFI 9 zavisi od biznis modela i rezultata SPPI testa što je opisano u računovodstvenoj politici 3(k)(ii).

Poslovni model odražava način na koji Banka upravlja svojim finansijskim sredstvima sa ciljem prikupljanja novčanih tokova. Rukovodstvo procenjuje poslovni model na nivou grupe finansijskih sredstava kao što je portfolio ili podportfolio finansijskih sredstava. Prilikom procene uzimaju se u obzir relevantne informacije kao što su prošle prodaje, namere rukovodstva u pogledu budućih prodaja, vrednovanje performansi finansijskih sredstava i izveštavanje rukovodstva i slično. Uspostavljen je proces kontinuiranog praćenja finansijskih sredstva po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali rezultat koja su prestala da se priznaju pre dospeća sa ciljem utvrđivanja razloga otuđenja i da li su razlozi u skladu sa ciljem poslovnog modela u okviru kojeg se finansijsko sredstvo drži. Ukoliko je poslovni model držanje radi prikupljanja novčanih tokova ili držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaja, vrši se procena ili na nivou pojedinačnog ugovora ili grupe ugovora da li ugovoreni novčani tokovi finansijskog sredstva predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate ("SPPI test"). Ukoliko ugovoreni uslovi finansijskog sredstva uključuju izloženost rizicima koji nisu u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijsko sredstvo se klasifikuje i vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(iii) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, stope amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije zasnovane su na projektovanom korisnom veku trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, koji je podložan preispitivanju. Adekvatnost procenjenog očekivanog veka trajanja preispituje se jednom godišnje, odnosno po potrebi češće, ukoliko postoje indikacije da je došlo do značajnih promena faktora koji su uticali na prethodno određivanje veka trajanja ili do nastanka drugih događaja koji imaju uticaj na procenjeni vek trajanja. Određivanje korisnog veka trajanja zahteva značajne procene od strane rukovodstva i zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama koje mogu imati uticaj na ekonomski vek trajanja sredstava.

(iv) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje naznake koje ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od knjigovodstvene vrednosti, ista se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, a gubitak priznaje u bilansu uspeha. Razmatranje indikatora i dokaza obezvređenja zahteva značajne procene od strane rukovodstva u pogledu očekivanih tokova gotovine, diskontnih stopa i stepena iskorišćenosti sredstava koja su predmet razmatranja.

(v) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da poreska sredstva mogu biti iskorišćena. Rukovodstvo Banke vrši procenu da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i iznosa sredstva, odnosno iznosa očekivanih budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(b) Ključne računovodstvene procene za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)

(vi) Rezervisanja po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u određeni broj sudskih i radno pravnih sudskih postupaka. Rezervisanje po osnovu sudskih sporova se formira kada je verovatno da će Banka, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, čiji iznos se može pouzdano utvrditi, a po osnovu koje je očekivan odliv ekonomskih koristi. Procena rezervisanja po osnovu navedenih sporova zahteva značajne procene od strane pravne službe i rukovodstva Banke, uključujući procenu verovatnoće negativnih ishoda sporova, kao i iznose verovatnih i razumnih procena gubitaka. Iznosi potrebnih rezervisanja predstavljaju najbolju procenu na osnovu dostupnih informacija na datum bilansa, ali mogu biti promenjeni u budućnosti kao posledica nastanka novih događaja ili dobijanja novih informacija.

(vii) Rezervisanja po osnovu otpremnina zaposlenima

Rezervisanja za otpremnine zaposlenima prilikom odlaska u penziju utvrđuju se primenom aktuarske procene, koja podrazumeva procene diskontne stope, budućih kretanja zarada, budućih fluktuacija zaposlenih, odnosno stope mortaliteta. Stvarni ishodi mogu značajno odstupati od navedenih procena, naročito imajući u vidu dug period na koji se odnose.

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST

Tabela koja sledi sadrži analizu instrumenata vrednovanih po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, po nivoima u hijerarhiji fer vrednosti po kojima se kategorizuje vrednovanje fer vrednosti:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2018.					
Potraživanja po osnovu derivata	23	-	682.823	-	682.823
Hartije od vrednosti					
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	24	-	1.493.552	-	1.493.552
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	24	2.112.792*	98.284.026	-	100.396.818
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	27	-	-	222.773	222.773
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	28	-	2	-	2
		2.112.792	100.460.403	222.773	102.795.968
Obaveze po osnovu derivata	35	-	723.632	-	723.632
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	38	-	488.580	-	488.580
		-	1.212.212	-	1.212.212

*Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat – Nivo 1, obuhvataju državne zapise RS denimirane u USD, koje su listirane na berzi EU kao visoko likvidna sredstva.

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2017.					
Potraživanja po osnovu derivata	23	-	185.204	-	185.204
Hartije od vrednosti					
- hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju**	24	-	2.095.845	-	2.095.845
- hartije od vrednosti raspoložive za prodaju**	24	1.946.572*	80.225.064	-	82.171.636
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	27	-	17.956	174.295	192.251
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	28	-	9.195	-	9.195
		1.946.572	82.533.264	174.295	84.654.131
Obaveze po osnovu derivata	35	-	207.003	-	207.003
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	38	-	448.794	-	448.794
		-	655.797	-	655.797

*Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat – Nivo 1, obuhvataju državne zapise RS denimirane u USD, koje su listirane na berzi EU kao visoko likvidna sredstva.

** Klasifikacija hartija od vrednosti saglasno MRS 39.

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(i) *Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti*

Procenjene fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti prikazana su u tabeli koja sledi prema nivoima hijerarhije fer vrednosti u skladu sa MSFI 13:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
2018.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	22	-	-	53.405.309	53.405.309	53.405.309
Hartije od vrednosti						
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	24	-	-	36.923	36.923	36.923
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	25	-	805.007	20.163.268	20.968.275	20.974.936
Kredit i potraživanja od komitenata	26	-	95.601.414	164.653.511	260.254.926	255.642.820
Ostala sredstva	34	-	-	982.931	982.931	982.931
		-	96.406.421	239.241.942	335.648.364	331.042.919
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	36	-	100.523.415	32.208.409	132.731.824	133.078.135
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	37	-	52.824.689	168.812.410	221.637.099	220.931.036
Tekuće poreske obaveze	21.4	-	-	461.958	461.958	461.958
Odložene poreske obaveze	33	-	-	381	381	381
Ostale obaveze	41	-	-	2.756.959	2.756.959	2.756.959
		-	153.348.104	204.240.117	357.588.221	357.228.469
2017.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	22	-	-	29.661.017	29.661.017	29.661.017
Hartije od vrednosti						
- hartije od vrednosti koje se drže do doseća*	24	-	-	81.780	81.780	77.886
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	25	-	9.248.386	2.577.264	11.825.650	11.825.650
Kredit i potraživanja od komitenata	26	-	80.231.248	169.267.555	249.498.803	232.553.107
Ostala sredstva	34	-	977.727	-	977.727	977.727
		-	90.457.361	201.587.616	292.044.977	275.095.387
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	36	-	85.780.106	15.199.254	100.979.360	99.533.573
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	37	-	34.783.435	152.525.877	187.309.312	186.658.833
Subordinirane obaveze	39	-	2.718.490	-	2.718.490	2.718.490
Tekuće poreske obaveze	21.4	-	178.821	-	178.821	178.821
Ostale obaveze	41	-	2.590.012	-	2.590.012	2.590.012
		-	126.050.864	167.725.131	293.775.995	291.679.729

*Klasifikacija hartija od vrednosti saglasno MRS 39.

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

- (i) *Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti (nastavak)*

Tehnike i modeli koje Banka koristi za obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata obelodanjeni su u napomeni 5b(i).

- (ii) *Sredstva čija je fer vrednost približno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti*

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna sa kratkoročnim dospećem (do godinu dana) pretpostavlja se da je knjigovodstvena vrednost približno jednaka fer vrednosti. Osnovna pretpostavka u ovom slučaju jeste da u kratkom roku, za visoko likvidna sredstva, neće doći do značajnih tržišnih promena koje mogu uticati na promenu fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju, štednih depozita bez definisanog roka dospeća i svih finansijskih instrumenata koji imaju promenljivu kamatnu stopu.

- (iii) *Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom*

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti procenjuje se poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena fer vrednost finansijskih instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom se zasniva na diskontovanim novčanim tokovima korišćenjem preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za finansijske instrumente koji imaju slične karakteristike kreditnog rizika i ročnosti.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i depoziti uključuju i deo portfolia sa fiksnom kamatnom stopom što dovodi do razlike između knjigovodstvene i fer vrednosti.

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Prihodi od kamata		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	276.749	288.892
Potraživanja po osnovu derivata	195.295	118.842
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	175.682	-
Hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju*	-	100.859
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	3.764.954	-
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju*	-	3.613.540
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	3.294	-
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća*	-	6.951
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	125.448	143.880
Kredit i potraživanja od komitenata	11.385.237	10.262.550
Derivati i finansijska sredstva koja se drže u svrhe zaštite od rizika	284.378	313.677
Ukupni prihodi od kamata:	16.211.037	14.849.191
Rashodi kamata		
Obaveze po osnovu derivata	188.959	114.804
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	75.676	80.105
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	985.309	1.085.444
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	1.114.553	1.284.698
Subordinirane obaveze	167.191	135.462
Ukupni rashodi kamata:	2.531.688	2.700.513
Neto prihodi od kamata	13.679.349	12.148.678

*Klasifikacija hartija od vrednosti saglasno MRS 39

Prihodi od kamata na obezvređene plasmane saglasno računovodstvenoj politici 3 (d) u 2018. godini iznose 970.534 hiljada dinara (2017. godina: 671.414 hiljada dinara).

8. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihod po osnovu naknada i provizija:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Prihodi od naknada i provizija		
Naknade i provizije za platni promet	1.263.559	1.166.651
Naknade za izdate garancije i druge potencijalne obaveze	656.019	586.770
Naknade po osnovu brokerskih usluga	31.471	19.725
Naknade po kastodi poslovanja	391.242	363.251
Naknade iz poslovanja sa karticama	1.284.121	1.186.707
Naknade po osnovu depozita	408.551	369.753
Naknade po osnovu kredita	454.875	360.645
Ostale naknade i provizije	292.413	244.526
Ukupan prihod od naknada i provizija:	4.782.251	4.298.028
Rashodi naknada i provizija		
Naknade i provizije za platni promet	179.098	163.816
Provizije po osnovu garancija, akreditiva i jemstava	8.467	11.688
Naknade iz poslovanja sa karticama	973.219	1.026.715
Ostale naknade i provizije	128.653	146.305
Ukupni rashodi od naknada i provizija:	1.289.437	1.348.524
Neto prihodi od naknada i provizija	3.492.814	2.949.504

9. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvata:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Neto prihod po osnovu promene vrednosti derivata po fer vrednosti kroz bilans uspeha	148.895	207.458
Neto rashod po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(3.333)	(3.550)
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	145.562	203.908

10. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvata:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Neto dobitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat/hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	105.318	261.172
Neto dobitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	67.188	44.559
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	172.506	305.731

11. NETO GUBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika obuhvata:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Neto prihodi/(rashodi) od promene vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti	35.249	(90.429)
Neto (rashodi)/prihodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	(45.954)	56.564
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	(10.705)	(33.865)

12. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule obuhvata:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	46.726.986	62.061.049
Rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(45.311.054)	(60.689.113)
Neto prihod	1.415.932	1.371.936

13. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha čine:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Plasmani klijentima		
Neto dodatna pojedinačna ispravka vrednosti	2.007.273	2.359.715
Neto dodatno grupno obezvređenje	1.069.893	518.049
	<u>3.077.166</u>	<u>2.877.764</u>
Neto umanj enje vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	309.024	-
Potencijalne obaveze		
Neto dodatna pojedinačna ispravka vrednosti (napomena 40)	(36.848)	27.069
Neto dodatno grupno obezvređenje (napomena 40)	(39.398)	537
	<u>(76.246)</u>	<u>27.606</u>
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	(46)	-
Direktan otpis	444	1.199
Prihod od naplate otpisanih potrazivanja	(406.117)	(202.208)
Ukupno	<u>2.904.225</u>	<u>2.704.361</u>

14. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti Banka je ostvarila prodajom kredita za likvidnost i obrtna sredstva klijenta iz sektora privrede.

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	2.099.033	12.760
Ukupno	<u>2.099.033</u>	<u>12.760</u>

15. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA INVESTICIJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKE PODUHVATE

Neto dobitak po osnovu investicija ostvaren u 2017. godini predstavlja dobitak ostvaren prodajom akcija koje je Banka posedovala u kompaniji MasterCard:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Dobitak po osnovu prodaje investicija	-	120.379
Ukupno	<u>-</u>	<u>120.379</u>

16. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostale poslovne prihode čine:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Prihodi od dividendi	-	120
Drugi prihodi iz poslovanja	46.642	41.827
Ukupno	<u>46.642</u>	<u>41.947</u>

17. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi sastoje se od:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Troškovi neto zarada	1.806.566	1.609.009
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	685.744	629.663
Neto rashodi po osnovu rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore	15.889	5.613
Ostali lični rashodi	513.255	572.036
Ukupno	3.021.454	2.816.321

18. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Troškovi amortizacije sastoje se od:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine (napomena 30.2, 30.3)	314.064	271.501
Troškovi amortizacije investicionih nekretnina (napomena 32)	33	33
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme (napomena 31.2, 31.3)	265.782	264.145
Ukupno	579.879	535.679

19. OSTALI PRIHODI

U ostale prihode spadaju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove (napomena 40)	35.750	19.139
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za ostale obaveze (nap.40)	-	4.895
Ostali poslovni prihodi	52.980	57.977
Ukupno	88.730	82.011

20. OSTALI RASHODI

Ostali rashodi obuhvataju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Troškovi poslovne zgrade i poslovnog prostora	115.444	89.547
Troškovi kancelarijskog materijala	42.647	39.595
Troškovi zakupnina	723.624	671.491
Troškovi održavanja informacionog sistema	753.842	513.390
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	67.157	55.768
Troškovi reklame, propagande, reprezentacije i donacije	248.837	300.575
Troškovi advokatskih, konsultantskih usluga i revizije	194.382	195.356
Troškovi PTT usluga	134.775	138.098
Troškovi premija osiguranja	843.152	775.071
Troškovi osiguranja i obezbeđenja imovine	93.341	85.509
Troškovi stručnog usavršavanja	21.542	20.432
Troškovi servisnih usluga	115.355	92.448
Troškovi transportnih usluga	16.135	17.504
Troškovi prevoza na rad i sa rada	39.803	37.998
Troškovi naknada smeštaja i ishrane na službenim putovanjima	32.770	30.372
Ostali porezi i doprinosi	482.999	451.785
Rashodi rezervisanja za sudske sporove i ostala rezervisanja (napomena 40)	194.204	127.009
Gubici od prodaje i rashodovanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	40.447	17.349
Ostalo	422.273	389.690
Ukupno	4.582.729	4.048.987

21. POREZ NA DOBITAK

21.1. Osnovne komponente poreza na dobitak na dan 31. decembra su sledeće:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Tekući poreski rashod perioda	(889.257)	(472.387)
Povećanje odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	76.575	28.593
Smanjenje odloženih poreskih sredstava i povećanje odloženih poreskih obaveza	(7.247)	(20.528)
Ukupno	(819.929)	(464.322)

21.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope prikazano je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Dobitak pre oporezivanja	10.041.576	7.097.641
Efektivni porez obračunat na iznos finansijskog rezultata po poreskoj stopi od 15%	1.506.236	1.064.646
<i>Poreski efekti trajnih razlika:</i>		
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	10.982	5.685
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda	(637.165)	(613.958)
<i>Poreski efekti privremenih razlika:</i>		
Razlika amortizacije obračunata za poreske svrhe i u finansijskim izveštajima	(15.611)	(6.973)
Poreski efekti po osnovu rashoda koji se priznaju u narednom periodu	38.477	22.987
<i>Poreski efekti umanjenja:</i>		
Poreski efekti po osnovu prve primene MSFI 9	(13.662)	-
Tekući porez na dobit	889.257	472.387
<i>Efektivna poreska stopa</i>	8,86%	6,66%

21.3. Porez na dobitak priznat u okviru ostalog rezultata prikazan je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2018.			2017.		
	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza
Aktuarski dobici/(gubici)	3.147	(989)	2.158	(1.967)	(1.478)	(3.445)
Stanje na dan 31. decembra	3.147	(989)	2.158	(1.967)	(1.478)	(3.445)

21.4. Obračunata obaveza za porez na dobit za 2018. godinu iznosi 889.257 hiljada dinara od čega je iznos od 427.299 hiljada dinara zatvoren iz više plaćenih akontacija, tako da neizmirene tekuće poreske obaveze na dan 31. decembra 2018. godine iznose 461.958 hiljada dinara.

22. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

22.1. Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Gotovina u blagajni u dinarima	3.163.419	1.577.892
Žiro račun	24.920.533	17.645.389
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1.523.538	1.034.221
Ostala novčana sredstva u stranoj valuti	35.899	38.226
Deponovani viškovi likvidnih sredstava kod NBS	10.000.000	-
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	13.762.131	9.365.485
Ukupno	53.405.520	29.661.213
Ispravka vrednosti	(211)	(196)
Stanje na dan 31. decembra	53.405.309	29.661.017

22. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Stanje na žiro računu uključuje i obaveznu rezervu u dinarima koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS”. U skladu sa navedenom Odlukom, dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita, hartija od vrednosti i ostalih dinarskih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopama od 0% do 5% u zavisnosti od ugovorene ročnosti i izvora finansiranja, a zatim drži na žiro računu Banke. Tokom 2018. godine NBS je plaćala kamatu na obaveznu rezervu i to: po stopi od 1,75% godišnje do marta, po stopi od 1,50% godišnje u aprilu i od maja po stopi od 1,25% godišnje.

Obavezna devizna rezerva kod NBS predstavlja minimalnu rezervu deviznih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS”. U skladu sa napred navedenom Odlukom, deviznu obaveznu rezervu banke obračunavaju na osnovu prosečnog stanja depozita, kredita i drugih obaveza u stranim valutama ili u dinarima indeksiranim deviznom klauzulom, primenom kursa dinara prema evru tokom jednog kalendarskog meseca. Stopa obavezne rezerve bila je nepromenjena tokom 2018. godine i iznosila je 20% na devizne depozite do dve godine i 13% na devizne depozite preko dve godine, dok je stopa na deo devizne rezerve koji čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom iznosila 100%.

Banka je dužna da održava prosečno dnevno stanje u obračunskom periodu na deviznim računima kod NBS u iznosima ne manjim od obračunatih iznosa. NBS ne plaća Banci kamatu na izdvojena sredstva na redovnom deviznom računu obavezne rezerve.

Banka je na dan 31. decembar 2018.godine deponovala višak likvidnih sredstava na račun kod NBS-a.

22.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2018	2017	2018	2017
Stanje na dan 1. januara	-	-	(196)	(775)
Efekat prve primene MSFI 9 (nap.2g(ii))	-	-	43	-
Početno stanje nakon prve primene MSFI 9	-	-	(153)	(775)
Gubitak po osnovu obezvređenja: (Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(59)	497
Efekti promene deviznog kursa	-	-	1	82
Ukupno za godinu	-	-	(58)	579
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(211)	(196)

22.3. Bruto knjigovodstvena vrednost gotovine i sredstava kod centralne banke po nivoima obezvređenja kao i odgovarajuća ispravka vrednosti prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Bruto knjigovodstvena vrednost	Ispravka vrednosti	Neto knjigovodstvena vrednost
Nivo 1	53.369.621	(211)	53.369.410
Nivo 2	35.899	-	35.899
Nivo 3	-	-	-
POCI	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	53.405.520	(211)	53.405.309

22. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

22.4. Kretanje ispravke vrednosti po nivoima obezvređenja u okviru pozicije „Gotovina i sredstva kod centralne banke“ u toku 2018. godine predstavljeno je u tabeli koja sledi:

Nivo obezvređenja	Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	Efekat prve primene MSFI 9	Stanje na dan 1. januara	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Povećanje/ (smanjenje) usled promene kreditnog rizika	Efekti modifikacije	Smanjenje usled direktnog otpisa	Ostale promene	Stanje na dan 31. decembra
Nivo 1	(196)	43	(153)	-	(59)	-	-	1	(211)
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	(196)	43	(153)	-	(59)	-	-	1	(211)

23. POTRŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

Potraživanja po osnovu derivata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Potraživanja po osnovu spot i forvard revalorizacije i valutnih svopova	58.163	28.180
Potraživanja po osnovu kamatnih svopova	599.401	157.024
Potraživanja po osnovu kamatnih opcija	25.259	-
Stanje na dan 31. decembra	682.823	185.204

24. HARTIJE OD VREDNOSTI

24.1. Hartije od vrednosti obuhvataju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	36.928	-
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	-	79.534
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	100.974.120	-
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	-	82.171.636
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	1.493.552	-
Hartije od vrednosti kojima se trguje	-	2.095.845
Ukupno	102.504.600	84.347.015
Ispravka vrednosti hartija od vrednosti	(577.307)	(1.648)
Stanje na dan 31. decembra	101.927.293	84.345.367

24.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2018	2017	2018	2017
Stanje na dan 1. januara	-	(623)	(1.648)	(569)
Efekat prve primene MSFI 9 (nap.2g (ii))	-	-	(317.660)	-
Početno stanje nakon prve primene MSFI 9	-	(623)	(319.308)	(569)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Dodatna ispravka vrednosti	-	-	(257.231)	(1.079)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	(768)	-
Otpis bez otpusta duga	-	623	-	-
Ukupno za godinu	-	623	(257.999)	(1.079)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(577.307)	(1.648)

24.3. Bruto knjigovodstvena vrednost hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat po nivoima obezvređenja kao i odgovarajuća ispravka vrednosti prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Bruto knjigovodstvena vrednost	Ispravka vrednosti	Neto knjigovodstvena vrednost
Nivo 1	101.001.908	(577.307)	100.424.601
Nivo 2	9.140	-	9.140
Nivo 3	-	-	-
POCI	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	101.011.048	(577.307)	100.433.741

24. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

24.4. Kretanje ispravke vrednosti po nivoima obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u toku 2018. godine predstavljeno je u tabeli koja sledi:

Nivo obezvređenja	Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	Efekat prve primene MSFI 9	Stanje na dan 1. januara	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Povećanje/ smanjenje usled promene kreditnog rizika	Efekti modifikacije	Smanjenje usled direktnog otpisa	Ostale promene	Stanje na dan 31. decembra
Nivo 1	(1.648)	(317.660)	(319.308)	(7.855)	(249.376)	-	-	(768)	(577.307)
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	(1.648)	(317.660)	(319.308)	(7.855)	(249.376)	-	-	(768)	(577.307)

24.5. Podela hartija od vrednosti prema načinu vrednovanja i emitentu prikazana je u tabeli:

U hiljadama dinara	2018.		2017.	
	Vrednovanje MSFI 9	Ukupno	Vrednovanje MRS 39	Ukupno
Potraživanja po osnovu eskonta menica	Amortizovana vrednost	36.923	Amortizovana vrednost	77.886
	Po FV kroz ostali rezultat	93.445.489	Po FV kroz ostali rezultat	70.123.561
Državni zapisi Republike Srbije	Po FV kroz bilans uspeha	1.493.552	Po FV kroz bilans uspeha	2.095.845
	Po FV kroz ostali rezultat	44.035	Po FV kroz ostali rezultat	58.851
Obveznice lokalne samouprave	Po FV kroz ostali rezultat	6.907.294	Po FV kroz ostali rezultat	11.989.224
Državni zapisi Republike Srbije i obveznice lokalne samouprave - stavke hedžinga				
Stanje na dan 31. decembra		101.927.293		84.345.367

24. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

Potraživanja po osnovu eskonta menica na dan 31. decembra 2018. godine, iznose 36.923 hiljada dinara i predstavljaju ulaganja sa rokom dospeća do godinu dana i eskontnom stopom u visini jednomesečnog BELIBOR-a uvećanog za 2% na godišnjem nivou.

Na dan 31. decembra 2018. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 1.493.552 hiljade dinara, predstavljaju ulaganja u državne zapise Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2028. godine.

Na dan 31. decembra 2018. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 6.907.294 hiljade dinara predstavljaju ulaganja u obveznice lokalne samouprave i državne zapise Republike Srbije - stavke hedžinga, sa rokovima dospeća do 2023. godine, dok iznos od 44.035 hiljada dinara predstavlja ulaganje u obveznice lokalne samouprave sa rokom dospeća do 2021. godine, a iznos 93.445.489 hiljada dinara predstavlja ulaganja u državne zapise Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2028. godine.

U cilju zaštite od kamatnog rizika kod obveznica lokalne samouprave kao i državnih zapisa Republike Srbije, Banka je implementirala mikro hedžing fer vrednosti, tj. naznačila kao stavke hedžinga ulaganja u obveznice lokalne samouprave i državne zapise Republike Srbije, ukupne nominalne vrednosti 54.500.000 EUR, dok su kao instrumenti hedžinga naznačeni kamatni svopovi ukupne nominalne vrednosti 54.500.000 EUR. Na dan 31. decembra 2018. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

25.1. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija uključuju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Devizni računi kod:		
- drugih banaka u okviru UniCredit Grupe	562.392	712.860
- drugih stranih banaka	419.488	1.797.310
Ukupno devizni računi:	<u>981.880</u>	<u>2.510.170</u>
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight)		
- u stranoj valuti	14.183.352	7.463.780
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	14.183.352	7.463.780
Garantni depozit u stranoj valuti za kupoprodaju hartija od vrednosti	4.728	4.739
Namenski depoziti u stranoj valuti	12.006	11.509
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	591.697	678
Ukupno kratkoročni krediti:	<u>591.697</u>	<u>678</u>
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	214.644	1.786.030
Ukupno dugoročni krediti:	<u>214.644</u>	<u>1.786.030</u>
Plasmani NBS po REPO transakcijama u dinarima	5.002.000	-
Ostali plasmani u stranoj valuti	1.991	57.261
Ukupno	<u>20.992.298</u>	<u>11.834.167</u>
Ispravka vrednosti	(17.362)	(8.517)
Stanje na dan 31. decembra	<u>20.974.936</u>	<u>11.825.650</u>

**25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA
(nastavak)**

25.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2018	2017	2018	2017
Stanje na dan 1. januara	-	(7)	(8.517)	(31.377)
Efekat prve primene MSFI 9 (nap. 2g(ii))	-	-	(2.126)	-
Početno stanje nakon prve primene MSFI 9	-	(7)	(10.643)	(31.377)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	7	(6.802)	22.626
Efekti promene deviznog kursa	-	-	69	234
Otpis bez otpusta duga	-	-	14	-
Ukupno za godinu	-	7	(6.719)	22.860
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(17.362)	(8.517)

25.3. Bruto knjigovodstvena vrednost kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima obezvređenja kao i odgovarajuća ispravka vrednosti prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Bruto knjigovodstvena vrednost	Ispravka vrednosti	Neto knjigovodstvena vrednost
Nivo 1	20.964.633	(16.485)	20.948.148
Nivo 2	27.665	(877)	26.788
Nivo 3	-	-	-
POCI	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	20.992.298	(17.362)	20.974.936

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

25.4. Kretanje ispravke vrednosti po nivoima obezvređenja u okviru pozicije "Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija" u toku 2018. godine predstavljeno je u tabeli koja sledi:

Nivo obezvređenja	Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	Efekat prve primene MSFI 9	Stanje na dan 1. januara	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Povećanje/ (smanjenje) usled promene kreditnog rizika	Efekti modifikacije	Smanjenje usled direktnog otpisa	Ostale promene	Stanje na dan 31. decembra
Nivo 1	(8.508)	(2.124)	(10.632)	(713)	(5.140)	-	-	-	(16.485)
Nivo 2	(2)	(2)	(4)	-	(942)	-	-	69	(877)
Nivo 3	(7)	-	(7)	-	(7)	-	14	-	-
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	(8.517)	(2.126)	(10.643)	(713)	(6.089)	-	14	69	(17.362)

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

25.5. Struktura deviznih računa kod banaka u okviru UniCredit Grupe prikazana je u tabeli:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
UniCredit Bank Austria AG, Vienna	418.828	619.359
UniCredit Bank AG, Munich	27.526	26.109
UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	13.640	5.212
UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s.	181	6
UniCredit S.P.A. Milano	89.003	51.262
Zagrebačka banka d.d.	4.361	550
UniCredit Bank BIH	2.221	416
UniCredit Bulbank, Sofia	128	22
UniCredit Bank ZAO Moscow	6.504	9.924
Stanje na dan 31. decembra	562.392	712.860

25.6. Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight) u stranoj valuti prikazani u napomeni 25.1. predstavljaju depozite UniCredit S.P.A. Milano.

26. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

26.1. Krediti i potraživanja od komitenata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	26.682.876	27.469.938
- u stranoj valuti	338.104	3.023.971
Ukupno kratkoročni krediti:	27.020.980	30.493.909
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	212.576.946	194.066.817
- u stranoj valuti	20.083.265	10.849.201
Ukupno dugoročni krediti:	232.660.211	204.916.018
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama i akreditivima:		
- u dinarima	9.612	49.474
- u stranoj valuti	5.457	14.807
Ukupno:	15.069	64.281
Potraživanja po osnovu faktoringa u dinarima	890.364	560.067
Ostali plasmani u dinarima	1.973.176	5.892.542
Ukupno	262.559.800	241.926.817
Ispravka vrednosti	(6.916.980)	(9.373.710)
Stanje na dan 31. decembra	255.642.820	232.553.107

Kreditni koji su indeksirani valutnom klauzulom (EUR, CHF, USD) prikazani su u okviru kredita u dinarima.

26. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

26.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2018	2017	2018	2017
Stanje na dan 1. januara	(7.480.787)	(14.704.397)	(1.892.923)	(1.285.861)
Efekat prve primene MSFI 9 (nap. 2g(ii))	-	-	(135.875)	-
Početno stanje nakon prve primene MSFI 9	(7.480.787)	(14.704.397)	(2.028.798)	(1.285.861)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(2.005.250)	(2.377.386)	(1.005.064)	(508.488)
Efekti promene deviznog kursa	24.256	644.882	426	(98.574)
Korekcija prihoda od kamata/time value	(94.855)	(207.918)	-	-
Efekti prodaje plasmana	5.123.296	1.833.636	-	-
Otpis sa otpustom duga	36	30.727	-	-
Otpis bez otpusta duga*	549.760	7.299.669	-	-
Ukupno za godinu	3.597.243	7.223.610	(1.044.638)	(607.062)
Stanje na dan 31. decembra	(3.883.544)	(7.480.787)	(3.033.436)	(1.892.923)

*Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis, predstavlja otpis potraživanja saglasno Odluci Narodne banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive (Službeni glasnik RS br. 77/2017) koja je u primeni od 30. septembra 2017. godine. Banka, saglasno Odluci, sprovodi otpis bilansne aktive niskog stepena naplativnosti, odnosno računovodstveni otpis 100% obezvređenih potraživanja. U smislu pomenute Odluke, računovodstveni otpis podrazumeva prenos iznosa potraživanja iz bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju Banke.

26.3. Bruto knjigovodstvena vrednost kredita i potraživanja od komitenata po nivoima obezvređenja kao i odgovarajuća ispravka vrednosti prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Bruto knjigovodstvena vrednost	Ispravka vrednosti	Neto knjigovodstvena vrednost
Nivo 1	231.376.060	(875.299)	230.500.761
Nivo 2	22.106.484	(983.074)	21.123.410
Nivo 3	9.077.256	(5.058.607)	4.018.649
POCI	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	262.559.800	(6.916.980)	255.642.820

26. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

26.4. Kretanje ispravke vrednosti po nivoima obezvređenja u okviru pozicije "Kredit i potraživanja od komitenata" u toku 2018. godine predstavljeno je u tabeli koja sledi:

Nivo obezvređenja	Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	Efekat prve primene MSFI 9	Stanje na dan 1. januara	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Povećanje/ (smanjenje) usled promene kreditnog rizika	Efekti modifikacije	Smanjenje usled direktnog otpisa	Ostale promene	Stanje na dan 31. decembra
Nivo 1	(1.048.169)	294.461	(753.708)	(436.338)	314.128	-	-	619	(875.299)
Nivo 2	(242.510)	(232.620)	(475.130)	(334.439)	(173.313)	-	-	(192)	(983.074)
Nivo 3	(8.083.031)	(197.716)	(8.280.747)	(158.172)	(2.222.180)	-	549.796	5.052.696	(5.058.607)
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	(9.373.710)	(135.875)	(9.509.585)	(928.949)	(2.081.365)	-	549.796	5.053.123*	(6.916.980)

*U okviru ostalih promena prikazani su efekti prodaje plasmana, korekcija prihoda od kamata/time value kao i efekat promene deviznog kursa.

26.5. Struktura kredita i potraživanja od komitenata data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2018			2017		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	5.361.551	(7.240)	5.354.311	11.085.390	(26.499)	11.058.891
Privreda	164.768.207	(4.684.550)	160.083.657	150.134.535	(8.285.016)	141.849.519
Stanovništvo	92.430.042	(2.225.190)	90.204.852	80.706.892	(1.062.195)	79.644.697
Stanje na dan 31. decembra	262.559.800	(6.916.980)	255.642.820	241.926.817	(9.373.710)	232.553.107

26. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

26.6. Krediti pravnim licima su uglavnom odobravani za finansiranje tekuće likvidnosti (minus po tekućem računu), nabavke obrtnih sredstava, finansiranje uvoza, kao i za finansiranje investicija. Odobreni krediti su korišćeni za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine i usluga, industrije, građevinarstva, poljoprivrede i prehrambene proizvodnje, kao i za ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokovima dospeća od 30 dana do jedne godine. Kamata na kratkoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom obračunavana je u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 2,45%, dok je kamata na kratkoročne kredite odobrene u dinarima obračunavana u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 0,71%.

Dugoročni krediti su odobravani na period od 2 do 10 godina. Kamata na dugoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom se obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 2,56% na godišnjem nivou, dok se kamata na dugoročne kredite u dinarima obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 1,17% na godišnjem nivou, u skladu sa ostalim troškovima i kamatnom politikom Banke.

Stambeni krediti za stanovništvo su odobravani sa rokom otplate od 5 do 30 godina, sa nominalnom kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 2,6% do 3,9% godišnje. Banka u svojoj ponudi ima stambene kredite sa fiksnom, varijabilnom i kombinovanom kamatnom stopom. Mogućnost predodobrenja čini sam proces odobrenja kredita jednostavnijim, bržim i transparentnijim za klijente.

Banka je tokom maja 2018.godine inicirala kampanju u kojoj su klijenti imali mogućnost da apliciraju za gotovinske kredite sa periodom otplate do 10 godina, kako sa varijabilnom tako i sa fiksnom kamatnom stopom, čime je odgovorila na potrebe klijenata kada je u pitanju promenljivost kamatne stope i za ovu vrstu kredita. Kamatne stope su se kretale u rasponu od tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 3,1% do 9,0% godišnje.

U 2018. godini kamatne stope za investiciono finansiranje za mala preduzeća i preduzetnike kretale su se u rasponu od šestomesečnog/dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3% do 7% godišnje, isto kao i za kredite za finansiranje obrtnih sredstava do 42 meseca, odnosno sa fiksnom kamatnom stopom u rasponu od 3,2% do 7,5%. Kamatna stopa za kredite u dinarima kretala se u visini jednomesečnog/tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 2,5% do 7% godišnje.

U cilju zaštite od kamatnog rizika, Banka je implementirala mikro hedžing fer vrednosti tj. naznačila je kao stavku hedžinga kredit klijenta sadašnje vrednosti 1.152.494 EUR na dan 31. decembra 2018. godine, dok je kao instrument hedžinga naznačen kamatni svop iste nominalne vrednosti. Banka je, takođe, implementirala i makro hedžing fer vrednosti gde su kao stavke hedžinga naznačena portfolija kredita sadašnje vrednosti 20.100.000 CHF odnosno 222.718 EUR, dok su kao instrumenti hedžinga naznačeni kamatni svopovi iste nominalne vrednosti. Na dan 31. decembra 2018. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

26. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

26.7. Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata po industrijskim sektorima prikazana je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Privreda		
- Energetika	4.315.114	2.298.746
- Poljoprivreda	5.883.494	6.471.833
- Građevinarstvo	13.724.439	7.615.611
- Industrija i rudarstvo	53.026.400	54.175.376
- Trgovina	41.393.072	39.030.404
- Usluge	20.972.285	22.051.341
- Saobraćaj	16.515.129	13.954.059
- Ostalo	8.938.274	4.537.165
	<u>164.768.207</u>	<u>150.134.535</u>
Javni sektor	5.361.551	11.085.390
Stanovništvo		
- Fizička lica	87.831.210	77.279.149
- Preduzetnici	4.598.832	3.427.743
	<u>92.430.042</u>	<u>80.706.892</u>
Ukupno	262.559.800	241.926.817
Ispravka vrednosti	(6.916.980)	(9.373.710)
Stanje na dan 31. decembra	255.642.820	232.553.107

Rukovodstvo Banke definiše nivo kreditnog rizika koji preuzima, tako što određuje limite kreditne izloženosti za jednog zajmoprimca ili grupu zajmoprimaca, kao i za geografske i industrijske segmente. Ovaj rizik se redovno prati na godišnjem nivou ili češće po potrebi. Izloženost kreditnom riziku se kontroliše kroz redovne analize solventnosti zajmoprimca i potencijalnih zajmoprimaca, kako bi se utvrdila sposobnost izmirivanja obaveza po osnovu kamata i glavnice, kao i promenom limita pozajmica po pojedinačnom zajmoprimcu, ukoliko je potrebno. Upravljanje kreditnim rizikom se delimično obezbeđuje uspostavljanjem kolaterala.

27. PROMENE FER VREDNOSTI STAVKI KOJE SU PREDMET ZAŠTITE OD RIZIKA

Promene fer vrednosti koje su predmet zaštite od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	222.773	192.251
Stanje na dan 31. decembra	222.773	192.251

U cilju zaštite od kamatnog rizika vezanog za kredite odobrene u CHF i EUR sa fiksnom kamatnom stopom, Banka je implementirala makro hedžing fer vrednosti (napomena 26.6). Na dan 31. decembra 2018. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

28. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA NAMENJENIH ZAŠTITI OD RIZIKA

Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika:		
- mikro hedžing	-	9.195
- makro hedžing	2	-
Stanje na dan 31. decembra	2	9.195

28. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA NAMENJENIH ZAŠTITI OD RIZIKA (nastavak)

U 2018. godini promena vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika odnosi se na makro hedžing fer vrednosti gde je kao stavka hedžinga naznačen portfolio kredita u EUR sa fiksnom kamatnom stopom (napomena 26.6). U 2017. godini promena vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika odnosi se na mikro hedžing fer vrednosti (napomena 26.6).

29. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

Investicije u zavisna društva obuhvataju ulaganja u kapital sledećih pravna lica u kojima Banka ima 100% učešća:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
UniCredit Leasing Srbija d.o.o.	-	-
UniCredit Partner d.o.o.	112.644	112.644
	<u>112.644</u>	<u>112.644</u>
Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan 31. decembra	<u>112.644</u>	<u>112.644</u>

30. NEMATERIJALNA IMOVINA

30.1. Nematerijalna imovina, neto:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Nematerijalna imovina	1.229.188	1.001.317
Nematerijalna imovina u pripremi	388.667	161.141
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.617.855</u>	<u>1.162.458</u>

30.2. Promene u okviru nematerijalne imovine tokom 2018. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2018. godine	3.324.128	161.141	3.485.269
Nabavke u toku godine	558.046	240.980	799.026
Otuđenje i rashodovanje	(25.320)	(13.454)	(38.774)
Stanje 31. decembar 2018. godine	<u>3.856.854</u>	<u>388.667</u>	<u>4.245.521</u>
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2018. godine	2.322.811	-	2.322.811
Amortizacija	314.064	-	314.064
Otuđenje i rashodovanje	(9.209)	-	(9.209)
Stanje 31. decembar 2018. godine	<u>2.627.666</u>	<u>-</u>	<u>2.627.666</u>
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2018. godine	<u>1.229.188</u>	<u>388.667</u>	<u>1.617.855</u>
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2018. godine	<u>1.001.317</u>	<u>161.141</u>	<u>1.162.458</u>

30. NEMATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

30.3. Promene u okviru nematerijalne imovine tokom 2017. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2017. godine	2.976.237	195.869	3.172.106
Nabavke u toku godine	550.877	(23.379)	527.498
Otuđenje i rashodovanje	(202.986)	(11.349)	(214.335)
Stanje 31. decembar 2017. godine	3.324.128	161.141	3.485.269
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obežvređenja			
Stanje 1. januar 2017. godine	2.254.296	-	2.254.296
Amortizacija	271.501	-	271.501
Otuđenje i rashodovanje	(202.986)	-	(202.986)
Stanje 31. decembar 2017. godine	2.322.811	-	2.322.811
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2017. godine	1.001.317	161.141	1.162.458
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2017. godine	721.941	195.869	917.810

31. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

31.1. Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Gradjevinski objekti	551.776	566.288
Oprema i ostala osnovna sredstva	739.870	728.758
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	175.376	200.575
Osnovna sredstva u pripremi	122.651	55.768
Stanje na dan 31. decembra	1.589.673	1.551.389

31. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

31.2. Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2018. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost					
Stanje 1. januar 2018. godine	671.034	1.649.707	481.944	55.768	2.858.453
Nabavke u toku godine	-	-	-	319.101	319.101
Prenos sa investicija u toku	-	237.731	14.487	(252.218)	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(103.704)	(7.111)	-	(110.815)
Ostalo	-	(83)	-	-	(83)
Stanje 31. decembar 2018. godine	671.034	1.783.651	489.320	122.651	3.066.656
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja					
Stanje 1. januar 2018. godine	104.746	920.949	281.369	-	1.307.064
Amortizacija	14.512	211.585	39.685	-	265.782
Gubici po osnovu obezvređenja	-	-	-	-	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(88.715)	(7.110)	-	(95.825)
Ostalo	-	(38)	-	-	(38)
Stanje 31. decembar 2018. godine	119.258	1.043.781	313.944	-	1.476.983
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2018. godine	551.776	739.870	175.376	122.651	1.589.673
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2018. godine	566.288	728.758	200.575	55.768	1.551.389

31. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

31.3. Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2017. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost					
Stanje 1. januar 2017. godine	671.034	1.813.957	480.187	46.916	3.012.094
Nabavke u toku godine	-	-	-	248.334	248.334
Prenos sa investicija u toku	541	209.631	29.310	(239.482)	-
Otuđenje i rashodovanje	(541)	(366.330)	(27.553)	-	(394.424)
Ostalo	-	(7.551)	-	-	(7.551)
Stanje 31. decembar 2017. godine	671.034	1.649.707	481.944	55.768	2.858.453
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja					
Stanje 1. januar 2017. godine	90.320	1.086.280	258.169	-	1.434.769
Amortizacija	14.502	202.351	47.292	-	264.145
Gubici po osnovu obezvređenja	-	-	-	-	-
Otuđenje i rashodovanje	(76)	(360.452)	(24.092)	-	(384.620)
Ostalo	-	(7.230)	-	-	(7.230)
Stanje 31. decembar 2017. godine	104.746	920.949	281.369	-	1.307.064
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2017. godine	566.288	728.758	200.575	55.768	1.551.389
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2017. godine	580.714	727.677	222.018	46.916	1.577.325

32. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama tokom 2018. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Investicione nekretnine	Investicione nekretnine u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2018. godine	1.642	-	1.642
Stanje 31. decembar 2018. godine	1.642	-	1.642
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvredjenja			
Stanje 1. januar 2018. godine	278	-	278
Amortizacija	33	-	33
Stanje 31. decembar 2018. godine	311	-	311
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2018. godine	1.331	-	1.331
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2018. godine	1.364	-	1.364

33. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

33.1. Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

U hiljadama dinara	2018.			2017.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	20.160	-	20.160	27.407	-	27.407
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	165.090	-	165.090	143.164	-	143.164
Odložena poreska sredstva po osnovu prve primene MSFI 9	54.649	-	54.649	-	-	-
Odložene poreske (obaveze)/ sredstva po osnovu aktuarskih dobitaka vezane za planove definisanih primanja	-	(381)	(381)	608	-	608
Ukupno	239.899	(381)	239.518	171.179	-	171.179

33.2. Kretanja privremenih razlika tokom 2018. godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u ostalom ukupnom rezultatu	Stanje 31. decembra
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	27.407	(7.247)	-	20.160
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	143.164	21.926	-	165.090
Odložena poreska sredstva po osnovu prve primene MSFI 9	-	54.649	-	54.649
Odložene poreske obaveze po osnovu aktuarskih dobitaka vezane za planove definisanih primanja	608	-	(989)	(381)
Ukupno	171.179	69.328	(989)	239.518

34. OSTALA SREDSTVA

34.1. Ostala sredstva se odnose na:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
<i>Ostala sredstva u dinarima:</i>		
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	58.376	62.433
Potraživanja po osnovu avansa, depozita i kaucija	14.085	13.848
Potraživanja za plaćene stvarne troškove	428.324	344.889
Potraživanja od Fonda za zdravstveno osiguranje	51.528	63.596
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	342.590	397.579
Sredstva stečena naplatom potraživanja	4.927	4.927
Ostale investicije	-	4.992
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	16.430	15.434
Razgraničeni ostali troškovi	76.209	88.596
	992.469	996.294
<i>Ostala sredstva u stranoj valuti:</i>		
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	685	320
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	4.201	12.086
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	322	1.439
	5.208	13.845
Ukupno	997.677	1.010.139
Ispravka vrednosti	(14.746)	(32.412)
Stanje na dan 31. decembra	982.931	977.727

34.2. Kretanje na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava tokom godine prikazana su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2018	2017	2018	2017
Stanje na dan 1. januara	(252)	(315.567)	(32.160)	(559)
Efekat prve primene MSFI 9 (nap. 2g(ii))	-	-	(1.223)	-
Početno stanje nakon prve primene MSFI 9	(252)	(315.567)	(33.383)	(559)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(2.023)	17.664	(58.089)	(31.605)
Efeki promene deviznog kursa	9	561	3	4
Efeki prodaje plasmana	-	38.515	-	-
Otpis sa otpustom duga	64	12.675	-	-
Otpis bez otpusta duga	1.418	245.900	77.507	-
Ukupno za godinu	(532)	315.315	19.421	(31.601)
Stanje na dan 31. decembra	(784)	(252)	(13.962)	(32.160)

34.3. Bruto knjigovodstvena vrednost ostalih sredstava po nivoima obezvređenja kao i odgovarajuća ispravka vrednosti prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Bruto knjigovodstvena vrednost	Ispravka vrednosti	Neto knjigovodstvena vrednost
Nivo 1	928.478	(127)	928.351
Nivo 2	52.597	(664)	51.933
Nivo 3	16.602	(13.955)	2.647
POCI	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	997.677	(14.746)	982.931

34. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

34.4. Kretanje ispravke vrednosti po nivoima obezvređenja u okviru pozicije "Ostala sredstva" u toku 2018. godine predtavljeno je u narednoj tabeli:

Nivo obezvređenja	Stanje na dan 31.decembra 2017. godine	Efekat prve primene MSFI 9	Stanje na dan 1. januara	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Povećanje/ (smanjenje) usled promene kreditnog rizika	Efekti modifikacije	Smanjenje usled direktnog otpisa	Ostale promene	Stanje na dan 31.decembra
Nivo 1	(28)	(76)	(104)	(25)	2	-	-	-	(127)
Nivo 2	(513)	13	(500)	(209)	42	-	-	3	(664)
Nivo 3	(31.871)	(1.160)	(33.031)	(8.525)	(51.397)	-	78.989	9	(13.955)
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	(32.412)	(1.223)	(33.635)	(8.759)	(51.353)	-	78.989	12	(14.746)

34.5. Ostale investicije obuhvataju investicije u kapital pravnih lica u kojima Banka ima do 10% učešća i koje vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat. S obzirom da Banka procenjuje da je "cost" metod najbolja aproksimacija fer vrednosti, ista se vode po "cost"-u odnosno po neto sadašnjoj vrednosti koja je na dan prve primene MSFI 9 iznosila nula (napomena 2g(i)).

U hiljadama dinara	2018.	2017.
FAP Korporacija a.d., Priboj*	-	4.737
Fond za doškolovanje mladih poljoprivrednika	-	147
Tržište novca a.d.	-	108
	-	4.992
Ispravka vrednosti	-	(4.992)
Stanje na dan 31. decembra	-	-

*Na osnovu rešenja Privrednog suda u Užicu (Посл. Бр.2.Ст.11/2017) u postupku protiv stečajnog dužnika FAP Korporacija, kojom se od strane suda potvrđuje da su sve akcije stečajnog dužnika koje su postojale pre usvajanja unapred pripremljenog plana reorganizacije (UPPR) povučene i poništene, Banka je u 2018. godini izvršila isknjižavanje učešća u pravnom licu FAP Korporacija a.d., Priboj.

35. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

Obaveze po osnovu derivata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Vrste instrumenata:		
- valutni svopovi i forvardi	72.338	54.455
- kamatni svopovi	626.035	152.548
- kamatne opcije	25.259	-
Stanje na dan 31. decembra	723.632	207.003

36. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

36.1. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj bancii uključuju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	4.369.333	4.679.346
- u stranoj valuti	420.030	1.182.722
Ukupno depoziti po viđenju	4.789.363	5.862.068
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	349.849	672.376
- u stranoj valuti	28.240.795	14.223.612
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	28.590.644	14.895.988
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	4.894.074	3.202.788
- u stranoj valuti	19.135.850	15.937.684
Ukupno kratkoročni depoziti	24.029.924	19.140.472
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	1.533.901	617.334
- u stranoj valuti	58.334.268	39.536.765
Ukupno dugoročni depoziti	59.868.169	40.154.099
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	601.027	-
- u stranoj valuti	14.967.422	19.374.495
Ukupno dugoročni krediti:	15.568.449	19.374.495
Ostale finansijske obaveze:		
- u stranoj valuti	231.586	106.451
Ukupno ostale finansijske obaveze:	231.586	106.451
Stanje na dan 31. decembra	133.078.135	99.533.573

Kratkoročno oročeni depoziti banaka u dinarima deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu od 1,4% do 2,61% godišnje. Kratkoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu u rasponu od -1,1% do 2,6% godišnje zavisno od valute. Dugoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period od 1,5 do 15 godina uz kamatnu stopu u rasponu od 0,01% do 1,78%.

36. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

36.2. Struktura dugoročnih kredita od banaka u stranoj valuti je sledeća:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	1.424.820	3.318.653
Kreditanstalt für Wiederaufbau Frankfurt am Main ("KfW")	444.023	1.125.387
European Investment Bank, Luxembourg	-	672.252
International Finance Corporation, Washington	1.036.687	1.385.101
European Fond for Southeast Europe SA, Luxembourg	9.536.299	9.245.983
Green for Growth Fund, Southeast Europe, Luxembourg	2.344.706	2.348.419
UniCredit Bank Austria AG	781.914	1.278.700
Stanje na dan 31. decembra	15.568.449	19.374.495

Dugoročni krediti od banaka su odobreni na period u rasponu od 5 do 12 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće od 0,96% do 4,23%.

37. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

37.1. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	71.553.086	45.701.976
- u stranoj valuti	83.310.209	76.454.097
Ukupno depoziti po viđenju	154.863.295	122.156.073
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	1.704.277	1.775.281
- u stranoj valuti	2.700.968	2.475.327
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	4.405.245	4.250.608
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	24.900.813	22.531.919
- u stranoj valuti	20.641.348	20.425.493
Ukupno kratkoročni depoziti	45.542.161	42.957.412
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	2.337.927	2.878.358
- u stranoj valuti	10.701.763	8.226.646
Ukupno dugoročni depoziti	13.039.690	11.105.004
Dugoročni krediti:		
- u stranoj valuti	2.559.134	5.845.446
Ukupno dugoročni krediti:	2.559.134	5.845.446
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	243.998	136.031
- u stranoj valuti	277.513	208.259
Ukupno ostale finansijske obaveze:	521.511	344.290
Stanje na dan 31. decembra	220.931.036	186.658.833

37.2. Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima je sledeća:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Javni sektor	761.318	1.243.399
Privreda	153.440.908	122.593.576
Stanovništvo	64.169.676	56.976.412
Dugoročni krediti (napomena 37.3)	2.559.134	5.845.446
Stanje na dan 31. decembra	220.931.036	186.658.833

37. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Na depozite po viđenju pravnih lica u dinarima, godišnja kamatna stopa se kretala u proseku oko 0,48%, dok je kamatna stopa na depozite po viđenju u valuti EUR iznosila u proseku 0,09%.

Na oročene depozite pravnih lica u dinarima obračunavala se kamatna stopa u proseku 2,44% godišnje, odnosno 0,58% godišnje kada je reč o oročenim depozitima u valuti EUR.

Na depozite po viđenju stanovništva u dinarima obračunavala se kamata koja se kreće do 0,15% godišnje. Na depozite po viđenju stanovništva u stranoj valuti, obračunavala se kamata do 0,1% godišnje, dok se na sredstva na tekućem računu obračunavala kamata do 0,05% godišnje.

Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u stranoj valuti su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0,05% do 1,5% godišnje u zavisnosti od roka oročenja. Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 1,3% do 4,0% godišnje u zavisnosti od roka oročenja.

Za dinarske oročene depozite za mala preduzeća i preduzetnike kamatna stopa za dinare iznosila je od 0,8% do 1,2% godišnje, dok se za stranu valutu kretala u rasponu od 0,1% do 0,65% godišnje.

37.3. Struktura dugoročnih kredita od komitenata u stranoj valuti je sledeća:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
NBS - Evropska investiciona banka, Luksemburg	2.537.601	5.807.101
Vlada Republike Italije	21.533	38.345
Stanje na dan 31. decembra	2.559.134	5.845.446

Dugoročni krediti od komitenata su odobreni na period u rasponu od 6 do 13 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće od 0% do 2,15%.

38. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA NAMENJENIH ZAŠTITI OD RIZIKA

Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Obaveze po osnovu kamatnih svopova namenjenih zaštiti od rizika		
- mikro hedžing	170.554	171.399
- makro hedžing	318.026	277.395
Stanje na dan 31. decembra	488.580	448.794

Kod mikro hedžinga fer vrednosti, Banka koristi kamatni svop da bi se štitila od izloženosti promena u fer vrednosti obveznica lokalne samouprave i državnih zapisa RS kao i kredita sa fiksnom stopom prinosa (napomene 24.5 i 26.6). Kod makro hedžinga fer vrednosti, Banka koristi kamatni svop da bi se štitila od izloženosti promena u fer vrednosti portfolio kredita u CHF sa fiksnom kamatnom stopom (napomena 26.6).

39. SUBORDINIRANE OBAVEZE

Obaveza Banke po subordiniranom dugoročnom kreditu dospela je u decembru 2018. godine kada je kredit u celosti isplaćen.

U hiljadama dinara	2018.	2017.
UniCredit Bank Austria AG, Beč	-	2.718.490
Stanje na dan 31. decembra	-	2.718.490

40. REZERVISANJA

40.1. Rezervisanja se odnose na:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	89.729	126.577
Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	152.438	198.264
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	64.780	59.275
Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava po sudskim sporovima	480.173	344.425
Rezervisanja za ostale obaveze	343.990	343.990
Stanje na dan 31. decembra	1.131.110	1.072.531

40.2. Promene na računima rezervisanja tokom godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih	Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava za sudske sporove	Rezervisanja za ostale obaveze	Ukupno
Stanje na dan 1. januara	126.577	198.264	59.275	344.425	343.990	1.072.531
Efektivi prve primene MSFI 9	-	(6.428)	-	-	-	(6.428)
Početno stanje nakon prve primene MSFI 9	126.577	191.836	59.275	344.425	343.990	1.066.103
Rezervisanja u toku godine:						
- iskazana u bilansu uspeha	68.696	220.081	13.478	194.204	-	496.459
- iskazana u okviru ostalog rezultata	-	-	(6.592)	-	-	(6.592)
	68.696	220.081	6.886	194.204	-	489.867
Iskorišćena rezervisanja u toku godine	-	-	(1.381)	(22.706)	-	(24.087)
Ukidanje rezervisanja u toku godine (nap. 19)	(105.544)	(259.479)	-	(35.750)	-	(400.773)
Stanje na dan 31. decembra	89.729	152.438	64.780	480.173	343.990	1.131.110

41. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije:		
- u dinarima	15.422	12.761
- u stranoj valuti	4.928	3.669
Obaveze prema dobavljačima:		
- u dinarima	294.069	228.352
- u stranoj valuti	194.724	294.110
Ostale obaveze:		
- u dinarima	522.377	490.343
- u devizama	678.610	771.940
Obaveze po osnovu naknada i provizija na ostale obaveze:		
- u dinarima	2.303	8.645
- u stranoj valuti	13.898	13.974
Razgraničeni ostali prihodi:		
- u dinarima	271.143	206.619
- u stranoj valuti	86.117	56.364
Razgraničeni ostali rashodi:		
- u dinarima	545.338	394.339
- u stranoj valuti	36.677	35.124
Obaveze po primljenim sredstvima po poslovima u ime i za račun komitenata	31.185	19.288
Obaveze po osnovu poreza i doprinosa	60.168	54.484
Stanje na dan 31. decembra	2.756.959	2.590.012

42. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH POTRAŽIVANJA I OBAVEZA SA POVERIOCIMA I DUŽNICIMA

Banka je u skladu sa Zakonom o računovodstvu izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima Banke. Usaglašavanja su izvršena sa stanjem na dan 30. septembar 2018. godine. Od ukupnog iznosa aktive za usaglašavanje, neusaglašena potraživanja ukupno iznose bruto 13.046 hiljada dinara, dok za potraživanja u iznosu 4.934.379 hiljada dinara klijenti nisu dostavili odgovore. Od ukupnog iznosa pasive za usaglašavanje, neusaglašene obaveze iznose 6.114 hiljada dinara, dok za obaveze u iznosu 74.116.076 hiljada dinara klijenti nisu dostavili odgovore. Što se tiče vanbilansnih pozicija, neusaglašen iznos je 397.908 hiljada dinara, dok za iznos 41.301.870 hiljada dinara klijenti nisu dostavili odgovore.

43. KAPITAL

43.1. Struktura kapitala:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Akcijski kapital	23.607.620	23.607.620
Emisiona premija	562.156	562.156
Neraspoređena dobit	9.221.647	6.633.319
Rezerve	44.437.075	38.537.400
Stanje na dan 31. decembra	77.828.498	69.340.495

Na dan 31. decembra 2018. godine osnovni tj. akcijski kapital Banke iznosi 23.607.620 hiljada dinara i sastoji se od 2.360.762 obične akcije nominalne vrednosti od 10.000 dinara po akciji. Sve akcije Banke su obične akcije.

43. KAPITAL (nastavak)

Vlasnici običnih akcija imaju pravo na isplatu dividende na osnovu odluke Upravnog odbora Banke i pravo na jedan glas po akciji na Skupštini akcionara Banke.

U skladu sa reorganizacijom aktivnosti bankarske grupe u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31. avgusta 2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30. septembra 2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100% vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd.

Rezerve po osnovu promene fer vrednosti odnose se na neto kumulativne promene fer vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

43.2. Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji za 2018. godinu iznosi 3.906 dinara (za 2017. godinu 2.810 dinara).

Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji jednaka je osnovnoj zaradi po akciji obzirom da Banka nema potencijalnih akcija, tj. akcija sadržanih u drugim finansijskim instrumentima ili ugovorima koji mogu dati pravo njihovim vlasnicima na obične akcije.

43.3. Analiza ostalog rezultata nakon oporezivanja predstavljena je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Aktuarski dobiti po osnovu definisanih primanja	5.603	8.378
Neto promene fer vrednosti dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	651.976	(255.417)
Ostali rezultat nakon oporezivanja	657.579	(247.039)

44. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
U dinarima:		
Žiro račun (napomena 22)	24.920.533	17.645.389
Gotovina u blagajni (napomena 22)	3.163.419	1.577.892
	<u>28.083.952</u>	<u>19.223.281</u>
U stranoj valuti:		
Devizni računi (napomena 25)	981.880	2.510.170
Gotovina u blagajni (napomena 22)	1.523.538	1.034.221
Ostala novčana sredstva (napomena 22)	35.899	38.226
	<u>2.541.317</u>	<u>3.582.617</u>
Stanje na dan 31. decembra	30.625.269	22.805.898

45. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

45.1. Sudski sporovi

Na dan 31. decembar protiv Banke se vodi 1.293 sudska postupka (uključujući i 12 radno pravnih sudskih postupaka) čija ukupna vrednost po osnovu tužbenih zahteva iznosi 1.310.981 hiljadu dinara. U 26 sudskih postupaka tužioci su pravna lica a u 1.267 postupaka su tužioci fizička lica.

Po osnovu sudskih sporova koji se vode protiv Banke, Banka je rezervisala 480.173 hiljade dinara (napomena 40). U ovaj iznos su uključeni i sporovi protiv Banke po osnovu radno pravnih odnosa.

U nekim sudskim postupcima nije izvršena rezervacija u iznosu na koji glasi tužbeni zahtev, pre svega na osnovu procene da će ishod tih sporova biti verovatno pozitivan po Banku, tj. da Banka neće imati plaćanja po tim postupcima ili da se radi o potencijalnim obavezama od manjeg značaja, za koje nije potrebno izvršiti rezervisanje sredstava.

45.2. Preuzete obaveze po osnovu operativnog lizinga tj. zakupa poslovnog prostora (uključujući zakup parking prostora i zakup za bankomate) date su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Preuzete obaveze sa dospećem:		
- do 1 godine	535.321	451.246
- između 1 i 5 godina	1.665.786	1.675.721
- preko 5 godina	886.238	1.166.115
Ukupno	3.087.345	3.293.082

45.3. Potencijalne obaveze Banke prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Potencijalne obaveze		
Plative garancije		
- u dinarima	11.370.073	11.544.832
- u stranoj valuti	11.346.874	11.350.088
Činidbene garancije:		
- u dinarima	44.247.908	40.258.699
- u stranoj valuti	2.520.761	5.636.983
Akreditivi		
- u dinarima	18.056	7.131
- u stranoj valuti	3.486.453	2.023.063
Preuzete i neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	23.576.208	24.619.436
Ostale preuzete neopozive obaveze	4.877.760	21.323.572
Stanje na dan 31. decembra	101.444.093	116.763.804

45. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (nastavak)

45.4. Struktura preuzetih neopozivih obaveza data je u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Preuzete obaveze		
Dozvoljeni minusi po tekućim računima	3.769.448	3.629.513
Neiskorišćeni limiti po kreditnim karticama	995.183	922.145
Neiskorišćeni okvirni krediti	17.813.980	18.675.532
Pisma o namerama	997.597	1.392.246
Ostale preuzete neopozive obaveze	4.877.760	21.323.572
Stanje na dan 31. decembra	28.453.968	45.943.008

45.5. Na dan 31. decembra 2018. godine Banka nije imala nepovučenih sredstava po odobrenim kreditnim linijama (2017. godine: 1.777.091 hiljada dinara).

46. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Banka je pod kontrolom UniCredit S.p.A., Milan koja je registrovana u Italiji i vlasnik je 100% običnih akcija Banke. U okviru redovnog poslovanja obavlja se izvestan broj bankarskih transakcija sa povezanim pravnim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti i derivativne instrumente. Transakcije sa povezanim licima obavljaju se po tržišnim uslovima.

Stanja potraživanja i obaveza iz transakcija sa povezanim licima na kraju godine data su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Bilans stanja		
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		
1. UniCredit Bank Austria AG, Vienna	418.828	619.359
2. UniCredit Bank AG, Munich	27.526	26.109
3. UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s.	181	6
4. UniCredit Bulbank, Sofia	128	22
5. UniCredit S.P.A. Milano	14.272.355	7.515.042
6. Zagrebačka banka d.d.	4.361	550
7. UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	13.640	5.212
8. UniCredit Bank ZAO Moscow	6.504	9.924
9. UniCredit Bank BIH	2.221	416
	<u>14.745.744</u>	<u>8.176.640</u>
Kredit i potraživanja od komitenata		
1. Izvršni Odbor banke	21.151	22.205
2. UCTAM D.O.O.	119.848	82.004
	<u>140.999</u>	<u>104.209</u>
Ostala sredstva		
1. UniCredit S.P.A. Milano	18.164	12.040
2. UniCredit Bank Austria AG, Vienna	9.627	2.493
3. UniCredit Bank AG, Munich	1.025	2.518
4. Zagrebačka banka d.d.	474	316
5. UniCredit Bank BIH	265	287
6. UniCredit Banka Slovenija, Ljubljana	4	4
7. UniCredit Bank ZAO Moscow	6	6
8. UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	53.738	28.538
9. UniCredit Rent d.o.o.	213	275
10. UniCredit Partner d.o.o.	3	78
11. UniCredit Leasing Serbia	37	742
12. UniCredit Bank AG, London	-	1.025
13. UniCredit Tiriac Bank SA, Romania	1.693	1.483
14. UCTAM D.O.O.	5	80
	<u>85.254</u>	<u>49.885</u>

46. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci		
1. UniCredit Bank Austria AG, Vienna	7.040.693	16.920.170
2. UniCredit Leasing Srbija d.o.o	976.594	908.295
3. UniCredit Partner d.o.o	237.439	212.510
4. UniCredit Bank AD Banja Luka	5.579	241.132
5. Zagrebačka banka d.d.	94.734	53.062
6. UniCredit Bank AG, London	-	36
7. UniCredit Banka Slovenija, Ljubljana	40.876	4.639
8. UniCredit Bank AG, Munich	25.978	6.091
9. UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	3.743	2.790
10. UniCredit Bulbank, Sofia	2	2
11. UniCredit S.P.A. Milano	95.738.635	46.920.057
12. UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s.	9.445	42.071
	104.173.718	65.310.855
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima		
1. Izvršni Odbor banke	33.975	25.115
2. UniCredit Rent d.o.o	47.535	168.222
3. BA CA Leasing Deutschland GmbH, Germany	4.589	4.591
4. Ambassador Parc Dedinje d.o.o.	74.529	451.858
5. UniCredit CAIB AG, Vienna	63	63
6. UCTAM D.O.O.	150.263	22.433
	310.954	672.282
Subordinirane obaveze		
1. UniCredit Bank Austria AG, Vienna	-	2.718.490
	-	2.718.490
Ostale obaveze		
1. UniCredit Bank Austria AG, Vienna	25.666	89.522
2. UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	176	155
3. UniCredit Bank AD Banja Luka	18.591	14.431
4. UniCredit S.P.A. Milano	75.574	135.619
5. UniCredit Bulbank, Sofia	4.491	5.552
6. Yapi ve Kredi Bankasi AS, Turkey	5.410	1.292
7. UBIS G.m.b.H, Vienna	-	1.412
8. UniCredit Services S.C.P.A., Czech Republic	-	2.793
	129.908	250.776
Neto obaveze na dan 31. decembar	89.642.583	60.621.669

Naredna tabela prikazuje ukupne prihode i rashode iz odnosa sa povezanim licima:

U hiljadama dinara	2018.	2017.
Bilans uspeha		
Prihodi od kamata	15.332	7.353
Rashodi kamata	(775.385)	(721.642)
Prihodi od naknada i drugi prihodi	214.770	176.268
Rashodi od naknada i drugi rashodi	(718.844)	(530.379)
Neto rashodi na dan 31. decembra	(1.264.127)	(1.068.400)

Ukupno ostvarena bruto zarada i ostala lična primanja Izvršnog odbora u 2018. godini iznose 107.231 hiljadu dinara (2017. godina: 96.388 hiljada dinara).

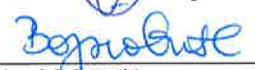
47. DOGAĐAJI NAKON IZVEŠTAJNOG PERIODA

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja nije bilo značajnih događaja koji bi zahtevali korekcije priloženih finansijskih izveštaja (korektivni događaji).

Beograd, 14. februar 2019. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Feza Tan
Predsednica Izvršnog odbora

Sandra Vojnović
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo